

30-asis festivalis
The 30th festival

Vilniaus
festivalis 2026

The Vilnius
Festival 2026

Birželio 5–25 d. / 5–25 June

www.filharmonija.lt

TURINYS / CONTENTS

Sveikinimo žodis / Word of welcome. Rūta Prusevičienė	5
Festivalio kalendorius / Calendar of events.....	8
Koncertai (LT)	14
Concerts (EN).....	88
Filharmonijos salės planas / Seating plan of the Philharmonic Concert Hall	120
Bilietų pardavimo informacija / Ticketing information.....	121
Papildoma informacija lankytojams / Visitor information	121

KONCERTŲ VIETOS

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė	Vilnius, Aušros Vartų g. 5
Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčia.....	Vilnius, Didžioji g. 34

VENUES

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall	5 Aušros Vartų St, Vilnius
Church of St Casimir.....	34 Didžioji St, Vilnius

Jau trisdešimtą birželį sostinės senamiestį klasikine muzika apgaus Vilniaus festivalis. Galime drąsiai teigti, kad tai – vienas reikšmingiausių mūsų šalies renginių, tris dešimtmečius puoselėjama tradicija, pavertusi Vilnių ryškiu tašku Europos muzikiniame žemėlapyje. Vilniaus festivalis – tai pamoka apie toleranciją, pasitikėjimą ir kūrybinį bendradarbiavimą, tai vieta, kur vyksta šiuolaikinių lietuvių kompozitorių premjeros, skamba pasaulinės klasikos šedevrai, o glaudus bendravimas su užsienio atstovybėmis virsta gyvais kultūriniais mainais.

Nuo pat 1997 m., kai Lietuvos nacionalinė filharmonija padėjo šio festivalio pamatus, jo misija išliko nepakitusi – puoselėti istorines kultūros vertybes ir drąsiai pristatyti šiuolaikinę kūrybą. Per šiuos metus festivalio scenoje savo pėdsakus paliko tokios legendos kaip Yehudi Menuhin, Mstislav Rostropovičius ir Riccardo Muti. Šiandien šis renginys – ne tik prestižinis Europos festivalių asociacijos narys, bet ir gyvybingas kultūrinio turizmo variklis. Vilnius ir Vilniaus festivalis per tris dešimtmečius atkūrė ryšius su Europos kultūros centrais ir priartino mūsų menininkus bei klausytojus prie vertingiausių scenos meno reiškinių.

Birželio 5–25 d. Vilniaus festivalis vėl kviečia į susitikimą su aukščiausio lygio muzikais. Šių metų programa – tai meistriškai sudėliota dešimties koncertų mozaika, kurioje vietą randa ir didingas simfoninis garsas, ir intymios kamerinės interpretacijos.

Festivalį solidžia programa pradės Sankt Galeno simfoninis orkestras su dirigentu Modestu Pitrėnu ir akordeono meistru Martynu Levickiu. Vargonų didybę po Šv. Kazimiero bažnyčios skliautais atskleis Paryžiaus Dievo Motinos katedros vargonininkas, profesorius Olivier Latry. Solidarumą ir viltį sės svečiai iš Ukrainos – dirigentė Oksana Lyniv ir pianistas Dmytro Choni, pasirodysiantys su LNSO, – bei pianistė Mūza Rubackytė su konceptualia programa „Tikėjimas, viltis, meilė“, kuriai prisijungs Roberto Šerveniko vadovaujamas Kauno valstybinis choras. Baroko muzikos šedevrais kvies mėgautis kontratenoras iš JAV Aryehas Nussbaumas Cohenas ir Šv. Kristoforo kamerinis orkestras, diriguojamas iš Irano kilusio ir nuo studijų Diuseldorfe, Vokietijoje, reziduojančio maestro Hosseino Pishkaro. Kamerinės muzikos subtilumu džiugins pianistas ir kompozitorius Andrius Žlabys ir Valstybinis Vilniaus kvartetas. Birželio vakarams neįtikėtinai tinkančių serenadų kvies klausytis Lietuvos kamerinis orkestras, jo meno vadovas, smuikininkas ir dirigentas Sergejus Krylovas, tenoras Ianas Bostridge'as, valtornininkas Benas Goldscheideris bei ansamblis „Giunter percussion“. Neįtikėtinu techniniu preciziškumu ir nauju požiūriu į klasikinį repertuarą džiugins brolių Lucaso ir Arthuro Jussenų duetas iš Nyderlandų, pasirodysiantis ir solo, ir su LNSO, šįkart orkestrui diriguos Andrzejus Boreyko, dalyvaus valstybinis choras „Vilnius“. Finalinis festivalio akordas – programa „Visi keliai veda į Vilnių“ – suvienys LNSO, LKO, ansamblių NIKO, kompozitorių ir dirigentą Gediminą Gelgotą bei pianistą ir kompozitorių Francesco Tristano.

Taigi birželį Vilnius taps pagrindine šalies klasikinės muzikos scena. Kviečiame festivalio klausytojus ne tik išgirsti pasaulinio garso žvaigždes, bet ir pajusti gyvybingą Lietuvos kultūros pulsą.

Rūta Prusevičienė, Vilniaus festivalio vadovė

During the month of June, the Vilnius Festival will fill the capital's Old Town with Classical music. We can confidently say that this is one of the most important events in our country, a tradition that has been nurtured over three decades, and which has made Vilnius a prominent destination on the musical map of Europe. The Vilnius Festival is a lesson in tolerance, trust and creative collaboration. It is a time when premières of works by contemporary Lithuanian composers take place, when masterpieces of the world's Classical repertoire are performed, and when close interaction with foreign diplomatic missions transforms into a vibrant cultural exchange.

Ever since 1997, when the Lithuanian National Philharmonic Society laid the foundations for the festival, its mission has remained unchanged: to preserve historic cultural values, and boldly present contemporary works. Over the years, musical legends such as Yehudi Menuhin, Mstislav Rostropovich and Riccardo Muti have left their mark on the festival's history. Today, the event is not only a prestigious member of the European Festivals Association, but also a vital engine of cultural tourism. Over three decades, Vilnius and the Vilnius Festival have reestablished ties with European cultural centres, and brought our performers and audiences closer to the most important events in the performing arts.

From 5 to 25 June, the Vilnius Festival once again invites us to meet musicians of the highest calibre. This year's programme is a skilfully curated mosaic of ten concerts, featuring both majestic symphonic canvases and intimate works of chamber music.

The festival will open with a strong programme, featuring the St. Gallen Symphony Orchestra conducted by Modestas Pitřinas, and the accordion virtuoso Martynas Levickis. The grandeur of the organ under the vaults of the Church of St Casimir will be showcased by Professor Olivier Latry, an organist at the Cathedral of Notre-Dame in Paris. Solidarity and hope will be extended by the conductor Oksana Lyniv and the pianist Dmytro Choni, our guests from Ukraine, who will perform with the LNSO, as well as the pianist Mūza Rubackytė, with the conceptual programme 'Faith, Hope, Love', joined by the Kaunas State Choir led by Robertas Šervenikas. The countertenor Aryeh Nussbaum Cohen from the USA, and the St Christopher Chamber Orchestra, conducted by the maestro Hossein Pishkar, who comes from Iran and has been based in Düsseldorf in Germany since his studies there, invite the audience to enjoy masterpieces of Baroque music. The pianist and composer Andrius Źlabys and the Vilnius String Quartet will delight their audience with the subtleties of chamber music. The Lithuanian Chamber Orchestra, its artistic director, violinist and conductor Sergej Krylov, the tenor Ian Bostridge, the French horn player Ben Goldscheider, and the Giunter Percussion ensemble, invite us to listen to serenades that are incredibly well-suited for June evenings. The duo of the brothers Lucas and Arthur Jussen from the Netherlands will enchant audiences with their remarkable technical precision and fresh interpretation of the Classical repertoire: they will perform both on their own and with the LNSO, conducted by Andrzej Boreyko, with the participation of the State Choir 'Vilnius'. The festival's closing programme 'All Roads Lead to Vilnius' will bring together the LNSO, the LCO, the NICO ensemble, the composer and conductor Gediminas Gelgotas, and the pianist and composer Francesco Tristano.

Thus, in June, Vilnius will become the country's premier venue for Classical music. We invite festival-goers not only to hear world-famous stars, but also to experience the vibrant pulse of Lithuanian culture.

Rūta Prusevičienė, Director of the Vilnius Festival

Birželio 5 d., penktadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

30-ojo Vilniaus festivalio atidarymo koncertas
Sankt Galeno simfoninis orkestras, Modestas Pitrėnas, Martynas Levickis

SANKT GALENO SIMFONINIS ORKESTRAS

Solistas **MARTYNAS LEVICKIS** (akordeonas)

Dirigentas **MODESTAS PITRĖNAS**

F. Künzli, D. Nelson, L. van Beethoven

Birželio 7 d., sekmadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

**Andriaus Žlabio rečitalis ir premjera
 su Valstybiniu Vilniaus kvartetu**

VALSTYBINIS VILNIAUS KVARTETAS

ANDRIUS ŽLABYS (fortepijonas)

J. S. Bach, L. van Beethoven, A. Žlabys

Birželio 10 d., trečiadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

Nušvitimai. Aryeh Nussbaum Cohen, Hossein Pishkar, Šv. Kristoforo kamerinis orkestras

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ŠV. KRISTOFORO KAMERINIS ORKESTRAS

Solistas **ARYEH NUSSBAUM COHEN** (kontratenoras)

Dirigentas **HOSSEIN PISHKAR**

F. Mendelssohn, G. F. Händel, J. S. Bach, P. F. Cavalli, A. Vivaldi,

S. Barber, M. Ravel, A. Roussel

Birželio 11 d., ketvirtadienį, 19 val. Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioje

**Olivier Latry – tituluotasis Paryžiaus
 Dievo Motinos katedros vargonų maestro**

OLIVIER LATRY (vargonai)

S. van Soldt, D. Buxtehude, J. S. Bach, J.-F. Dandrieu, C. Balbastre,

G. Litaize, V. Paulet, J. Alain, O. Latry

June 5, Friday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Opening of the 30th Vilnius Festival
**Sinfonieorchester St. Gallen,
 Modestas Pitrėnas, Martynas Levickis**

SINFONIEORCHESTER ST. GALLEN

Soloist **MARTYNAS LEVICKIS** (accordion)

Conductor **MODESTAS PITRĖNAS**

Künzli, Nelson, Beethoven

June 7, Sunday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

**Andrius Žlabys' Recital and Première with the
 Vilnius String Quartet**

VILNIUS STRING QUARTET

ANDRIUS ŽLABYS (piano)

Bach, Beethoven, Žlabys

June 10, Wednesday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

**The Illuminations. Aryeh Nussbaum Cohen,
 Hossein Pishkar, St Christopher Chamber
 Orchestra**

VILNIUS CITY MUNICIPALITY ST CHRISTOPHER CHAMBER ORCHESTRA

Soloist **ARYEH NUSSBAUM COHEN** (countertenor)

Conductor **HOSSEIN PISHKAR**

Mendelssohn, Händel, Bach, Cavalli, Vivaldi, Barber, Ravel, Roussel

June 11 d, Thursday, 19.00, Church of St. Casimir

**Olivier Latry, Titular Organist
 at Notre-Dame de Paris**

OLIVIER LATRY (organ)

Soldt, Buxtehude, Bach, Dandrieu, Balbastre, Litaize, Paulet, Alain, Latry

Birželio 12 d., penktadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

Vilniaus festivalio svečiai iš Ukrainos – žymioji dirigentė Oksana Lyniv ir fortepijono virtuozas Dmytro Choni

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Solistas **DMYTRO CHONI** (fortepijona)

Dirigentė **OKSANA LYNIV**

B. Lyatoshynsky, F. Liszt, L. van Beethoven

Birželio 14 d., sekmadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

Tikėjimas, viltis, meilė. Mūza Rubackytė, Kauno valstybinis choras, Robertas Šervenikas

MŪZA RUBACKYTĖ (fortepijona)

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS

Dirigentas **ROBERTAS ŠERVENIKAS**

O. Messiaen, K. Penderecki, F. Liszt

Birželio 17 d., trečiadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

Dramatiškos serenados. LKO, Ian Bostridge, Ben Goldscheider, Sergej Krylov, „Giunter Percussion“

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Solistas ir dirigentas **SERGEJ KRYLOV** (smuikas)

Ansambelis **GIUNTER PERCUSSION**

Solistai: **IAN BOSTRIDGE** (tenoras), **BEN GOLDSCHIEDER** (valtorna)

E. Elgar, B. Britten, L. Bernstein

Birželio 19 d., penktadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

Brolių Lucaso ir Arthuro Jussenų sveikinimas Vilniaus festivaliui

LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN (fortepijoninis duetas)

W. A. Mozart, R. Schumann, J. Widmann, C. Debussy, F. Schubert, M. Ravel

June 12, Friday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Guests of the Vilnius Festival from Ukraine. The renowned conductor Oksana Lyniv and the piano virtuoso Dmytro Choni

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Soloist **DMYTRO CHONI** (piano)

Conductor **OKSANA LYNIV**

Lyatoshynsky, Liszt, Beethoven

June 14, Sunday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Faith, Hope, Love. Mūza Rubackytė, Kaunas State Choir, Robertas Šervenikas

MŪZA RUBACKYTĖ (piano)

KAUNAS STATE CHOIR

Conductor **ROBERTAS ŠERVENIKAS**

Messiaen, Penderecki, Liszt

June 17, Wednesday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Dramatic Serenades. LCO, Ian Bostridge, Ben Goldscheider, Sergej Krylov, Giunter Percussion

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA

Soloist and conductor **SERGEJ KRYLOV** (violin)

GIUNTER PERCUSSION ensemble

Soloists: **IAN BOSTRIDGE** (tenor), **BEN GOLDSCHIEDER** (French horn)

Elgar, Britten, Bernstein

June 19, Friday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

The Brothers Lucas and Arthur Jussen Salute the Vilnius Festival

LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN (piano duo)

Mozart, Schumann, Widmann, Debussy, Schubert, Ravel

Birželio 20 d., šeštadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

Vilniaus festivalio susitikimai. LNSO, choras „Vilnius“, brolių Jussenų duetas, Andrzej Boreyko

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Valstybinis choras **VILNIUS**

Solistai: **LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN** (fortepijoninis duetas)

Dirigentas **ANDRZEJ BOREYKO**

Ch. Ives, J. Roukens, R. Strauss, J. Brahms

Birželio 25 d., trečiadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

30-ojo Vilniaus festivalio uždarymo koncertas
Visi keliai veda į Vilnių. Francesco Tristano, Gediminas Gelgotas, LNSO, LKO, NIKO, „Jauna muzika“

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Ansambelis **NIKO**

Vilniaus miesto savivaldybės choras **JAUNA MUZIKA**

Solistas **FRANCESCO TRISTANO** (fortepijonas)

Dirigentas **GEDIMINAS GELGOTAS**

J. S. Bach, M. Nyman, P. Gregson, F. Tristano, G. Gelgotas

June 20, Saturday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Vilnius Festival Meetings. LNSO, Vilnius State Choir, Jussen Brothers Duo, Andrzej Boreyko

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

VILNIUS State Choir

Soloists: **LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN** (piano duo)

Conductor **ANDRZEJ BOREYKO**

Ives, Roukens, Strauss, Brahms

June 25, Wednesday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Closing of the 30th Vilnius Festival
All Roads Lead to Vilnius. Francesco Tristano, Gediminas Gelgotas, LNSO, LCO, NICO, Jauna muzika

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA

NIKO Ensemble

Vilnius City Municipality Choir **JAUNA MUZIKA**

Soloist **FRANCESCO TRISTANO** (piano)

Conductor **GEDIMINAS GELGOTAS**

Bach, Nyman, Gregson, Tristano, Gelgotas

PROGRAMA

I

FABIAN KÜNZLI (g. 1984)

„So klingt St. Gallen“ („Taip skamba Sankt Galenas“) simfoniam orkestrui (2025)

DANIEL NELSON (g. 1965)

Koncertas akordeonui ir orkestrui „The Ghost Machine Treatise“ („Traktatas apie vaiduokliškąją mašiną“) akordeonui ir orkestrui (2023/24)

„Concerning the Transmutation of Souls“ („Apie sielų virsmą“)

„Concerning Machine Schematics“ („Apie mašinų schemas“)

„Concerning Ectoplasmic Residue“ („Apie ekto plazmines liekanas“)

„Concerning Parallel Worlds“ („Apie paralelinius pasaulius“)

„Concerning Sprite Vapors“ („Apie šmėklų garus“)

„Concerning Electric Currents“ („Apie elektros sroves“)

Solistas MARTYNAS LEVICKIS (akordeonas)

II

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)

Simfonija Nr. 5 c-moll, op. 67, „Likimo“ (1808)

Allegro con brio

Andante con moto

Scherzo: Allegro

Allegro

Atlieka SANKT GALENO SIMFONINIS ORKESTRAS

Dirigentas MODESTAS PITRĖNAS

„Nepaprastai talentingas Martynas Levickis vienui vienas naujai išranda akordeoną“, – taip apie žymų lietuvių akordeonininką **MARTYNĄ LEVICKĮ** rašė „The Independent“. „Genialus jaunas Lietuvių akordeonininkas privertė muzikos pasaulį iš naujo įvertinti plačias jo instrumento išraiškos ir emocines galimybes“, – taip apie menininką atsiliepia „Classic FM“. Pats M. Levickis dažnai akordeoną vadina „magiška pokštų dėžute“, kuria grodamas sužavėjo tarptautinę publiką savo virtuozišku, muzikalumu ir beribe vaizduote.

Birželio 5 d., penktadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

30-ojo Vilniaus festivalio atidarymo koncertas

Sankt Galeno simfoninis orkestras, Modestas Pitrėnas, Martynas Levickis

SANKT GALENO SIMFONINIS ORKESTRAS (Šveicarija)
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)

Solistas **MARTYNAS LEVICKIS** (akordeonas)

Dirigentas **MODESTAS PITRĖNAS**

M. Levickio kelionė profesionalios scenos link prasidėjo Šiaulių Sauliaus Sondeckio menų mokykloje. Vėliau jis studijavo Londono Karališkojoje muzikos akademijoje bei Baskų krašto aukštojoje muzikos mokykloje. Jo karjeros proveržiu tapo sėkmė televizijos šou „Lietuvos talentai“, kuriame 2010 m. akordeonininkas nugalėjo. Neilgai trukus M. Levickis tapo pirmuoju akordeonininku istorijoje, sudariusiu sutartį su prestižine įrašų kompanija „Decca Classics“, o jo debiutinis albumas pateko į Jungtinės Karalystės populiariausių klasikinės muzikos kūrinių pirmąją vietą. Nuo tada M. Levickis pelnė daugiau nei 30 tarptautinių apdovanojimų, tarp jų – „Coupe Mondiale“ ir „Metų instrumentininko“ vardas prestižiniuose „Opus Klassik“ apdovanojimuose (2023).

Akordeoną M. Levickis laiko įrankiu, kuriuo galima išgauti daugybę emocinių niuansų ir eksperimentuoti su garsinėmis inovacijomis. Tiek interpretuodamas Bachą, barokinės muzikos transkripcijas, tiek Philippo Glasso muziką ar savo paties kūrinius, sietinus su lietuvių liaudies tradicija, akordeonininkas siekia rasti naują, įtraukią atlikimo perspektyvą. Tokį požiūrį atliepia jo 2023 m. išleistas albumas „Autograph“ („Accentus Music“), kuriame įrašyti Philippo Glasso, Johanno Sebastiano Bacho, Francko Angelio ir paties M. Levickio kūriniai.

Jau penkiolika metų M. Levickis yra laukiamas prestižinėse Europos koncertų salėse. Jis koncertuoja tokiose vietose kaip Karališkoji Alberto salė Londone, Elbės filharmonija, yra dažnas svečias Reingau (2025 m. buvęs ten „artist in focus“) ir Meklenburgo-Pomeranijos festivaliuose. Akordeonininkui yra tekę bendradarbiauti su Leipcigo „Gewandhaus“, „Deutsche Kammerphilharmonie“, Brėmeno ir Islandijos simfoniniais orkestrais, taip pat tarptautinio garso dirigentais – Andriu Nelsonu, Joana Mallwitz, Andresu Orozco-Estrada.

2024 m. pasirodė ARTE TV parengtas dokumentinis filmas „Martynas Levickis ir jo akordeonas“, kuriame pristatomas menininko gyvenimas ir kūryba. Be atlikėjiškos veiklos, M. Levickis taip pat buvo įsteigęs akordeono kompozitorių akademiją Lietuvoje, kamerinį ansamblį „Mikroorkėstra“. Neseniai jis tapo vizituojančiu Karališkosios muzikos akademijos Londone dėstytoju.

Šį sezoną M. Levickis koncertavo Elbės filharmonijoje, Berlyno ir Vienos „Konzerthaus“, Kiolno filharmonijoje, Sankt Galeno teatre. Vasarą akordeonininkas sugrįš į Reingau muzikos festivalį.

Parengta pagal martynasmusic.com

SANKT GALENO SIMFONINIS ORKESTRAS (Šveicarija) savo istoriją skaičiuoja nuo XIX a. vidurio. Kaip nuolat veikiantis orkestras, šis kolektyvas susibūrė 1877 m., globojamas Sankt Galeno koncertų asociacijos, kuri iki šiol yra svarbiausia orkestro partnerė.

Net 37-erius metus XX a. pradžioje orkestrui vadovavo žymus šveicarų kompozitorius ir dirigentas Othmaras Schoeckas, su juo siejama visa orkestro epocha: jis formavo kolektyvo garso kokybę, garsėjo inovatyviais programiniais sprendimais. Pokariu orkestrui vadovė dirigentai Carlas Schurichtas ir Andre Cluytensas. Taip pat orkestrui yra vadovę Jiří Koutas, Davidas Sternas, Otto Tauskas, o nuo 2018–2019 m. orkestro meno vadovo pareigas perėmė Modestas Pitrenas.

Orkestro namai – tai nuostabi *Art Nouveau* stiliaus Sankt Galeno „Tonhalle“, pastatyta 1909 metais. Šiuo metu kolektyvo nariai – muzikantai net iš 20 šalių, atliekantys įvairią muziką: nuo operų iki operečių, orkestrantų inicijuojamų ar bendradarbiaujant su ryškiausiais pasaulio atlikėjais rengiamų kamerinės muzikos programų. Be daugybės koncertų, Sankt Galeno simfoninis orkestras taip pat nuolat rengia įrašus, aktyviai prisideda prie šiuolaikinės šveicarų muzikos sklaidos, reguliariai bendradarbiauja su radiju ir televizija, taip pat daug dėmesio skiria jaunajai auditorijai ir muzikinei edukacijai.

Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro (LNSO) meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas **MODESTAS PITRĖNAS** yra vienas ryškiausių šių dienų Lietuvos dirigentų, jo simfoninės muzikos ir operos interpretacijos itin palankiai vertinamos ne tik Lietuvos, bet ir tarptautinėse scenose. M. Pitrenas diriguoja Amilcare's Ponchielli operos „Lituani“ („Lietuviai“) įrašą (2025 m. išleistą kompanijos „Accentus Music“) olandų muzikos žurnalas „Music Emotion“ įvardino kaip privalomą įsigyti muzikinę naujieną, o klasikinės muzikos žurnalas „Pizzicato“ rašė, kad „M. Pitrenas įveikia dramaturginius nesklandumus ir kartais skurdoką orkestruotę dirigavimo stiliumi, pagrįstu įtampa ir melodiniu žydėjimu“.

Nuo 2015 m. LNSO vadovaujantis M. Pitrenas taip pat yra Sankt Galeno operos teatro ir simfoninio orkestro Šveicarijoje vyriausiasis dirigentas, šias pareigas eina nuo 2018-ųjų. Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (LMTA) bei prestižinio Zalcburgo Mozarteumo universiteto absolventas 2006–2011 m. vadovavo Kauno miesto simfoniniam orkestrui, 2009–2014 m. buvo Latvijos nacionalinės operos (LNO) vyriausiasis dirigentas, 2022 m. debiutavo Frankfurto operos teatre.

Maestro yra įrašęs daugiau kaip 15 chorinės ir simfoninės muzikos kompaktinių plokštelių, jis nuolat kviečiamas diriguoti ne tik Lietuvos, bet ir įvairiuose užsienio operos teatruose. M. Pitrenas yra LMTA Dirigavimo katedros docentas. 2012-ųjų Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas yra pelnęs ir kitų reikšmingų apdovanojimų: už indėlį į Latvijos muzikinę kultūrą jam įteiktas valstybinis apdovanojimas – Latvijos Pripažinimo kryžius. 2015 m. Rygoje jungtinė Baltijos Asamblėjos žiuri jam paskyrė Baltijos Asamblėjos meno premiją. 2019 m. M. Pitrenas apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi.

Parengta pagal LNF informaciją

„Kas apibrėžia aplinką, kurioje gyvename? Kaip ji skamba? Kaip triukšmai ir garsai virsta muzika?“ – tai esminiai klausimai, kuriuos projekte, virtusiame kūriniumi **„So klingt St. Gallen“ („Taip skamba Sankt Galenas“)**, užduoda šveicarų kompozitorius **Fabianus Künzlis**, įsitikinęs, jog Sankt Galeno kantonas ir jo sostinė pilni neatrastų garsinių lobių.

Bendradarbiaudamas su Sankt Galeno kantono gyventojais, kurie buvo pakviesti pasidalinti savo garsiniais patyrimais, F. Künzlis sukūrė kūrinį, atliepiantį unikalios šio kantono garsines charakteristikas. Ši kompozicija – tai projekto, kurio metu numatyta dešimt premjerų, pristatomų dešimties kolektyvų, dalis. Projektą inicijavusi Šveicarijos profesionalių orkestrų asociacija užsakė kūrinius Šveicarijoje kuriantiems kompozitoriams, šių opusų tikslas – skatinti dialogą tarp muzikos ir visuomenės.

Švedų kompozitoriaus **Danielio Nelsono** muzika dažnai vertinama dėl savo spalvingos orkestruotės ir ritminės energijos, kuri atklysta iš jo žavėjimosi industrine mašinerija ir mechaniniais žaislais. D. Nelsonas yra ir sėkmingas operų bei baletų kūrėjas, bendradarbiaujantis su Karališkąja Švedijos opera. Tarp orkestrų, kurie yra atlikę jo muziką, – Miuncheno ir Oslo filharmonijų, Švedijos ir Danijos radijų, Karališkosios Švedijos operos, Mančesterio „Camerata“ ir daugelis kitų.

Solo partiją per pasaulinę D. Nelsono kūrinio **„The Ghost Machine Treatise“ („Traktatas apie vaiduokliškąją mašiną“)** akordeonui ir orkestrui premjerą 2023 m. atliko lietuvių akordeonininkas M. Levickis. Šiame koncerte akordeonui tyrinėjamas ryšys tarp technologijų ir dvasingumo, gyvenimo ir mirties. Kūrinio įkvėpimu tapo žymusis išradėjas Thomas Edisonas ir jo planai sukurti mašiną, kuri galėtų surasti „vaiduoklius“ per jų skleidžiamą energiją. Th. Edisonas vylėsi, kad tokia mašina galėtų būti pirmas žingsnis į galimybę bendrauti su mirusiais. Efektingame kūrinyje orkestras reprezentuoja mašiną, o solo akordeonas – dvasias.

„BBC Music Magazine“ „The Ghost Machine Treatise“ po premjeros pavadino vienu iš penkių ryškiausių 2023 m. vasaros įvykių.

Daugelis yra girdėję frazę „taip likimas beldžiasi į duris“, kuria esą pats **Ludwigas van Beethovenas** (1770–1827) apibūdino žymųjį savo **Simfonijos Nr. 5 c-moll („Likimo“), op. 67**, pradžios motyvą. Muzikos istorikai iki galo nėra tikri, kad pats kompozitorius iš tikrųjų taip sakė – galbūt šie žodžiai buvo tik skambi lakios vaizduotės ankstyvojo Beethoveno biografo Antono Schindlerio interpretacija. Šiaip ar taip, ne tik šis posakis, bet ir pati „Likimo“ simfonija tapo vienu žymiausių šio kompozitoriaus ir visos Vakarų klasikinės muzikos kūrinių.

Rašyti „Likimo“ simfoniją Beethovenas pradėjo beveik iškart pabaigęs Trečiąją. Jo Trečiosios simfonijos eskizų knygelėje galima rasti kai kurias Penktosios ir net Šeštosios simfonijos idėjas – tiek „Likimo“ simfonijos pirmosios dalies ritmikos užuomazgas, tiek ankstyvą antrosios dalies *Andante con moto* temos versiją. Beje, iš viso suskaičiuojama, kad egzistuoja net 14 šios dalies pagrindinės temos versijų – tiek prirėkė, kol kompozitorius sukūrė tai, kas tenkino jį patį.

Vis dėlto 1806 m. Beethovenas nustojo dirbti prie „Likimo“ simfonijos ir ėmėsi kūrinio, kuris vėliau virto jo Ketvirtąja simfonija, tuo pačiu metu baigė ir Ketvirtąjį koncertą fortepijonui, Koncertą smuikui, operą „Fidelijus“. Grįžęs prie Penktosios, rašė ją panašiu metu kaip ir „Pastoralinę“, ir abiejų premjera įvyko legendiniame koncerte 1808 m. gruodį, kartu su Choralinės fantazijos bei Ketvirtąjo koncerto fortepijonui premjeromis. Tą vakarą kompozitorius paskutinį kartą pasirodė publikai kaip solistas.

Pirmoji „Likimo“ simfonijos dalis *Allegro con brio* – trumpiausia iš visų pirmųjų dalių Beethoveno simfonijose. Jos energija užkoduota žymiajame keturių natų pradžios motyve. Juo, kaip teigia kritikai, kompozitorius buvo tiesiog apsėstas, todėl šio motyvo variacijų galima išgirsti daugelyje panašaus laikotarpio Beethoveno kūrinių. Antroji simfonijos dalis *Andante con moto* – tai variacijos dviem temomis. Pirmoji – melodinga daina altams ir violončelėms, antroji primena išdidų maršą. *Scherzo: Allegro* – ritmingas, dvilypis. Beethovenas jį sujungia su finalu (*Allegro-Presto*) – tai pirmoji simfonija istorijoje, kurioje dvi ciklo dalys atliekamos be pertraukos. Paskutinėje simfonijos dalyje kompozitorius išplečia garsinę erdvę: orkestre atsiranda trombonai ir kontrafagotas, o įspūdingą ciklą užbaigia triumfuojanti *coda*.

Kaip yra rašęs muzikos kritikas Michaelis Clive'as, Beethoveno „Likimo“ simfonija – tai kūrinys-ikona, kurį, atrodo, kiekvienas žinome nuo gimimo, o jame nuskamba „pati žymiausia pradžia klasikinės muzikos istorijoje“. Šiame simfoniniame cikle sudera klasikinės formos tobulumas ir rafinuotumas su gilia filosofine mintimi ir emociniu intensyvumu, kurie prabyla ne tik apie likimą, bet ir apie nenumaldomai atskubančią romantizmo epochą.

Birželio 7 d., sekmadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Andriaus Žlabio rečitalis ir premjera su Valstybiniu Vilniaus kvartetu

ANDRIUS ŽLABYS (forte-pijonas; Lietuva, JAV)

VALSTYBINIS VILNIAUS KVARTETAS

DALIA KUZNECOVAITĖ (I smuikas)

ALGIRDAS ŠOCHAS (II smuikas)

KRISTINA ANUSEVIČIŪTĖ (altas)

VIKTOR REKALO (violončelė)

PROGRAMA

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Prancūziška uvertiūra h-moll („Ouvvertüre nach Französischer Art“), BWV 831

Ouverture

Courante

Gavotte I, II

Passepied I, II

Sarabande

Bourrée I, II

Gigue

Echo

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)

Sonata fortepijonui Nr. 30 E-dur, op. 109

Vivace, ma non troppo

Prestissimo

Andante molto cantabile ed espressivo

Atlieka ANDRIUS ŽLABYS (forteponas)

ANDRIUS ŽLABYS (g. 1977)

„Movement“ fortepijonui ir styginiams (karo Ukrainoje aukoms atminti)

Fortepijoninis kvintetas (premjera)

Atlieka:

ANDRIUS ŽLABYS (forteponas)

VALSTYBINIS VILNIAUS KVARTETAS

„Jo lengvas virtuoziškumas yra tikras stebuklas“, – taip apie „Grammy“ nominantą, Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantį lietuvių pianistą ir kompozitorių **ANDRIŲ ŽLABĮ** rašė „The Strad“. Muzikas nenustoja žavėti kritikų ir publikos savo techniniu meistrišku ir interpretacijų gelme. Pianisto biografijoje – koncertai su ryškiausiais pasaulio orkestrais, tarp kurių – Niujorko filharmonijos, Bostono simfoninis, Klivlando, Roterdamo simfoninis, Buenos Airių filharmonijos, daugelis kitų puikių kolektyvų. Pianistas yra skambinęs Niujorko „Carnegie Hall“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Londono „Wigmore Hall“, Vienos „Musikverein“, Tokijo „Suntory Hall“ ir kitose žymiausiose pasaulio salėse.

Anksti muzikos studijų tęsti į JAV išvykęs A. Žlabys mokėsi Curtis ir Klivlando muzikos institutuose bei Jeilio muzikos mokykloje. Vos 18-os sulaukęs pianistą „Chicago Tribune“ įvertino kaip „vieną pačių talentingiausių pastarųjų metų jaunųjų pianistų“. Po rečitalio „Metropolitano“ muziejuje „The New York Sun“ A. Žlabys buvo vadinamas „spindinčia fortepijono meno viltimi“. Kritikai menininką vertina už „dosnų, visa apimantį garsą“ („The Philadelphia Inquirer“), „užburiančias interpretacijas“ („The Plain Dealer“) ir „daugiasluoksnį muzikos suvokimą“ („The Greenville News“). 2003 m. A. Žlabys buvo nominuotas „Grammy“ už kartu su Gidonu Kremeriu ir „Kremerata Baltica“ parengtą George Enescu fortepijoninio kvinteto įrašą.

Lietuvos publika visuomet šį pianistą pasitinka entuziastingai, ypač laukia jo interpretuojamos Johanno Sebastiano Bacho muzikos. Lygiai taip pat A. Žlabį domina ir šiuolaikinės muzikos pasaulis, jis yra ištikimas naujosios muzikos interpretuotojas, kompozitoriai jam dedikuoja kūrinius. Įsibėgėjusi ir paties A. Žlabio kompozicinė veikla – šiame koncerte kaip tik pristatomas naujas jo paties kūrinys. Nuo 2021 m. A. Žlabys savo patirtimi dalijasi su Bostono universiteto Fortepono katedros studentais.

VALSTYBINIS VILNIAUS KVARTETAS yra ryškus Lietuvos kamerinio žanro atlikimo reprezentantas, turintis ilgą veiklos istoriją. Debiutavo 1965-aisiais, 1972 m. laimėjo aukščiausią kvartetų konkurso Lježe (Belgija) apdovanojimą. Be kitų garbingų titulų, 2002 m. jam paskirta Lietuvių fondo (JAV) kultūrinė muzikinė dr. A. Razmos premija, 2004 m. – aukščiausias šalies apdovanojimas – Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija, 2005 m. – Baltijos Asamblėjos premija. 2024 m. kvarteto nariams įtekti Lietuvos gynybos, kultūros ir švietimo asociacijos medaliai „Už pasižymėjimą skleidžiant aukštąją kultūrą Lietuvos karininkijai“.

Vilniaus kvartetas, kuriame griežia jau kelinta muzikų karta, apkeliavo daugybę užsienio šalių, koncertavo tokiose prestižinėse salėse kaip Niujorko „Carnegie Hall“, Leipcoigo „Gewandhaus“, Vienos „Musikverein“, Amsterdamo „Concertgebouw“ ir kt.; pasirodė didžiausiuose tarptautiniuose festivaliuose – Brėgenco (Austrija), Šlėzvingo-Holšteino

(Vokietija), „De Radio France et Montpellier“, Hectoro Berlioza ir kituose. Kvartetas nuolat dalyvauja šaliai svarbiuose tarptautiniuose renginiuose, tokiuose kaip mūsų šalies pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai (2013) Egipte ir Prancūzijoje; koncertai nuo Vilniaus, Ukrainos iki Tel Avivo minint Lietuvos valstybės atkūrimo 100-metį (2018), išskirtiniai koncertai Romos Panteone, Švč. Mergelės Marijos ir Visų Kankinių bazilikoje, minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 34-ąsias metines bei diplomatų Lozoraičių metus (2024), ir kiti.

Kvartetas yra įgrojęs daugybę įrašų radijo fondams, išleido per 40 vinilinių ir kompaktinių plokštelių, tarp leidinių – 2020 m. „Ondine“ užsakymu įrašyti visi lietuvių muzikos klasiko Jurgio Karnavičiaus styginių kvartetai.

Pagal *filharmonija.lt*

„
**Jo lengvas
 virtuoziškumas yra
 tikras stebuklas.**
 —*The Strad*

Sekantieji pianisto Andriaus Žlabio kūrybinę veiklą puikiai žino jo ypač talentingas baroko kompozitoriaus **Johanno Sebastiano Bacho** (1685–1750) kūrybos interpretacijas. Jubiliejiniame Vilniaus festivalyje pianistas atliks šio vokiečių meistro **Prancūzišką uvertiūrą h-moll, BWV 831**.

Muzikologė Iwona Kaminska yra pavadinusi šį 1735 m. parašytą kūrinių vienu mažiausiai suprastų J. S. Bacho kūryboje. Pats pavadinimas „uvertiūra“, kaip muzikologai tvirtina, yra kiek klaidinantis, nes iš tikrųjų tai – vienuolikos dalių siuita, originaliai parašyta dviejų manualų klavesinui. Uvertiūra – tik pirmoji siuitos dalis, ji dažnai duodavo vardą visai prancūziškai siuitai.

Ši siuita – pati ilgiausia iš visų J. S. Bacho parašytųjų. Nors kompozitorius niekuomet nesilankė už Vokietijos žemių ribų, buvo labai smalsus ir aktyviai domėjosi tuo, kas vyksta tarptautinėse scenose. Dėl šios priežasties brandus baroko meistro stilius dažnai jungia išorines įtakas su vokiška mokykla. Šią tendenciją galima pastebėti ir Prancūzijoje uvertiūroje: jos stilius artimas prancūzų baroko meistrų Jeano-Baptiste'o Lully ir François Couperino stiliui, tačiau atliepia ir vokiško baroko tradicijas.

Dirigentas Donato Cabrera yra pasakęs: „Beethoveno simfonijos yra jo vieši pareiškimai, o sonatos fortepijonui – kompozitoriaus asmeninis dienoraštis. Paskutinės trys – patys intymiausi ir asmeniškiausi jo puslapiai.“ Tais pačiais metais, kai pradėjo rašyti tris paskutines sonatas fortepijonui, kompozitorius taip pat rašė ir kitus gerai žinomus savo kūrinius – Devintąją simfoniją, Diabelli variacijas, „Missa Solemnis“. Fortepijoninės sonatos išsiskyrė savo laikams eksperimentine forma. Pirmasis pianistas, atkreipęs publikos dėmesį į paskutines **Ludwigo van Beethoveno** (1770–1827) sonatas, buvo Ferencas Lisztas, nuolat jas įtraukdavęs į savo repertuarą 1830–1840 metais. Hansas von Bulowas kartais sugrodavo kelias sonatas per vieną vakarą ir taip pat veikė kaip šio L. van Beethoveno kūrybos puslapio ambasadorius. Po didingosios „Hammerklavier“ sonatos kompozitorius parašė kuklesnės formos, intymesne muzikine kalba pasižyminčią **Sonatą fortepijonui Nr. 30 E-dur, op. 109**. Tai buvo viena paskutinių didžiojo vokiečių kūrėjo sonatų, ji parašyta 1820 m., dedikuota ilgamečio draugo Antonie'o Brentano dukrai Maximiliane.

30-oji sonata išties išsiskiria nuokrypiais nuo tradicinės sonatos formos, taip pat – novatoriška harmonija. Kūrinio muzikinė kalba patraukia mažiau dramatišku nei įprasta ankstesnėms Beethoveno sonatoms charakteriu. Kompozitorius čia atsigręžia į lyrizmą, melodijos ir harmonijos grožį, naudoja ornamentiką, kuri po truputį pranašauja naują epochą, net gali priminti Chopino fortepijoninę kūrybą. Vėlyviesiems L. van Beethoveno darbams būdingas vieno intervalo kūrinyje dominavimas čia taip pat girdimas – sonatoje itin svarbi tercija.

Nors oficialiai sonata yra trijų dalių, klausantis forma artimesnė dviem. Daugelis žymiausių pianistų parengė įrašus, kur pirmoji ir antroji kūrinio dalys atliekamos *attaca*. Sonatos dėmesio centre – trečioji dalis, variacijos, žavinčios plačia fantazija ir išreikšta individualybe. Dalies svarbą atliepia ir trukmė – trečioji dalis trunka daugiau nei pusę viso sonatinio ciklo laiko.

Birželio 10 d., trečiadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Nušvitimai.
Aryeh Nussbaum Cohen,
Hossein Pishkar,
Šv. Kristoforo kamerinis
orkestras

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ŠV. KRISTOFORO KAMERINIS
ORKESTRAS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Barkauskas)

Solistas **ARYEH NUSSBAUM COHEN** (kontratenoras, JAV)

Dirigentas **HOSSEIN PISHKAR** (Iranas)

PROGRAMA

I

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)

Styginių simfonija Nr. 12 g-moll, MWV N 12

Fuga (Grave) – Allegro

Andante

Allegro molto – più allegro

Atlieka VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ŠV. KRISTOFORO KAMERINIS
ORKESTRAS

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1685–1759)

Arija „Amžinasis Dieviškosios Šviesos šaltinis“ („Eternal Source of Light Divine“) iš
„Gimtadienio odės karalienei Anai“, HWV 74

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Bažnytinė kantata „Man visko gana“ („Ich habe genug“), BWV 82

1. Arija „Man visko gana“ („Ich habe genug“)

2. Rečitatyvas „Man visko gana“ („Ich habe genug“)

3. Arija „Užmikit jau, pavargusios akys“ („Schlummert ein, ihr matten Augen“)

4. Rečitatyvas „O Dieve! Kada ateis puikysis: Jau!“ („Mein Gott! wenn kommt das
schöne: Nun!“)

5. Arija „Džiaugiuosi savo mirtimi“ („Ich freue mich auf meinen Tod“)

Atlieka:

Solistas ARYEH NUSSBAUM COHEN (kontratenoras)

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ŠV. KRISTOFORO KAMERINIS ORKESTRAS

Dirigentas HOSSEIN PISHKAR

II

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1685–1759)

Arija „O Lord, Whose Mercies Numberless“ iš oratorijos „Saulius“, HWV 53

PIETRO FRANCESCO CAVALLI (1602–1676)

Endimiono arija „Erme, e solinghe cime... Lucidissima face“ iš *dramma per musica*
„Kalista“ („La Calisto“)

ANTONIO VIVALDI (1678–1741)

Motetas „Clarae stellae, scintillate“, RV 625

Arija „Clarae stellae, scintillate“ (*Allegro*)

Rečitatyvas „Coeli repletiam“

Arija „Nunc jubilate“ (*Allegro*)

Alleluia (*Allegro*)

SAMUEL BARBER (1910–1981)

„Tikrai šių šviesių naktį“ („Sure on this Shining Night“), op. 13 Nr. 3, iš ciklo „Keturių dainos“ (Jameso Agee žodžiai)

MAURICE RAVEL (1875–1937)

„Kaddish“ iš „Dvi hebrajų melodijos“ („Deux mélodies hébraïques“)

ALBERT ROUSSEL (1869–1937)

Simfonetė styginiams, op. 52

Allegro molto

Andante

Allegro

Atlieka:

Solistas ARYEH NUSSBAUM COHEN (kontratenoras)

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ŠV. KRISTOFORO KAMERINIS ORKESTRAS

Dirigentas HOSSEIN PISHKAR

„Išpūdinga... kylanti žvaigždė!“, – taip entuziastingai apie kontratenorą **ARYEHĄ NUSSBAUMĄ COHENĄ** rašė „Los Angeles Times“. „The Guardian“ solisto balsą pavadino „auksiniu“ ir „stulbinančiai gražiu“. A. Nussbaumo Coheno balso galimybės jam leidžia atlikti muziką nuo baroko iki šiuolaikinių kompozitorių eksperimentų. Solistas aistringai kuria išpūdingus vokalius pasirodymus, todėl kontratenorų pasaulyje vadinamas „lauką keičiančia jėga“.

Šį sezoną kontratenoras džiaugėsi keliais svarbiais debiutais. Jis per tarptautines gastroles su „The English Concert“, vadovaujamu Harry Bicketo, dainavo Georgo Friedricho Händelio „Rinalde“; taip pat to paties kompozitoriaus operoje „Ptolemėjas, Egipto karalius“ kartu su Londono „Philharmonia“ baroko orkestru bei Christophe'o Willibaldo Glucko „Orfėjūje ir Euridikėje“ kartu su „Music of the Baroque“ ir Jane Glover. A. Nussbaumas Cohenas pasirodė Valensijos karalienės Sofijos festivalyje „Palau de les Arts“, o 2024 m. dainavo pagrindinį vaidmenį G. F. Händelio „Julijaus Cezario Egipte“ pastatyme

Glaindborno festivalyje, kur jo vaidmuo buvo puikiai įvertintas. Šį sezoną solistas taip pat grįžo į Hjustono didžiąją operą, čia dainavo oratorijoje „Mesijas“. Kontratenoras tęsia puikiai kritikų įvertintos programos „Uncharted“ pristatymus. Albumas su šia programa „BBC Music Magazine“ buvo įvertintas kaip „puikus... skaudžiai gražus“.

Pastaraisiais metais A. Nussbaumas Cohenas pasirodė daugelyje svarbiausių pasaulio koncertų salių, operos teatrų ir festivalių, tarp kurių minėtini „Metropolitano“ opera Niujorke, Romos operos teatras, Bavarijos valstybinė opera, Ciuricho operos teatras, San Fransisko opera, „Carnegie Hall“, Kenedžio centras, Zalcburgo festivalis, Amsterdamo „Concertgebouw“, kiti.

Kontratenoro kūrybinėje veikloje svarbią vietą užima barokinė opera, taip pat žydų muzikos paveldas, tačiau daug dėmesio menininkas skiria ir šiuolaikinei muzikai. 2019 m. jo balsas skambėjo „Grammy“ apdovanojimą pelnusiame Kennetho Fuchso premjeriniame „Poems of Life“ įrašė kartu su Londono simfoniniu orkestru, diriguojant JoAnn Fallettai. Ypatingos sėkmės tarptautiniuose konkursuose jis sulaukė atlikdamas Bėglio ariją iš Jonathano Doveso „Flight“ – kontratenoras pelnė apdovanojimus 2017 m. „Metropolitano“ operos „Laffont“ konkurse, pagrindinius prizus Hjustono didžiosios operos Eleanor McCollum konkurse, Dalaso operos „Guild“ konkurse, 2024 m. Gerdos Lissner fondo tarptautiniame vokalistų konkurse ir kituose.

Solistas taip pat yra baigęs istorijos bakalauro studijas Prinstono universitete, studijavęs judaiką. Jis buvo pirmuoju kontratenoru Hjustono didžiosios operos studijos istorijoje.

Pagal aryehnuSSbaumcohen.com

**Išpūdinga...
kylanti žvaigždė!**
—Los Angeles Times

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ŠV. KRISTOFORO KAMERINIS ORKESTRAS (meno vadovas ir vyr. dirigentas – Modestas Barkauskas, garbės dirigentas Donatas Katkus) – kolektyvas, garsėjantis universalumu, profesionalumu ir menine vaizduote. Orkestras yra laukiamas ne tik Lietuvos ir užsienio prestižinėse koncertų salėse, tokiose kaip Paryžiaus Eliziejaus laukų teatras, Reikjaviko „Harpa“, Stokholmo „Berwaldhallen“, UNESCO būstinė Paryžiuje ar Varšuvos Karalių rūmai, bet ir netikėčiausiose erdvėse – nuo estrados scenų iki smėlio karjerų.

Orkestras susibūrė 1994 m. prof. Donato Katkaus iniciatyva – ja meno vadovas ir dirigentas siekė įgyvendinti idėją įkurti barokinį orkestrą. Į pirmąsias orkestro repeticijas susirinkę talentingi jauni Vilniaus muzikai iš įvairių miesto kolektyvų pirmuosius koncertus surengė jau tų pačių metų vasario mėnesį. 1995 m. kolektyvas pasivadino šv. Kristoforo – Vilniaus ir keliautojų globėju – vardu; Vilniaus arkikatedroje jį palaimino monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas.

Pradėjęs nuo italų baroko meistrų – Arcangelo Corelli, Anotonio Vivaldi, Tomaso Albinoni ir kitų kompozitorių – muzikos orkestras netrukus ėmėsi interpretuoti ir šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūrybą. 1995 m. kolektyvas parengė didžiulį Broniaus Kutavičiaus ciklą „Jeruzalės vartai“, o jau kitais metais pirmosiose gastrolėse į Lenkiją, festivalyje „Wratislavia Cantans“, šalia A. Vivaldi „Gloria“ atliko ne tik šį Kutavičiaus ciklą, bet ir naują Osvaldo Balakausko kūrinį „Requiem in memoriam Stasys Lozoraitis“. Koncerto klausėsis Krzysztofą Pendereckis tąkart puikiai įvertino ne tik lietuvių muziką, bet ir jauno orkestro meistriškumą. Pagyrimų kolektyvas susilaukė ir iš amerikiečių dirigento D. Russello Daviso, dirigavusio orkestrui viename iš pirmųjų koncertų Vilniuje.

Daugelio nuomone, iš kitų Lietuvos kolektyvų Šv. Kristoforo kamerinis orkestras išsiskiria ypatingu stilistiniu universalumu. Pelnęs „barokinio orkestro“ bei retų partitūrų gaivintojo reputaciją, orkestras, anot muzikologų, yra ir „puiki bazė visiems lietuvių kompozitorių sumanymams“. Šiandien jo repertuare – daugiau kaip trisdešimtys Lietuvos autorių opusai: nuo senosios muzikos iki Lietuvos muzikos akademijos studentų darbų. Orkestras yra atlikęs beveik visus Felikso Bajoro, B. Kutavičiaus, O. Balakausko kūrinius styginiams. Ne mažiau dėmesio šiandien jis skiria ir šiuolaikinei užsienio kompozitorių muzikai.

Nuo pat pirmųjų orkestro gyvavimo dienų itin aktyviai koncertuojantis kolektyvas pelnė platų pripažinimą Lietuvoje ir užsienyje. Jis sėkmingai atstovauja Lietuvai tarptautiniuose renginiuose ir festivaliuose. Orkestras nuolat bendradarbiauja su žinomais Lietuvos ir užsienio kolektyvais bei solistais. Tarp jų – dainininkai Kerstin Avemo, Charlesas Castronovo, Violeta Urmana, Alfredo Nigro, Virgilijus Noreika; smuikininkai Alexanderis Rybakas, Antonas Barakhovskis, Jacques'as Israelievitchius, Moti Shmidt; pianistai

Maria João Pires, Leonidas Chizhikas, Konstantinas Lifschitzas, Tamami Honma, Petras Geniušas, Julianas Josephas; violončelininkai Davidas Geringas, Dominique'as de Williencourt'as, Marko Ylönenas ir Maria Kliegel, taip pat Camilla Hoitenga (fleita), Petras Vyšniauskas (saksofonas), Linda Maxey (marimba), Martynas Levickis (akordeonas) ir daugelis kitų.

Iraniečių dirigentas **HOSSEINAS PISHKARAS** yra dirigavęs Bonos Beethoveno, Belgrado filharmonijos, Danijos karališkosios operos, NDR radijo filharmonijos, Šiaurės Nyderlandų, Lozanos kameriniam, Strasbūro, Kataro filharmonijų, Štutgarto valstybiniam, Vakarų Vokietijos radijo ir kitiems simfoniniams orkestrams.

Tarp ryškiausių jo darbų – Georges'o Bizet „Karmen“ pastatymas (režisierius Barrie Kosky), Dmitrijaus Šostakovičiaus „Nosis“, Giuseppe's Verdi „Aida“ ir Wolfgango Amadeus Mozarto „Tito gailėstingumas“ Karališkojoje Danijos operoje; W. A. Mozarto „Užburtoji fleita“ (režisierius B. Kosky) Štutgarto valstybinėje operoje, taip pat G. Verdi „Rigoletas“ (režisierė Cristina Mazzavillani Muti) Ravenos festivalyje.

Šiame sezone H. Pishkaras debiutavo su Bolcano Haydno filharmonijos, Janačeکو filharmonijos Ostravoje orkestrais. Taip pat vėl dirigavo Belgrado filharmonijos, Toskanos regioniniam, Šiaurės Nyderlandų, Kataro filharmonijos orkestrams, debiutuos su Šv. Kristoforo kameriniu orkestru Vilniaus ir Pažaislio festivaliuose.

Dirigentas yra dirbęs François-Xaviero Rotho, taip pat Sylvaino Cambrelingo asistentu. 2017 m. H. Pishkaras nugalėjo prestižiniame tarptautiniame jaunųjų dirigentų konkurse, organizuotame Vokietijos muzikos tarybos, bendradarbiaujant su svarbiausiomis Kiolno muzikos institucijomis. Tais pačiais metais Vokietijos muzikos taryba H. Pishkarą pristatė Ernsto von Schucho rėmimo apdovanojimui.

Dirigentas yra sėmęsis patirties iš tokių meistrų kaip Riccardo Muti (Italijos operos akademijoje) ir sero Bernardo Haitinko (Liucernos festivalio orkestre), dalyvavo prestižinėje „Dirigentforum“ programoje, kur tobulinosi pas Johną Carewe'ą, Marko Letonją, Nicolas Pasquet, Marką Stringerį, Johannesą Schlaeflį. Prieš pradėdamas dirigavimo studijas Diuseldorfe pas Rudigerį Bohną Roberto Schumanno aukštojoje mokykloje, H. Pishkaras studijavo kompoziciją ir fortepijoną gimtajame Teherane. Irane jis dirigavo Teherano jaunimo orkestrui ir Teherano muzikos mokyklos orkestrui.

Paauglystėje, tarp 1821–1823 m., kompozitorius **Felixas Mendelssohnas** (1809–1847) parašė tryliką simfonijų styginiams. Šios simfonijos buvo tarsi duoklė praeičiai – Josepho Haydno, Carlo Philippo Emanuelio Bacho ir Wolfgango Amadeus Mozarto to paties žanro kūriniams. Jos buvo skirtos muzikuoti namuose, todėl nebuvo publikuotos ar viešai atliktos dar ilgai po kompozitoriaus mirties.

Styginių simfoniją Nr. 12 g-moll, MWV N 12, F. Mendelssohnas parašė būdamas keturiolikos. Manoma, kad kompozitorius kurdamas manė, jog simfoniją atliks šeši atlikėjai, o ne šiandien įprasta kamerinio orkestro sudėtis. Simfonija prasideda Fuga, ją pakeičia šiltas, banguojantis *Andante*. Finalas – dar viena elegantiška Fuga, įrodanti kompozitoriaus prielankumą baroko meistrui Johannui Sebastianui Bachui.

1713 m., artėjant karalienės gimtadieniui, Anglijoje įsikūręs vokiečių kompozitorius **Georgas Friedrichas Händelis** (1685–1759) sukomponeavo pasaulietinę kantatą „Gimtadienio odė karalienei Anai“, HWV 74. Šia kantata trims solo balsams, chorui ir kameriniam orkestrui norėta atšvęsti ne tik monarchės gimtadienį, bet ir Utrechto sutartį, užbaigusią Ispanijos įpėdinystės karą. Ambrose'o Philipso sukurtame odės tekste pabrėžiami karalienės taikdarės gebėjimai.

Deja, kūrinys dėl karalienės ligos nebuvo atliktas, kaip planuota, bet monarchė kompozitoriaus pastangą įvertino ir neilgai trukus suteikė G. F. Händeliui oficialias pareigas su kasmetine alga.

Vienas žymiausių šios kantatos numerių – arija „**Amžinasis Dieviškosios Šviesos šaltinis**“ („Eternal Source of Light Divine“). Originaliai parašyta kontratenorui Richardui Elfordui, Vestminsterio abatijos ir Šv. Pauliaus katedros choristui, taip pat Karališkosios koplyčios ansamblio nariui, arija pasižymi angeliška vokaline linija ir talentingai konstruojamu kontrapunktu.

Georgo Friedricho Händelio trijų veiksmy dramatinė **oratorija „Saulius“** pasakoja apie pirmojo suvienyto Izraelio karaliaus Sauliaus santykį su jo įpėdiniu Dovydu. Iš pradžių juntamas pagarbus susižavėjimas ilgainiui virsta pavydu ir net neapykanta. Šią oratoriją G. F. Händelis parašė 1738 m., pirmą kartą bendradarbiaudamas su turtingu žemvaldžiu ir menų mylėtoju Charlesu Jennensu, kuris ir parašė oratorijai tekstą. Vėliau Ch. Jennensas sukūrė libretus ir oratorijai „Mesijas“ bei kitiems G. F. Händelio šio žanro kūriniams.

Oratorijoje „Saulius“ naudojamas bene didžiausias G. F. Händelio laikams įmanomas orkestras, kūrinyje apstu orkestrinių efektų. „Saulius“ laikoma dramatiškiausia iš visų šio kompozitoriaus oratorijų.

Vienas žymiausių kūrinio numerių – Dovydo arija „**O Lord, Whose Mercies Numberless**“ iš pirmojo oratorijos veiksmo, kurioje Dovydas kreipiasi į gailėstingąjį Dievą.

Bažnytinę kantatą „**Man visko gana**“ („**Ich habe genug**“), **BWV 82 Johannas Sebastianas Bachas** (1685–1750) parašė 1727 m. Leipdige. Originali penkių dalių kantatos versija buvo parašyta bosui, tačiau vėliau kompozitorius pats parengė versiją sopranui, o 1735 m. – ir versiją altui. Vidurinę kantatos dalį – lopšinę („Užmikit jau, pavargusios akys“), nepaisant gana sudėtingos formos, labai mėgo jo žmona Anna Magdalena, net buvo ją nusikopijavusi į asmeninę muzikos knygėlę.

Pasakojama, kad J. S. Bachas kantatą parašė talentingam Leipdigo universiteto studentui Johannui Lipsiusui, šis dainavo per premjerą. Kantatoje pasakojama Simeono, senatvėje apsilankančio šventykleje, istorija. Jis, palaikęs kūdikėlį Jėzų, prisipildo nepaprasto dėkingumo, vilties bei džiaugsmo ir švelniai pasitinka jo laukiančią mirtį. Kantatoje ši istorija pasakojama iš dviejų perspektyvų. Pirmoji – tai Simeono balsas, antroji – rečitatyvuose pasirodantis pasakotojas. Pagrindinė kūrinio idėja – tikėjimo atnešamas susitaikymas su mirtimi, jos nereikia bijoti, nes tai ramybės vieta, ką užtvirtina ir finalinis C-dur akordas, dažniausiai siejamas su tobula harmonija, rojumi, tyrumu ir šviesa.

Muzikos istorikų teigimu, parašydamas *dramma per musica* „**Kalista**“ („La Calisto“), **Pietro Francesco Cavalli** (1602–1676) sukūrė unikalią mitologinio teatro, romantinės istorijos ir *commedia dell'arte* sintezę. Čia veikia daugybė graikų deivių, pusdievių ir satyrų, o venecijietiška vokalinė mokykla pasiekia naujas aukštumas, derinant virtuoziskumą ir turtingą emocinę raišką.

„Kalistos“ premjera įvyko 1651 m., Venecijos Šv. Apolinaro teatre. Libretą parašė ištikimas P. F. Cavalli bendražygis Giovanni Faustini, tai pirmasis žmogus istorijoje, pats save pavadinęs „libretininku“. „Kalistoje“ įgyvendinta daug būdingiausių XVII a. vidurio muzikinių dramų bruožų – tai ir meilės duetai, ir komiškos arijos, dialogai.

Skirtingai nei daugelis kitų P. F. Cavalli operų, „Kalista“ išliko populiari. Kontratenorų repertuare ypač mėgstama Endimiono arija „**Erme, e solinghe cime... Lucidissima face**“ iš antrojo operos veiksmo.

Savo motetus italų baroko kompozitorius **Antonio Vivaldi** (1678–1741) dažniausiai kūrė Venecijos mergaičių prieglaudos ir muzikos mokyklos „Ospedale della Pietà“, kurioje dirbo, auklėtinėms. Ši mokykla garsėjo stipriomis dainininkėmis ir instrumentininkėmis, jų koncertai traukė turistus ne tik iš Italijos, bet ir iš svetur. Motetai, virtuoziniai kūriniai solo balsui ir styginiams, primena vokalius koncertus, dažniausiai susideda iš trijų dalių: arijos, rečitatyvo ir arijos su *Alleluia* pabaigoje.

Motetas „**Clarae stellae, scintillate**“, **RV 625**, manoma, buvo sukurtas 1715 m., Švč. Mergelės Marijos, Šeimų karalienės, šventei liepos 2-ąją. Kūrinyje dominuoja pakili, džiaugsminga nuotaika, o labiausiai šis motetas garsėja savo nuostabiu „Alleluia“.

Amerikiečių kompozitorius **Samuelis Barberis** (1910–1981) yra sukūręs per šimtą kūrinių balsui su fortepijonu, tiesa, daugybė jų net nebuvo publikuota. Visgi visoje jo vokalinėje kūryboje pagal įvairiausių poetų tekstus išsiskiria ciklas „Ketrios dainos“, parašytas 1938 metais.

Daina „**Tikrai šią šviesią naktį**“ („Sure on this Shining Night“), op. 13 Nr. 3, parašyta pagal amerikiečių rašytojo, žurnalisto ir kino kritiko Jameso Agee tekstą, yra vienas dažniausiai atliekamų S. Barberio kūrinių. Dainoje, išlaikančioje klasikinę formą, girdėti kompozitoriaus lyrinis talentas, neoromantinės nuotaikos ir žavinga balso ir fortepijono dermė. Svajinga ir melancholiška, ši daina – vienas sėkmingiausių kompozitoriaus smulkiosios formos pavyzdžių.

Maurice'o Ravelio (1875–1937) diptiko „Dvi hebrajų melodijos“ („Deux mélodies hébraïques“) premjera įvyko 1914 metais. Dainavo sopranas Alvina Alvi, prašiusi sukurti šias dainas, o fortepijonu akompanavo pats kompozitorius. Tęsiant tą pačią liniją kaip ir jo „Penkiose populiariose graikų melodijose“, „Dvi hebrajų melodijos“ sukomponuotos iš tradicinių dainų.

Pirmoji diptiko dalis „**Kaddish**“ – tai malda už mirusiuosius, lėto tempo kūrinys aramėjų kalba. Muzikos istorikės Marie Claire Bertrand-Patier teigimu, vos keliais šio kūrinio taktais M. Ravelis sukuria nepaprastai charakteringą atmosferą. Deklamacinis stilius ir ilgos melizmos leidžia spėti, kad kompozitoriui teko girdėti sinagogoje giedančius kantorius. „Kaddish“ susilieja ekstazė ir įtampa, melizmomis praturtintas vokalas ir paprastas akompanimentas.

Prieš pat pradėdamas savo Ketvirtąją simfoniją, 1934 m., kompozitorius **Albert'as Rousselis** (1869–1937) rašė kitą simfoninį kūrinių – **Simfonetę styginiams, op. 52**. Šių simfoninių kūrinių jis ėmėsi pabaigęs savo trijų veiksmų komišką operą „Tetos Karolinos testamentas“ („Le Testament de la tante Caroline“). Tų metų laiške draugui rašė: „Pradėjau *Andante* ir *Allegro* styginių orkestrui, kuriuos žadėjau Jane Evard. Baigsiu kitą savaitę. Stengiuosi atsigriebti už prarastą laiką.“

Simfonetė yra trijų dalių: *Allegro molto*, *Andante*, *Allegro*. Jos pradžia kiek primena keleriais metais anksčiau parašytos Trečiosios simfonijos pradžia. Kūrinyje girdėti politonalumas, aštroka melodinė linija, o panašios idėjos tęsiamos ir kompozitoriaus Ketvirtroje simfonijoje, kurią jis, užbaigęs Simfonetę, pradėjo vos po keturių dienų.

Birželio 11 d., ketvirtadienis, 19 val.
Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčia

Olivier Latry – tituluotasis Paryžiaus Dievo Motinos katedros vargonų maestro

OLIVIER LATRY (vargonai, Prancūzija)

Koncerto partneriai – Religinės muzikos centras Vilniuje, Prancūzų institutas Lietuvoje

PROGRAMA

Septyni šokiai (*Sept Danses*) iš SUZANNE VAN SOLD priklausiusių rankraščių (1599)

DIETRICH BUXTEHUDE (1637–1707)
Pasakalija (*Passacaille*), BuxWV 161

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)
Koncertas a-moll, BWV 593 (Antonio Vivaldi Koncerto dviem smuikams a-moll, RV 522, aranžuotė)
Allegro
Adagio
Allegro

JEAN-FRANÇOIS DANDRIEU (1682–1738)
Variacijos kalėdinės giesmės „Juozapas yra laimingai vedęs“ („Joseph est bien marié“) tema

CLAUDE BALBASTRE (1724–1799)
Arija (fragmentas iš „Dižono vargonų knygos“, „Livre d’orgue de Dijon“)

GASTON LITAIZE (1909–1991)
Scherzo

VINCENT PAULET (g. 1962)
„Elegija“ („Élégie“, dedikuota Olivier Latry)

JEHAN ALAIN (1911–1940)
Litanijos, JA 119

OLIVIER LATRY (g. 1962)
Improvizacija

Atlieka OLIVIER LATRY (vargonai)

Vienas žymiausių vargonų muzikos ambasadorių pasaulyje, prancūzų vargonininkas **OLIVIER LATRY** yra koncertavęs svarbiausiose pasaulio koncertų salėse, bendradarbiaavęs su žymiausiais orkestrais ir dirigentais, parengęs įrašus svarbiausioms kompanijoms ir pagrojęs daug naujų kūrinių.

Buvęs vieno ryškiausių XX a. vargonininkų Gastono Litaize'o studentas, vos 23-ėjų jis tapo pagrindiniu Paryžiaus Dievo Motinos katedros vargonininku, o 2012 m. – Monrealio nacionalinio orkestro vargonininku emeritu. Muzikas yra vertinamas dėl savo nuotykingo muzikavimo, tyrinėjančio platų vargonų muzikos spektrą, taip pat garsėja nepaprastu improvizacijos talentu.

O. Latry reguliariai pasirodo Berlyno, Paryžiaus filharmonijose, Walto Disney'aus salėje, Amsterdamo „Concertgebouw“, Hamburgo Elbės filharmonijoje, Leipcigo „Gewandhaus“, Vienos „Musikverein“ ir daugelyje kitų svarbiausių pasaulio koncertų salių. Solo vargonininkas yra grojęs su Berlyno, Miuncheno, Filadelfijos, Los Andželo filharmonijų, Bostono, Vienos simfoniniais, Prancūzijos nacionaliniu ir daugybe kitų geriausių orkestrų, diriguojant didžiausioms pasaulio žvaigždėms Andriui Nelsonui, Esa-Pekka Salonenui, Krzysztofui Urbanskiui, Christophui Eschenbachui, Santtu-Matias Rouvali, Kentui Nagano, Alainui Altinoglu ir kitiems.

2023 m. O. Latry atliko Esos-Pekkos Saloneno Koncertinę simfoniją vargonams ir orkestrui per premjerą kartu su Berlyno filharmonijos, Paryžiaus ir Suomijos radijų simfoniniais orkestrais, diriguojant pačiam kompozitoriui. Tarp kitų ryškiausių pastarųjų metų darbų verta paminėti žymaus šiuolaikinės muzikos kūrėjo Pascalio Dusapino naujo kūrinio „Waves“ vargonams ir orkestrui atlikimą Šveicarijoje, Prancūzijoje ir JAV.

Vargonininkas ypač atsidavęs prancūzų muzikos repertuarui. „Deutsche Grammophon“ yra išleidusi O. Latry įrašytus visus Olivier Messiaeno kūrinius vargonams, juos muzikas taip pat yra atlikęs rečitaliuose Paryžiuje, Londone ir Niujorke. 2013 m. pasirodė albumas „Trys Paryžiaus Dievo Motinos katedros vargonų šimtmečiai“ („Naïve“), jame skamba muzika, sukurta Paryžiaus Dievo Motinos katedros pagrindinių vargonininkų. 2019 m., pradėjęs bendradarbiauti su „La Dolce Volta“ įrašų kompanija, O. Latry išleido albumą „Bach to the Future“, jį įrašė ypatingaisiais Dievo Motinos katedros vargonais. Šiame įrašė suskambo Bacho transkripcijos ir originalūs kūriniai, pritaikyti šiam išskirtiniam instrumentui. 2021 m. taip pat pasirodė O. Latry albumas „Liszt Inspirations“, įrašytas Paryžiaus filharmonijoje.

O. Latry Paryžiaus nacionalinėje muzikos ir šokio konservatorijoje dėstė iki 2024-ųjų. 2009 m. Amerikos vargonininkų gildija jį paskelbė „Metų atlikėju“, Monrealio McGillo universitetas 2010 m. jam suteikė garbės daktaro laipsnį.

Daugybė muzikologų ilgus metus bandė išsiaiškinti, kas gi buvo ta **Suzanne van Soldt**, kurios pačioje XVI a. pabaigoje nukopijuoti kūriniai virto bene vieninteliu ankstyvosios klavyrinės olandų muzikos liudijimu. Manoma, kad ji buvusi turtingo protestantų pirklio iš Antverpeno dukra, gyvenusi aštrių religinių disputų laikotarpiu, kartu su šeima palikusi gimtinę ir išvykusi į Angliją.

S. van Soldt rankraštis, datuojamas 1599 m., – tai antologija, kurioje užrašyti 33 kūriniai virginalui ir klavesinui, daugiausia šokiai, dainos ir psalmės. Greičiausiai tai buvo kompozicijos, kurias mergina grodavo namie. Didžioji jų dalis – anoniminės, tačiau nemažai yra populiarių kūrinių, kuriuos galima rasti ir kitose to meto kolekcijose, juose ryškios prancūziškos ir itališkos muzikinės kultūros įtakos.

Vokiečių rašytojas Hermannas Hesse savo 1919 m. išleistame romane „Demianus“ cituoja vieną muzikinį kūrinių, kuris, manoma, įkvėpė romano pagrindinius veikėjus, – tai danų baroko kompozitoriaus ir vargonininko **Dietricho Buxtehude's (1637–1707) Pasakalija d-moll, BuxWV 161**. Pasakalija, laikoma vienu svarbiausių šio kompozitoriaus darbų, padarė įtaką ir ne vienam kompozitoriui – nuo pas D. Buxtehude kadaisė pėsčiomis ėjusio Johanno Sebastiano Bacho iki Johanneso Brahmsio. Vienintelį išlikusį Pasakalijos šaltinį – 57-ųjų kūrinių kolekciją – sudarė J. S. Bacho vyresnysis brolis Johannas Christophas.

Muzikologų teigimu, D. Buxtehude's Pasakalijoje galima užtikti ir visą gyvenimą danų kompozitorių lydėjusios aistros – numerologijos – apraiškų, kurios daugiausia matomos kūrinių struktūroje. Pasakalijos pagrindas – skaičiai keturi ir septyni. Kūrinyje esantis *ostinato* remiasi septynių natų motyvu, išdėliotu per keturis taktus, o šis pasirodo 28 kartus.

Nors **Johannas Sebastianas Bachas (1685–1750)** niekuomet negyveno už Vokietijos žemių ribų, jis nepaprastai domėjosi ir labai gerai žinojo, kas vyksta tarptautinėse scenose. Tad vos tik pasirodė revoliucingu laikytas italų kompozitoriaus Antonio Vivaldi koncertų rinkinys „L'estro armonico“, vokiečių kompozitorius puolė į jį gilintis. Manoma, kad šią muziką parvežė jo mokinys, Veimaro kunigaikščio Wilhelmo Ernsto sūnėnas, 1711–1713 m. studijavęs Utrechto universitete.

J. S. Bachas aranžavo šešis iš dvylikos „L'estro armonico“ rinkinyje esančių A. Vivaldi koncertų kitiems instrumentams, o ten esantis **Koncertas dviem smuikams a-moll** buvo aranžuotas solo vargonams ir virto **Koncertu a-moll, BWV 593**. Italų kompozitoriaus kūrinių aranžavimas leido J. S. Bachui įsigilinti į tai, ką jis laikė nauju „muzikiniu mąstymu“, kuris rėmėsi pagauliais ritmais ir melodijomis, susietais su griežta struktūra. Tai lėmė ir jo paties stiliaus evoliuciją – po darbo su A. Vivaldi koncertų aranžuotėmis J. S. Bachas ėmė labai dažnai jungti vokišką stilių su itališkai muzikai būdinga muzikine architektūra.

Koncertą a-moll sudaro trys dalys. Pirmoji – energinga, antroji – svajinga ir užburianti, o trečioji – aštri ir pagauli. J. S. Bachas liko ištikimas originalui – nuo jo nutolstama labai nedaug.

Prancūzų kompozitorius ir klavesinininkas **Jeanas-François Dandrieu (1681–1738)** buvo kilęs iš muzikališkos šeimos: jo dėdė Pierre'as Dandrieu vargonavo Šv. Bartolomėjaus bažnyčioje Paryžiuje. J. F. Dandrieu muzikinį talentą artimieji pastebėjo dar vaikystėje – pirmuosius viešus koncertus jis grojo vos penkerių. Nuo 1721 m. dirbo Karališkosios kopyčios vargonininku.

Manoma, kad J. F. Dandrieu klavyrinės muzikos rinkinius sudaro ne tik jo paties, bet ir jo dėdės kūriniai, sūnėno pritaikyti „šiuolaikiniam skoniui“. O tarp originalios prancūzų muziko kūrybos – ir **Variacijos kalėdinės giesmės „Juozapas yra laimingai vedęs“ („Joseph est bien marié“)** tema. Ši nepaprastai populiari baroko laikotarpio kalėdinė giesmė įkvėpė daugelį kompozitorių ją paversti koncertine pjese.

Savo pirmąsias muzikos pamokas prancūzų klavesinininkas, vargonininkas ir kompozitorius **Claude'as Balbastre'as (1724–1799)** gavo iš savo tėvo, taip pat vargonininko. Muzikologų teigimu, vėliau jam teko studijuoti ir pas Jeano-Philippe'o Rameau brolių Claude'ą, kurį jis vėliau, 1743 m., pakeitė ir prie vargonų Sent Etjeno katedroje.

1750 m. C. Balbastre'as išvyko į Paryžių studijuoti jau pas patį J.-Ph. Rameau. Paryžiuje 1756 m. jis tapo Šv. Roko bažnyčios vargonininku, o jo pasirodymai ten, kaip ir Dievo Motinos katedroje, buvo nepaprastai populiarūs – į juos plūstė plūsdavo publika. 1776 m. prancūzų muzikas tapo karaliaus brolio vargonininku, o tarp jo mokinių buvo daugybė karališkosios šeimos atstovų.

C. Balbastre'o kompozicinis talentas buvo daugiasluoksnis. Viena vertus, jis tęsė prancūziškąją klavesino tradiciją, tačiau integravo ir tuo metu madingas itališkos muzikos, ypač Domenico Scarlatti, įtakas. Ankstyvąjį muziko kūrybos periodą liudija didžiulis, net 75 įvairių žanrų kūrinius klavesinui ir vargonams apimantis rankraštis **„Dižono vargonų knyga“**, datuojama 1749 metais.

Vienu svarbiausių XX a. prancūzų vargonų meno ambasadorių yra laikomas kompozitorius ir vargonininkas **Gastonas Litaize'as (1909–1991)**. Paryžiaus konservatorijoje jis mokėsi pas Marcelį Duprę ir Henri Busserį. Privačiai – ir pas Louisą Vierne'ą. Būdamas aklas nuo kūdikystės, didelę dalį gyvenimo studijavo, o vėliau dėstė ir Nacionaliniame aklųjų institute. Studijų metais pelnė gausybę vargonavimo, improvizacijos, kompozicijos konkursų prizų, tarp jų – „Prix Rossini“, kuriuo buvo įvertintas už kantatą „Fra Angelico“. 1938 m. G. Litaize'as užėmė antrąją vietą žymiajame „Prix de Rome“, kur nusileido tik Henri Dutilleux. Jis buvo pirmasis aklas kompozitorius, svarstytas šiame konkurse.

G. Litaize'o kūrybai būdingas melodingumas ir talentinga polifonija, tačiau jis labai domėjosi ir svarbiausiais savo meto muzikiniais eksperimentais. 1939 m. buvo publikuotas jo ciklas „Douze pieces“ („Dvylika pjesių“), kritikų pramintas „virtuoziniais kūriniais virtuozams“. Šiame cikle atsispindi jauno menininko, brendusio gyvybingoje prancūziškos vargonų muzikos mokyklos aplinkoje laikotarpiu tarp dviejų pasaulinių karų, žvilgsnis į muziką ir pasaulį. **Scherzo** iš šio ciklo parašytas 1934 metais.

Vargonininkas O. Latry, buvęs G. Litaize'o studentu, yra sakęs, kad būtent šis įkvėpė jį pasirinkti vargonininko kelią.

Prancūzų kompozitoriaus ir vargonininko **Vincent'o Paulet** muzika pripažinta tarptautiniu mastu, įvertinta daugeliu apdovanojimų. Jo kūrinius interpretuoja tokie pasaulinio garso atlikėjai kaip seras Neville'is Marrineris, François-Xavier Rothas, Bertrand'as Chamayou, O. Latry, Prancūzijos radijo simfoninis ansamblis „BBC singers“ ir daugelis kitų. Iki tol aktyviai koncertavęs, nuo 1994 m. V. Paulet susitelkė į kūrybą, taip pat dėsto Lilio konservatorijoje kompoziciją ir orkestruotę.

1988 m. kompozitoriaus parašyta „**Elegija**“ („Élégie“) dedikuota daugelio šiuolaikinių kompozitorių naujų kūrinių vargonams pirmajam atlikėjui, puikiam vargonininkui O. Latry. Tai duoklė XVII a. prancūzų vargonų metrui Nicolas de Grigny. „Elegijos“ premjera 1989 m. skambėjo Paryžiaus Dievo Motinos katedroje.

„Privalote sukurti aistringą užkalbėjimo įspūdį“, – tokią citatą šalia savo vieno žymiausių kūrinių, „**Litanijų**“, **JA 119**, paliko prancūzų kompozitorius ir vargonininkas **Jehanas Alainas** (1911–1940).

Vos 29-erius metus tegyvenęs muzikas buvo tikras prancūziškos vargonų tradicijos paveldėtojas. Jo tėvas buvo vargonininkas ir kompozitorius Albert'as Alainas, brolis Olivier – pianistas ir kompozitorius, o sesuo Marie-Claire – taip pat vargonininkė, įrašinėjusi Jehano muziką. Jauną menininką ištiko tragiška lemtis – nesulaukęs 30-ies, jis žuvo viename Antrojo pasaulinio karo mūšių.

Nepaisant trumpos žemiškosios kelionės, J. Alainas spėjo sukurti vertingos muzikos. Kai kurių muzikologų tvirtinimu, jis buvo vienas didžiausių savo amžininko O. Messiaeno konkurentų, prilygstantis šiam meistriui savo genialumu ir vizijomis.

1937 m. J. Alainas parašė trumpas, bet nepaprastai pagaulias „Litanijas“, kurios iki šiol išlieka bene dažniausiai atliekamu kompozitoriaus kūrinium. Manoma, kad „Litanijas“ įkvėpė vienos jo seserų mirtis, tačiau J. Alainas į mirtį ir atsiseikinimą žvelgė labai filosofškai. „Malda – ne rauda, o pražūtingas viesulas, sulyginantis viską, ką sutinka savo kelyje. Taip pat ji ir apsėdimas. Privalai ja užpildyti žmonių ir Dievo ausis! Jei pasiekei pabaigą ir nesijauti išsekęs, tu nei supratai, nei atlikai ją taip, kaip aš norėjau“, – dar viena mintimi apie tai, kaip turėtų būti atliekamos „Litanijos“, yra pasidalijęs kompozitorius J. Alainas.

**Būtent G. Litaize
įkvėpė mane pasirinkti
vargonininko kelią.**

—Olivier Latry

**Privalote
sukurti aistringą
užkalbėjimo
įspūdį.**

—Jehanas Alainas

Birželio 12 d., penktadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Vilniaus festivalio svečiai iš Ukrainos – žymioji dirigentė Oksana Lyniv ir fortepijono virtuozas Dmytro Choni

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas)

Solistas **DMYTRO CHONI** (fortepijonas, Ukraina)

Dirigentė **OKSANA LYNIV** (Ukraina)

PROGRAMA

I

BORYS LYATOSHYNSKY (1895–1968)
Simfoninė poema „Gražina“, op. 58 (1955)

FERENC LISZT (1811–1886)
Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 1 Es-dur, S. 124 (1849)
Allegro maestoso
Quasi adagio
Allegretto vivace
Allegro marziale animato

Solistas DMYTRO CHONI (fortepijonas)

II

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)
Simfonija Nr. 7 A-dur, op. 92 (1812)

Poco sostenuto – Vivace
Allegretto
Presto
Allegro con brio

Atlieka LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Dirigentė OKSANA LYNIV

„Kiekvienoje epochoje ir kiekviename žanre jaučiasi tarsi namuose“, – taip apie ukrainiečių pianistą **DMYTRO CHONI** atsiliepė *pianonews.de*. Vienoje gyvenantis muzikas tarptautinėse scenose vertinamas dėl savo nepriekaištingos technikos, virtuoziško, artikuliacijos aiškumo ir ypač jautraus muzikalumo. Pastaraisiais metais pianistas patraukė tarptautinės bendruomenės dėmesį, pelnydamas pagrindinius prizus tarptautiniuose konkursuose, tarp kurių minėtini prestižiniai tarptautiniai Vano Cliburno (2022) ir Lidso (2021) pianistų konkursai.

D. Choni gimė Kyjive, pradėjo groti fortepijonu ketverių, studijavo Kyjive ir Grace. Jo mentore taip pat buvo žymi pianistė, „Grammy“ laureatė Gabriela Montero.

Šiame sezone pianistas pasirodė svarbiausiose Lenkijos koncertų salėse, Berlyno „Konzerthaus“, o jo kūrybinėje biografijoje įrašyti ir pasirodymai „Wigmore Hall“, „Carnegie Hall“, „Salle Cortot“, Vienos „Musikverein“ ir „Konzerthaus“, Madrido nacionalinėje muzikos auditorijoje, Buenos Airių „Teatro Colon“, Briuselio „Flagey“, Barselonos „Palau de la Musica“, kitose salėse. Pirmasis pianisto albumas pasirodė 2025 m. kovą („Naïve“), jame įrašyti Claude'o Debussy, Ferenco Liszto, Valentyno Silvestrovo ir Lowellio Liebermanno kūriniai. 2026 m. pavasarį pasirodė antrasis D. Choni albumas.

Solo pianistas yra grojęs su Karališkuoju Liverpulio filharmonijos, „Fort Worth“, Finikso, RTVE, Lichtenšteino simfoniniais, „Ensemble Esperanza“, Ukrainos nacionaliniu simfoniniu, Hamburgo „Camerata“, Silezijos filharmonijos, Dominikos Respublikos nacionaliniu, kitais orkestrais. D. Choni teko bendradarbiauti su dirigentais Andrew Manze, Marin Alsop, Pablo Gonzalez, Oksana Lyniv, kitais. Jam yra tekę groti Kissingerio vasaros, Verbjė, „Beethovenfest Bonn“, „Chopin Duszni“, „New Ross“ fortepijono, Dubrovniko vasaros, Miuncheno žvaigždžių ir kylančių žvaigždžių, „MiTo Settembre Musica“ festivaliuose.

Svarbią D. Choni kūrybinės veiklos dalį užima ir kamerinė muzika, jis yra bendradarbiavęs su Quirogos, Kremonos, „Calidore“ styginių kvartetais, smuikininkais Josefu Špačeku, Arabella Steinbacher, violončelininkais Jeanu-Guihenu Queyras, Julianu Steckeliu, klarnetininku Sharonu Kamu, altininku Nilsu Monkemeyeriu. 2023 m. užsimezgė sėkminga pianisto partnerystė su smuikininku Franku Peteriu Zimmermannu. Duetas keliauja grodamas rečitalius visoje Europoje, didžiulis turas įvyko 2026 m. kovą: surengta koncertų Vienoje, Paryžiuje, Amsterdame, Londone, Kiolne. Dueto pirmasis albumas pasirodė 2025 m. spalį („BIS Records“), jame įrašyti Bėlos Bartoko ir Karolio Szymanowskio kūriniai.

Pagal *dmytrochoni.com*

Šiandien O. Lyniv, žavinti precizika ir temperamentu, yra viena ryškiausių tarptautinės klasikinės muzikos scenos asmenybių.

Ukrainiečių dirigentė **OKSANA LYNIV** į dirigavimo istorijos puslapius savo pavardę įrašė 2021 m., tapusi pirmąja moterimi dirigente, pasirodžiusia Bairoite – jos diriguojamas Richardo Wagnerio „Skrajojantis olandas“ atidarė tų metų festivalį. Po sėkmingo debiuto ji sugrįžo į Bairoitą ir vėliau.

Tarptautinės publikos dėmesį O. Lyniv atkreipė patekusį į Tarptautinio Gustavo Mahlerio dirigentų konkurso finalą – tuokart ji pelnė trečiąją vietą. Vėliau tęsė studijas Dresdenu muzikos universitete, taip pat dirbo su Odesos nacionalinės operos orkestru. 2013–2017 m. ji buvo Kirillo Petrenko asistentė Bavarijos valstybinėje operoje. 2014 m. debiutavo su šios operos orkestru, dirigavo W. A. Mozarto „Tito gailėstingumą“. 2017–2020 m. buvo pagrindinė Graco operos ir Graco filharmonijos dirigentė.

Nuo 2022 iki 2025 m. O. Lyniv vadovavo Bolonijos „Teatro Comunale“, ir vėl tapusi pirmąja moterimi dirigente, vadovavusia Italijos operos teatrui. 2024 m. O. Lyniv debiutavo „Metropolitano“ operoje Niujorke, tapdama pirmąja Ukrainos dirigente šioje prestižinėje operos scenoje – ten didelio pripažinimo sulaukė jos diriguojama Giacomo Puccini „Turandot“. Tarp kitų dirigentės svarbiausių pasiekimų minėtini pasirodymai Bavarijos valstybinėje operoje, Karališkoje „Covent Garden“ operoje, Paryžiaus nacionalinėje operoje, Barselonos Licėjaus didžiajame teatre, „Theater an der Wien“, Štutgarto valstybinėje operoje ir kitose. Kaip kvietinė dirigentė O. Lyniv yra kviečiama diriguoti Miuncheno, Londono, Klivlando, Liuksemburgo filharmonijų, Vienos, Bavarijos radijo, Vienos radijo, Birmingamo miesto simfoniniams ir daugeliui kitų prestižinių orkestrų.

Šiandien O. Lyniv, žavinti precizika ir temperamentu, yra viena ryškiausių tarptautinės klasikinės muzikos scenos asmenybių. Šiame sezone ji vėl dirigavo „Turandot“ „Metropolitano“ operoje, o grįžusi į Paryžiaus nacionalinę operą – G. Puccini „Toską“. Dirigentė taip pat debiutavo su Prancūzijos ir Ispanijos nacionaliniais, Paryžiaus orkestrais, sugrįžo prie Berlyno radijo simfoninio orkestro pulsto. Debiutavo Pietų Amerikoje, kur dirigavo Čilės nacionalinės operos orkestrui, ir pirmą kartą – Sinsinačio simfoniniam orkestrui.

2025 m. spalį O. Lyniv dirigavo savo pirmąjį R. Wagnerio „Nibelungų žiedo“ ciklą Bolonijos „Teatro Comunale“. Šių metų liepą ir rugpjūtį ji grįžta į jubiliejinį Bairoito festivalį, kur diriguos keturis „Skrajojančio olando“ vakarus.

Gimtojoje Ukrainoje O. Lyniv yra klasikinės muzikos ambasadorė, išskirtinė kultūros figūra. 2016 m. ji tapo viena „LvivMozArt“ festivalio Lvive, Ukrainoje įkūrėjų. 2020 m. „Opera!“ apdovanojimuose ji pelnė Metų dirigentės apdovanojimą, 2021 m. pagerbta Ukrainos princesės Olgos ordinu. 2024 m. įvertinta Bavarijos konstituciniu medaliu – aukščiausiu Bavarijos žemės apdovanojimu už „išskirtinę meninę veiklą, o ypač – kaip pirmoji moteris dirigentė Bairoito festivalyje“.

Dirigentė padeda jauniems talentams, yra Ukrainos jaunimo simfoninio orkestro įkūrėja ir vyriausioji dirigentė, taip pat tęsia glaudų bendradarbiavimą su Kyjivo simfoniniu orkestru. 2022 m., Rusijai užpuolus Ukrainą, O. Lyniv prisidėjo prie projekto „Music for the Future“ iniciatorių. Tai buvo evakuacinė muzikos stovykla jauniems Ukrainos muzikams. Karo metais O. Lyniv išlieka nuoseklią Ukrainos kultūros ambasadorę, kuri pasauliui pristato ukrainiečių kompozitorius.

Pagal oksanalyniv.com

LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ (LNSO) 1940 m. įkūrė kompozitorius, dirigentas ir pianistas Balys Dvarionas. 1964–2015 m. orkestrui dirigavo ir vadovavo Juozas Domarkas, nuo 2015 m. kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrėnas, nuo 2024 m. pagrindinio kvietinio dirigento – Victorienas Vanoostenas. Robertas Šervenikas yra antrasis LNSO dirigentas, Juozas Domarkas yra orkestro garbės dirigentas.

Pastaruosius orkestro metus žymėjo reikšmingi muzikiniai įvykiai. Vienas jų – įrašų kompanijos „Accentus Music“ išleistas mūsų šaliai istorinis CD albumas – Amilcare’s Ponchielli opera „I Lituani“ („Lietuviai“). Įrašas sulaukė tarptautinės sėkmės – klasikinės muzikos žurnalas „Pizzicato“ rašė, kad „M. Pitrėnas įveikia dramaturginis nesklandumus ir kartais skurdoką orkestruotę dirigavimo stiliumi, pagrįstu įtampa ir melodiniu žydėjimu“, olandų muzikos žurnalas „Music Emotion“ šį operos „Lietuviai“ įrašą įvardino kaip privalomą įsigyti muzikinę naujieną.

2024–2025 m. sezone LNSO koncertavo su žymiuoju pianistu Rafału Blechaczu, kartu su muzikos pasaulio žvaigždėmis soprano Vida Miknevičiūte, tenoru Jonathanu Tetelmanu ir bosu-baritonu seru Brynu Terfelu dalyvavo koncertiniame Giacomo Puccini „Toskos“ atlikime, su lenkų smuiko virtuozu Januszu Wawrowskiu įrašė Gražynos Bacewicz Koncertą smuikui ir orkestrui Nr. 7, orkestrui dirigavo Mirga Gražinytė-Tyla.

LNSO kasmet surengia apie 50 koncertų Filharmonijos Didžiojoje salėje, aktyviai gastroliuoja užsienyje. Kolektyvas lankėsi įvairiose Europos šalyse, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje, koncertavo garsiose koncertų salėse, tarp jų Vienos „Musikverein“, Kiolno, Berlyno filharmonijos, Londono „Barbican Centre“, Frankfurto „Alte Oper“, Stokholmo „Berwaldhallen“ ir Rotušės salė, Amsterdamo „Concertgebouw“, Tokijo „Metropolitan“ ir „Suntory Hall“, Mumbajaus Nacionalinis scenos menų centras, Tailando kultūros centras ir kitos. LNSO dalyvavo prestižiniuose muzikos festivaliuose, tokiuose kaip Šlėzvingo-Holšteino „Varšuvos ruduo“, „Beethoveno Velykos“ Varšuvoje, „Prahos pavasaris“, Stresos, Merano, Reingau, Briuselio, Liudvigsburgo, Rygos, Gštado ir kituose.

Orkestrui dirigavo istorinės asmenybės ir pasaulinio garso batutos meistrai, LNSO koncertavo su žymiais atlikėjais, įvairių kartų ir tautybių instrumentininkais ir vokalistais. LNSO sukauptas repertuaras platus – praėjusių epochų stambių žanrų instrumentiniai bei vokaliniai-instrumentiniai kūriniai, šiuolaikinės muzikos kūriniai, lietuvių kompozitorių opusai. Orkestras yra nuolatinis šiuolaikinės muzikos festivalio „Gaida“ dalyvis, įvairių lietuvių kompozitorių muziką pristato tiesioginėse „Euroradijo“ transliacijose. LNSO biografijoje – Lietuvos ir užsienio kompanijų „Melodija“, „Marco Polo“, „Col legno“, „Naxos“, „Accentus music“, „Ondine“ ir kt. įrašai.

Ukrainiečių moderniosios muzikos pradininku ir simfoninės muzikos pagrindėju laikomas kompozitorius **Borysas Lyatoshynskis** (1894–1968) savo vieną žymesniųjų kūrinių, **simfoninę poemą „Gražina“, op. 58**, parašė minint lenkų ir lietuvių poeto, dramaturgo, visuomenininko Adomo Mickevičiaus mirties šimtmetį 1955 metais. Pats kompozitorius šį kūrinių vadino „simfonine balade“, tai nebuvo vienintelis jo opusas, kurį įkvėpė A. Mickevičiaus asmenybė. Kai kurie muzikologai B. Lyatoshynskio „Gražiną“ vadina vienu geriausių kompozitoriaus kūrinių.

Epinėje A. Mickevičiaus poemoje „Gražina“, kuri 1823 m. buvo išleista Vilniuje, pasakojama apie mitinės lietuvės Gražinos heroizmą ir dramatišką mirtį kovoje su kryžiuočiais. Beje, įkvėptas lietuviško žodžio „graži“, Gražinos vardą pats A. Mickevičius ir sukūrė.

Simfoninė poema „Gražina“ – iš esmės programinis kūrinys, kurio muzika tiesiogiai susijusi su A. Mickevičiaus poemos įvykiais. Kompozicija išlaiko tradicinę sonatos formą: ekspozicijoje pristatomos pagrindinės idėjos, jos vėliau plėtojamos temų perdirbime ir sugrįžta reprizoje. Šią formą įrėmina prologas ir epilogas. Simfoninės poemos žangoje tarsi girdėti tykiaji tyvuliuojantis Nemunas ir seniai sunaikinta lietuvių kario ir kunigaikščio Liutauro pilis ant jo kranto. Gražinos tema – liūdna, liaudies dainą primenanti melodija. Liutauro tema – energinga. Simfoninės poemos finale – gedulingas maršas, įkūnijantis istorijos tragizmą.

1847 m. **Ferencas Lisztas** (1811–1886) atsitraukė nuo šlovingos pianisto karjeros. Net 27-erius metus intensyviai keliaudamas po Europą, jis spėjo sau aranžuoti daugybę kitų kompozitorių kūrinių, ieškodamas, kuo gi dar nustebinti publiką ir kaip pademonstruoti išskirtinį savo meistriškumą. Lisztas aranžavo Ludwigo van Beethoveno simfonijas, sau pritaikė Hectoro Berliozi „Fantastinę simfoniją“, imdavosi arijų ar liaudies dainų. Šitaip jis spėjo giliai pažinti pačius įvairiausių muzikos stilius ir daugybės skirtingų kompozitorių kūrybą.

Sustabdęs savo koncertinę karjerą, apsisijęs Veimare, kur dirbo muzikos vadovu, jis pavertė šį miestą progresyvios muzikos centru. XIX a. 5-ojo dešimtmečio pabaiga F. Lisztui buvo ypač kūrybingas laikas – kompozitorius parašė ne vieną šedevrą, tarp jų ir du koncertus fortepijonui.

Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 1 Es-dur buvo užbaigtas 1849-aisiais. Orkestruoti kūrinį jam padėjo asistentas – tuomet 27 metų Joachimas Raffas, pats siekęs tapti kompozitoriumi. 1853 m. koncertas buvo atnaujintas, o 1855 m. įvyko jo premjera. Per premjerą dirigavo pats Berliozas, su kuriuo kadaise, dar 1830 m., Lisztas susitiko Paryžiuje: šiedu kompozitoriai išliko draugais iki gyvenimo pabaigos.

Pirmasis Liszto koncertas išsiskyrė formos novatoriškumu. Iš esmės tai vienos dalies kūrinys, kuriame nuolatos transformuojamos skirtingos temos. Pats kompozitorius išskiria keturias koncerto sekojas: greitą, lėtą, *scherzo* ir finalinę, kas priartina koncertą prie simfonijos žanro.

Solisto ir orkestro santykis šiame kūrinyje taip pat savo laikui neįprastas. Orkestrui kompozitorius nerašo ilgesnių solisto nepertraukiamų epizodų, solisto ir orkestro partijos integralios, solo epizodai skiriami ir kitiems orkestro instrumentams – fleitai, klarnetui ar altui. Koncertas prasideda melodramatiška įžanga, styginiams grojant unisonu, ir tęsiasi su milžiniška jėga įstojant solistui. Energingą pradžią keičia giliai mąslus epizodas, o prieš pat koncerto pabaigą vėl sugrįžta pradinė tema, nuvedanti į virtuozinę kūrinio finalą.

Kompozitorius ir rašytojas Janas Swaffordas, bandydamas rasti tiksliausiai **Ludwigo van Beethoveno** (1770–1827) **Simfoniją Nr. 7 A-dur, op. 92**, charakterizuojančius žodžius, pavadino ją „bakchišku transu“, šokių muzika nuo pradžios iki pabaigos. Šį kūrinį itin mėgęs Richardas Wagneris simfoniją yra pavadinęs „šokio apoteoze“. Kompozitorius ir muzikos kritikas Antony Hopkinsas rašė, jog „Septintoji simfonija, turbūt labiau nei bet kuri kita, suteikia tikro spontaniškumo jausmą“. Išties, L. van Beethoveno Septintoji garsėja savo nenuilstančiais šokiniais ritmais, pasikartojančiomis ritminėmis figūromis, taip pat – harmoniniu spalvingumu.

Septintąją simfoniją vokiečių kompozitorius rašė 1811–1812 m. – tuo metu Napoleonas planavo savo kampaniją Rusijoje. Tai svarbu paminėti, nes L. van Beethovenas iš dalies šią savo simfoniją rašė kaip kritiką ir opoziciją Napoleono dominavimui. Kūrinio premjera įvyko 1813 m. Vienoje, labdaringame koncerte, skirtame Hanau mūšyje nukentėjusiems kariams. Tą vakarą scenoje susirinko bene visos to meto muzikos elitas. Pats kompozitorius, premjerai dar dirigavęs, nepaisant smarkiai silpstančios klausos, išdidžiai šią simfoniją pavadino vienu geriausių savo kūrinių. Todėl nenuostabu, kad opusas buvo entuziastingai pasitiktas, o antrąją simfonijos dalį *Allegretto* publika iškart reikalavo pakartoti.

Septintajai simfonijai L. van Beethovenas tarsi pasiskolina šį bei tą iš savo ankstesnių šio žanro kūrinių. Iš Penktosios perėmė motorinį impulsą, virstantį vedančiu ritmu. Tačiau Septintojoje kiekviena dalis turi unikalų, temas generuojantį ritmą. Iš Šeštosios simfonijos, sakoma, atkeliavo meilės gamtai motyvai.

Simfonija prasideda ilga ir pakilia įžanga, paskui ją eina kinetiškas, ritmingas epizodas, charakterizuojantis visą ciklą. Kūrinio pradžioje taip pat pristatomas ir harmoninio spalvingumo, lydinčio visą kūrinį, kodas. Simfonija neturi įprastos lėtosios dalies: vietoj jos – įtaigus *Allegretto*, XIX a. dažnai atliekamas ir šalia kitų kompozitoriaus simfonijų. *Scherzo* – labai greitas, su lėtesne trio dalimi. Finalas – tarsi beprotiškas, herojiškas, apsėstas šokis, kuris baigiasi koda, tarsi veidrodis atspindinčia pirmosios ciklo dalies pabaigą.

„**Septintoji simfonija, turbūt labiau nei bet kuri kita, suteikia tikro spontaniškumo jausmą.**

—Antony Hopkinsas

Birželio 14 d., sekmadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Tikėjimas, viltis, meilė. Mūza Rubackytė, Kauno valstybinis choras, Robertas Šervenikas

MŪZA RUBACKYTĖ
(fortepijonas; Lietuva, Prancūzija, Šveicarija)

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS ir solistai
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Robertas Šervenikas)

Dirigentas **ROBERTAS ŠERVENIKAS**

PROGRAMA

I

OLIVIER MESSIAEN (1908–1992)

„Pirmoji Mergelės Komunija“ („Première communion de la Vierge“) iš ciklo fortepijonui
„Dvidešimt žvilgsnių į kūdikėlį Jėzų“ („Vingt regards sur l'Enfant-Jésus“)

KRZYSZTOF PENDERECKI (1933–2020)

Čakona (*Ciaccona*, Jono Pauliaus II atminimui, transkripcija fortepijonui) iš „Lenkiškojo Requiem“

FERENC LISZT (1811–1886)

„Vilos d'Este fontanai“ („Le jeux d'eau de la Villa d'Este“) iš fortepijoninio ciklo „Klajonių metai. Tretieji metai: Roma“ („Années de pèlerinage. Troisième année“), S. 163

„Dievo palaiminimas vienvėje“ („Bénédiction de Dieu dans la solitude“) iš ciklo „Poetinės ir religinės harmonijos“ („Harmonies poétiques et religieuses“), S. 173

Atlieka MŪZA RUBACKYTĖ (fortepijonas)

II

FERENC LISZT

„Via Crucis“ („Kryžiaus kelias“) fortepijonui, chorui ir solistams, S. 53
(dalys atliekamos be pertraukos)

Ižanga. *Vexilla Regis. „O Crux, Ave!“*

I stotis. Viešpats Jėzus nuteisiamas mirti

II stotis. Viešpats Jėzus paima nešti kryžių

III stotis. Viešpats Jėzus parpuola po kryžiumi

IV stotis. Viešpats Jėzus sutinka savo Motiną

V stotis. Simonas Kirėnietis padeda Viešpačiui Jėzui nešti kryžių

VI stotis. Veronika nušluosto Viešpačiui Jėzui veidą. „*O Haupt voll Blut und Wunden*“

VII stotis. Viešpats Jėzus parpuola antrą kartą

VIII stotis. Viešpats Jėzus ramina verkiančias moteris. „*Nolite flere super me, sed super vos ipos et super filios vestros*“

IX stotis. Viešpats Jėzus parpuola trečią kartą

X stotis. Viešpačiui Jėzui nuplėšia drabužius

XI stotis. Viešpatį Jėzų kala prie kryžiaus. „*Crucifige*“
 XII stotis. Viešpats Jėzus miršta ant kryžiaus. „*Eli, Eli, lamma Sabacthani*“
 XIII stotis. Viešpatį Jėzų nuima nuo kryžiaus
 XIV stotis. Viešpatį laidoja. „*Ave Crux, spes unica*“

Atlieka:

MŪZA RUBACKYTĖ (fortepijonas)
 KAUNO VALSTYBINIS CHORAS ir solistai
 Dirigentas ROBERTAS ŠERVENIKAS

 **Viena geriausių
gyvųjų Liszto atlikėjų.**
—*Fanfare*

Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė, Vilniaus fortepijono muzikos festivalio įkūrėja ir meno vadovė **MŪZA RUBACKYTĖ** – viena svarbiausių Lietuvos pianisčių ir muzikinės kultūros ambasadorių pasaulyje. Pianistės tarptautinė karjera įspūdinga, ji groja su garsiais pasaulio orkestrais ir rengia rečitalius daugelyje prestižinių salių.

M. Rubackytė 1981 m. tapo tarptautinio Liszto–Bartoko pianistų konkurso Budapešte nugalėtoja. Ypatingą vietą jos kūryboje užima F. Liszto kūrinių interpretacijos, JAV leidinio „Fanfare“ kritikai ją pavadino „viena geriausių gyvųjų Liszto atlikėjų“. Po 2025 m. rečitalio Paryžiaus „Salle Gaveau“, kuriame taip pat skambėjo F. Liszto kūriniai, muzikos apžvalgininkas Frédéricas Leolla rašė: „Liszto Sonata b-moll šį pasirodymą pavertė išskirtiniu. Rubackytė tarsi susiliejo su fortepijonu.“ Po to paties rečitalio „ResMusica“ rašė: „Mūzos Rubackytės grojimas – be įspūdingų techninių priemonių – slepia paradoksą: kaip perteikti itin romantišką ir impulsyvią emociją, išsaugant reiklų struktūrinį karkasą.“

Pianistė yra tarptautinių Liszto asociacijų (ILA) biuro narė, kompozitoriaus draugijos Lietuvoje „Lisztuania“ ir nacionalinio konkurso „Lisztofonija“ prezidentė. 2012 m. už Liszto kūrybos sklaidą pasaulyje M. Rubackytė pelnė Vengrijos kultūros ministerijos prizą „Pro Hungarica“, jai įteiktas Vengrijos ordino „Už nuopelnus“ Riterio kryžius, jos dėka tarp „Lisztuania“ ir Gedelės (*Gödöllő*) F. Liszto festivalio pasirašyta ilgalaikio bendradarbiavimo sutartis. Pianistės įrašytas trigubas „Klajonių metų“ albumas pripažintas visame pasaulyje, o Vengrijos Liszto sąjunga 41-uoju Didžiuoju prizu įvertino kompaktinę plokštelę „De la valse á l’abîme“ („Lyrinx“) kaip geriausią šio kompozitoriaus muzikos metų įrašą.

M. Rubackytės diskografijoje – daugiau kaip 40 albumų, unikalus bendradarbiavimas su kompanija „Doron“, išleista koncertų su orkestru šešių kompaktinių plokštelių serija „Great Lithuanian Live Recordings“. Pastaraisiais metais atlikėjos dėmesį patraukė Žasliuose gimusio litvako, žymaus pianisto Leopoldo Godowskio kūryba: įrašyti du soliniai ir su smuiku Godowskio CD pelnė aukščiausius pasaulio muzikinės kritikos įvertinimus, tarp jų – „Diapason d’Or“ ir „fff Téliérama“. Naujausias, 44-asis M. Rubackytės leidinys – lenkų kompozitoriaus Krzystofo Pendereckio, su kuriuo pianistę siejo kūrybinė bičiulystė, muzikai skirtas albumas, jame įrašyti jo dešimties dalių koncertas fortepijonui „Resurrection“ ir Čakona, skirta popiežiaus Jono Pauliaus II atminimui. Neseniai išleistas albumas jau plačiai įvertintas tarptautinės kritikos, yra gavęs autoritetingiausių publikos prizą „fff Téliérama“, buvo pristatytas „France Musique“. Prestižinis vokiečių leidinys „Merker“ apie šį albumą rašė: „Mūza Rubackytė nusipelnė aukščiausio įvertinimo už kvapą gniaužiančią interpretaciją, kuri pasižymi aiškumu ir stulbinančia pusiausvyra.“ „OpusKlassiek“ teigė: „Rubackytės interpretacija suteikia šiai sudėtingai partitūrai esminį matmenį (...), paryškina lyrines linijas ir dvasinį kūrinio rezonansą. Faktas, kad Čakona į diskografiją įtraukiama pirmą kartą, šį albumą daro dar svarbesnį.“

Pianistė nuolat kviečiama į tarptautinių konkursų žiuri, yra Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorė, dėsto pasaulio universitetuose ir konservatorijose, vadovauja tarptautiniams meistriškumo kursams.

Svarus M. Rubackytės indėlis į 2024 m. Lietuvos sezono Prancūzijoje organizavimą, įsimintinas sezono preliudas Invalidų katedroje, dalyvaujant abiejų valstybių prezidentams, bei 12 rečitalių visoje Prancūzijoje. 2025 m. ji buvo pakviesta tapti restauruotos Claude'o Debussy gimtinės Sen Žermeno prie Lė (*Saint-Germain-en-Laye*) inauguracinio muzikinio sezono meno vadove.

2020 m. prancūzų leidykla „Ovadia“ išleido autobiografinę knygą „Gimusi po fortepijonu“, 2022 m. ją lietuvių kalba išleido „Tyto alba“. 2024 m. apie pianistę sukurtas dokumentinis filmas (rež. A. Marcinkevičiūtė) apkeliavo kelių žemynų kino sales ir buvo nominuotas „Sidabrinės gervės“ prizui trijose kategorijose.

Tarp daugelio kitų pianistei įteiktų įvertinimų – garbės medalis „Už nuopelnus Lietuvos kultūrai“, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinas, Didysis Komandoro kryžius, Vyriausybės kultūros ir meno premija, Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija, Šv. Kristoforo statulėlė. 2021 m. pianistė apdovanota Lietuvos nacionalinės filharmonijos garbės ženklų „Tarnauju muzikai“. Diasporos profesionalų organizacija „Global Lithuanian Leaders“ išrinko M. Rubackytę „Globalios Lietuvos apdovanojimų 2024“ laureate už Lietuvos garsinimą pasaulyje.

Jubiliejiniam Vilniaus festivalyje pianistės M. Rubackytės pristatomos programos ašis – muzikos sakralumas ir dvasingumas trijų išskirtinių kompozitorių Olivier Messiaeno, K. Pendereckio ir F. Liszto kūryboje. Harmonija, grožis ir dvasingumas, pianistės teigimu, yra kertiniai akmenys, palaikantys humanistinį pasaulio pamatą. M. Rubackytei ne sykį teko bendrauti su pačiu O. Messiaenu ir jo žmona, taip pat pianiste Yvonne Loriod, paskutiniams kompozitoriaus gyvenimo metais. Ši pažintis jai paliko neišdildomą įspūdį apie šių menininkų panteistinį dvasingumą. M. Rubackytės teigimu, ją atsigręžti į dvasingumą taip pat paskatino ir ypatinga patirtis gyvenant cistersų vienuolyne La Prée, Prancūzijoje.

Vieną brandžiausių ir žymiausių Lietuvos kolektyvų **KAUNO VALSTYBINĮ CHORĄ** (KVCH) 1969 m. įkūrė Petras Bingelis (1943–2020) ir vadovavo jam 51 metus, iki pat mirties. 2021 m. naujuoju choro meno vadovu ir vyriausiuoju dirigentu tapo Robertas Šervenikas. Choras kasmet surengia daugiau kaip 50 koncertų įvairiose Lietuvos scenose, gastroliuoja užsienyje. Kelionių geografija apima daugelį Europos šalių, Pietų Ameriką, Afriką, Kiniją, choras yra dainavęs žymiausiose Europos koncertinėse erdvėse: Paryžiaus „Salle Pleyel“, Dievo Motinos katedroje, Eliziejaus laukų teatre, Bavarijos operos teatre, Berlyno „Schauspielhaus“, Romos „Parco della musica“, Buenos Airių „Teatro Colón“, Santjago ir Kairo operos teatruose, koncertavo prestižiniuose muzikos festivaliuose „Prahos pavasaris“, „Varšuvos rudenis“, Šlėzvingo-Holšteino, Reingau, Kiolno, Liudvigsburgo, Gštado, Eviano, Kanarų salų ir kt., yra nuolatinis svarbiausių Lietuvos festivalių dalyvis.

Per 56 gyvavimo metus chorui dirigavo žymiausi pasaulio ir Lietuvos dirigentai, kolektyvas dainavo su iškilniais solistais, sukauptas milžiniškas repertuaras (daugiau kaip 260 stambios formos ir 600 nedidelės apimties įvairių epochų ir žanrų kūrinių). Choro diskografijoje – daugiau kaip 60 įrašų, ypatingą vietą tarp jų užima Lietuvos kompozitorių kūriniai. Kolektyvas dalyvauja šiuolaikinės muzikos festivaliuose „Gaida“ ir „Iš arti“, tiesioginėse „Euroradijo“ transliacijose, yra nuolatinis svarbių Lietuvos valstybės švenčių, iškilmingų koncertų dalyvis, jo atliekamu Lietuvos Respublikos himnu Lietuvos radijas pradeda kiekvieną mūsų dieną.

Parengė Rima Povilionienė

Bene daugiausia naujų simfoninių lietuvių autorių kūrinių į gyvenimą paleidęs **ROBERTAS ŠERVENIKAS** nuo 2000-ųjų eina Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro (LNSO) antrojo dirigento pareigas, o nuo 2021 m. yra Kauno valstybinio choro meno vadovas ir vyr. dirigentas.

Už aktyvią ir įvairialypę kūrybinę raišką, įtaigias ir brandžias ne tik klasikos, bet ir šiuolaikinės muzikos interpretacijas bei lietuviškos muzikos sklaidą vertinamas maestro nuolat kviečiamas diriguoti svarbiuose šiuolaikinės muzikos festivaliuose Lietuvoje ir užsienyje.

2024–2025 m. sezonas R. Šervenikui buvo gausus svarbių įvykių – tai koncertai su Tokijo filharmonijos orkestru, debiutas Nacionalinėje Bordo operoje Prancūzijoje, spektakliai Barcelonos Licėjaus teatre, su Kauno valstybiniu choru atliktos monumentalios G. Mahlerio simfonijos Nr. 2 ir Nr. 8, G. Verdi „Requiem“, B. Britteno „Karo requiem“, L. Boulanger „Du fond de l’abîme“ („Iš bedugnės gelmių“, pagal psalmę Nr. 130), įrašyta O. Narbutaitės oratorija „Centones meae urbi“, įvyko choro gastrolės su Londono simfoniniu orkestru, maestro buvo apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi.

Tarptautinei R. Šerveniko karjera pradžia davė pažintis su žymiuoju violončelininku ir dirigentu Mstislavu Rostropovičiumi, kai 1997-aisiais Eviano festivalyje tapo jo asistentu. 2008–2018 m. R. Šervenikas ėjo muzikos vadovo pareigas Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre, 2016 m. buvo apdovanotas Kultūros ministerijos garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“. Nuo 2008 m. R. Šervenikas yra laukiamas svečias Bavarijos valstybiniame operos teatre Miunchene, 2019 m. debiutavo Oslo operos teatre, 2020 m. – Ciuricho operos teatre. Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Dirigavimo katedros profesorius koncertavo beveik visose Europos šalyse ir kituose žemynuose, bendradarbiavo su žymiausiais pasaulio solistais.

Parengta pagal *filharmonija.lt*

Rašytoja Piper Starnes prancūzų kompozitorių **Olivier Messiaeną** (1908–1992) yra vaizdžiai pavadinusi „dvasingu ritmo ir harmonijos mokslininku“, tvirtindama, kad šio kompozitoriaus genialumas slypi sudėtingose detalėse, kurių pripildyta jo muzika. Muzikologų teigimu, jo muzika kyla iš gilaus atsivadavimo katalikų tikėjimui.

Vieną įspūdingiausių fortepijoninių ciklų muzikos istorijoje „**Dvidešimt žvilgsnių į kūdikėlį Jėzų**“ („**Vingt regards sur l’Enfant-Jésus**“) O. Messiaenas rašė 1944 m. kovo–rugsėjo mėnesiais, kai Paryžius buvo vaduojamas iš nacistinės Vokietijos okupacijos. Pats kompozitorius tiesiogiai ir skaudžiai buvo paliestas karo negandų: 1940-aisiais, jam tarnaujant Prancūzijos armijoje, nacių pajėgos buvo devyniems mėnesiams jį paėmusios į nelaisvę, ten gimė kitas jo nuostabus kūrinys „Kvartetas laiko pabaigai“.

Monumentalų ciklą „Dvidešimt žvilgsnių į kūdikėlį Jėzų“ sudaro 20 dalių – muzikinių meditacijų Jėzaus vaikystės tema. Ciklą užsakė prancūzų rašytojas ir žurnalistas Maurice’as Toesca, vildamasis, kad kompozitorius įgarsins dvylika jo eilėraščių apie kūdikėlio Jėzaus gimimą, tačiau ši idėja nebuvo įgyvendinta. Maždaug dvi valandas trunkančio ciklo premjera įvyko 1945 m. kovą „Salle Gaveau“, pačiam kompozitoriui skaitant lydinčius komentarus.

Šis ciklas išsiskiria energijos, spalvų, išskirtinės garso raiškos ir intelektualumo derme. Kiekviena ciklo dalis – tai sakrali meditacija svarbiausiomis katalikų tikėjimo temomis. Tačiau jos – ne vienspalvės, o įvairialypės: šviesios, bet ir aštrios, kanoniškos, bet turinčios humoro potekstę. Cikle galima rasti keturis atsikartojančius motyvus: „Dievo“, „Mistinės meilės“, „Žvaigždės ir kryžius“ bei „Akordų“ temas.

Vienuolika ciklo dalis „**Pirmoji Mergelės Komunija**“ („**Première communion dela Vierge**“) – tai Mergelės Marijos, besimeldžiančios dar negimusiam savo sūnui, atsivėrimas. Stojiška, tauri muzika klausytoją įkvepia bandyti įminti Mergelės Marijos vidinio pasaulio gelmę, švelnų jos emocijų pasaulį. Tai mistiška, meditatyvi dalis pačioje ciklo širdyje.

Po 1984 m. įvykusios premjeros, **Krzysztofo Pendereckio** (1933–2020) „Lenkiškasis Requiem“ tapo vienu dažniausiai atliekamų kompozitoriaus kūrinių. Premjera Štutgarto „Liederhalle“ tuomet sujungė didžiules tarptautines atlikėjų pajėgas.

„Lenkiškojo Requiem“ K. Pendereckis kūrinių pavadino siekdamas susieti su svarbiais Lenkijos istorijos įvykiais ir asmenybėmis, atkreipdamas dėmesį į turbulentišką XX a. antrosios pusės politinį kraštovaizdį. Kompozitorius yra sakęs, kad jei nebūtų „Solidarumo“, kuriam dedikavo vieną kūrinio dalių („Lacrimosa“), nebūtų buvę ir „Lenkiškojo Requiem“.

Kompozicija, parašyta keturiems solistams, dideliam mišriam chorui ir orkestrui – vienas didingiausių to laikotarpio K. Pendereckio opusų, kuriame sudera vėlesnei jo kūrybai būdingi neoromantinės muzikos elementai ir ankstyvojo stiliaus eksperimentiškumas. Kartu „Lenkiškasis Requiem“ seka praeities meistrų sukurta *requiem* tradicija – nuo Johanno Ockeghemo iki Benjamins Britteno. Kaip rašo Georgas Predota, „Lenkiškąjį Requiem“ galima pavadinti dramatine oratorija, kurios pagrindinė tema yra žmogaus santykis su mirtimi sudėtingų K. Pendereckio gimtosios šalies politinių įvykių kontekste.

Šiame Vilniaus festivalio koncerte išgirsime vėliausiai į ciklą integruotą dalį – **Čakoną**. Šią dalį K. Pendereckis sukomponeavo ir įtraukė į „Lenkiškojo Requiem“ ciklą, giliai sukrėstas popiežiaus Jono Pauliaus II mirties. Pirmąsyk visas „Lenkiškasis Requiem“ jau su Čakona nuskambėjo 2005 m. Vroclave. Ši ciklo dalis labai dažnai koncertų salėse skamba ar yra įrašoma kaip atskiras kūrinys. Čakonoje kompozitorius seka barokinės čakonos tradicija, kuri remiasi besileidžiančia boso linija, ornamentuojama išmoningos melodijos. Vilniaus festivalyje įvyks Čakonos transkripcijos fortepijonui premjera.

Skirtingai nei du pirmieji „Klajonių metų“ ciklai, daugiausia atliepiantys fizines kompozitoriaus **Ferenco Liszto** (1811–1886) keliones, trečiasis, vėlyviausias ciklas **„Klajonių metai. Tretieji metai: Roma“ („Années de pèlerinage. Troisième année“)**, **S. 163**, – tai dvasinė kompozitoriaus kelionė, kurioje jis apmąsto fundamentalius klausimus. Ciklą sudaro septynios kompozicijos, publikuotos 1883 m., nors daugelis jų parašytos gerokai anksčiau.

Viena žymiausių šio ciklo pjesių **„Vilos d'Este fontanai“ („Le jeux d'eau de la Villa d'Este“)** – išskirtinės harmonijos, žėrinčių faktūrų kūrinys, neretai laikomas pirmuoju artėjančio impresionizmo šaukliu. Tai ir techniškai labai sudėtinga, bet koncertų sales dažnai puošianti kompozicija.

Vila d'Este – tai XVI a. vila Tivolijoje, netoli Romos, garsėjanti įspūdingomis terasomis ir fontanais, įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą. Antroje XIX a. pusėje ši vieta ypatingai traukė menininkus ir muzikus, o F. Lisztas, keli sykį joje lankęsis, vilos įkvėptas parašė net kelis savo kūrinius.

Muzikologų nuomone, pjesėje „Vilos d'Este fontanai“ sudera tiek iš F. Liszto ankstyvųjų metų atklystančios pianisto virtuozo patirtys, tiek vėlyvajai jo kūrybai būdingas dvasingumas. Vandens tema, kuri vėliau taps viena esminių impresionizmo kūrėjų darbuose, F. Liszto kūrinyje, nors meistriškai spalvingai perteikiama, iš tikrųjų įgyja simbolinę prasmę: vanduo čia – gilios kontempliacijos simbolis.

Šalia „Klajonių metų“ ciklą, dešimties kūrinių ciklas **„Poetinės ir religinės harmonijos“ („Harmonies poétiques et religieuses“)**, **S. 173**, yra laikomas vienu puikiausių F. Liszto kūrinių fortepijonui. Parašytas 1847 m., publikuotas 1853 m., ciklas remiasi prancūzų poeto Alphonse'o Lamartine'o 1830 m. dviejų dalių poezijos rinkiniu tuo pačiu pavadinimu.

Ciklas įdomus tuo, jog jame dera dviejų skirtingų tipų pjesės: tai gana paprastos, santūrios paties F. Liszto chorinių kūrinių transkripcijos, ir romantinės dvasios bei beribės vaizduotės išplėtoti kūriniai. Cikle apmąstomos dvasingumo, vienatvės ir žmogiškųjų emocijų temos, įvilktos į harmoninių inovacijų ir emocinės gėmės prisotintos muzikos kalbą. Čia kompozitorius derina modalinę harmoniją ir chromatizmą gausą, drąsiai tolsta nuo tonalumo rėmų, kurdamas nežemišką atmosferą. Kritikų tvirtinimu, šis ciklas yra tarsi tiltas tarp F. Liszto virtuozinių koncertinių kūrinių ir gilesnės, introspekcinės raiškos.

Daugelis kritikų ciklo „Poetinės ir religinės harmonijos“ viršukalne laiko bene labiausiai išplėtotą trečiąją dalį **„Dievo palaiminimas vienatvėje“ („Bénédiction de Dieu dans la solitude“)**. Kai kurie muzikologai įžvelgia šio kūrinio drąsų žvilgsnį ateitin, netgi O. Messiaeno religinės muzikos link. Čia F. Lisztas, derindamas modalią harmoniją ir chromatizmus, tyrinėja vienatvės grožį, atsivadimą jai, giliam tikėjimui ir Dievui.

Vieno asmeniškiausių savo kūrinių, išskirtinio religinės muzikos pavyzdžio **„Via Crucis“ („Kryžiaus kelias“)** solistams, chorui ir fortepijonui, **S. 53**, pats F. Lisztas taip ir neišgirdo. Kūrinys buvo atliktas praėjus 43 metams po vengrų kompozitoriaus mirties, 1929 m. kovo 29 d., Didįjį penktadienį, Budapešte. Ši kompozicija, atliepianti kompozitoriaus posūkį į dvasingumą antroje gyvenimo pusėje, per muziką apmąsto keturiolika „Kryžiaus kelio“ stočių – vizualųjį Kristaus kančios kelio į Golgotą įkūnijimą.

„Via Crucis“ sudera grigališkasis ir liuteroniškasis choralas, lotynų, vokiečių, aramėjų kalbos. Egzistuoja net kelios kūrinių versijos: mišriam chorui, solistams ir vargonams (jų partija vėliau buvo transkribuota fortepijonui), taip pat fortepijonui solo, vargonams solo, dviem fortepijonams. Kūrinyje ryškus muzikinis trijų natų „Kryžiaus“ motyvas, susiejantis kompoziciją ir su kitais F. Liszto kūrinių – Mišiomis, „Dantės“ simfonija ar Pirmuoju koncertu fortepijonui.

Kai kurių kritikų teigimu, penkiolikos dalių „Via Crucis“ pasiūlė visai kitą religinės muzikos kokybę, suderindamas naują harmoninę kalbą ir tradicinės religinės temas. Kūrinių atmosfera santūri, romi, tačiau harmonija – eksperimentinė. Ypatingas solisto pianisto bei choro santykis: nuolatinis jų dialogas leidžia išsaugoti ryškią kiekvieno individualybę.

„Via Crucis“ – tai kūrinys, skvarbiai žvelgęs į ateitį, į būsimą XX a. muzikos atsinaujinimą, bet išlaikęs pagarbą religinei tradicijai. Kartu tai ir vienas opusų, leidžiančių iš arčiau pažvelgti į F. Liszto vidinį pasaulį, jo gilų tikėjimą, ir skatinančių klausimus bei filosofinę perspektyvą.

Birželio 17 d., trečiadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Dramatiškos serenados. LKO, Ian Bostridge, Ben Goldscheider, Sergej Krylov, „Giunter Percussion“

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Meno vadovas, solistas ir dirigentas **SERGEJ KRYLOV** (smuikas)

Ansamblis **GIUNTER PERCUSSION** (vadovas Pavel Giunter)

PAVEL GIUNTER
TOMAS KULIKAUSKAS
SIGITAS GAILIUS
ANDRIUS REKAŠIUS
EDGARS SAKSONS

Solistai:

IAN BOSTRIDGE (tenoras, Jungtinė Karalystė),
BEN GOLDSCHIEDER (valtorna, Jungtinė Karalystė)

PROGRAMA

I

EDWARD ELGAR (1857–1934)

Serenada styginiams e-moll, op. 20

Allegro piacevole

Larghetto

Allegretto

BENJAMIN BRITTEN (1913–1976)

Serenada tenorui, valtornai ir styginiams, op. 31 (anglų poetų žodžiai)

Prologue

Pastoral. „The day’s grown old“ (Charleso Cottono ž.)

Nocturne. „The splendour falls“ (Lordo Alfredo Tennysono ž.)

Elegy. „The Sick Rose“ (Williamo Blake'o ž.)

Dirge. „Lyke-Wake Dirge“ (XV a. liaudies daina)

Hymn. „Hymn to Diana“ (Beno Jonsono ž.)

Sonnet. „O soft embalmer of the still midnight“ (Johno Keatso ž.)

Epilogue

Solistai: IAN BOSTRIDGE (tenoras), BEN GOLDSCHIEDER (valtorna)

II

LEONARD BERNSTEIN (1918–1990)

Serenada smuikui, mušamiesiems ir styginiams (pagal Platono „Puotą“)

Faidras. Pausanijas – Lento. Allegro

Aristofanas – Allegretto

Eriksimachas – Presto

Agatonas – Adagio

Sokratas. Alkibijadas – Molto tenuto. Allegro molto vivace

Solistas ir dirigentas SERGEJ KRYLOV (smuikas)

Ansamblis GIUNTER PERCUSSION
LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Nepaprasta britų tenoro **IANO BOSTRIDGE'O** karjera jį nuvedė į bene visas svarbiausias pasaulio koncertų sales ir operos teatrus. Šio puikaus dainininko vardas tapo išskirtinių Franzo Schuberto ir Benjaminio Britteno kūrinų interpretacijų sinonimu. Rečitalius I. Bostridge'as yra surengęs Zalcburgo, Edinburgo, „Šubertiados“ ir daugelyje kitų svarbiausių klasikinės muzikos festivalių, taip pat Niujorko „Carnegie Hall“, Bavarijos valstybinės operos, Briuselio „La Monnaie“, Milano „La Scala“ scenose.

Ypatingą įvertinimą operos scenoje tenorui pelnė jo Ašenbachas B. Britteno operoje „Mirtis Venecijoje“ („Deutsche Oper“ teatre) ir Piteris Kvintas to paties kompozitoriaus operoje „Sraigto posūkis“ (Milano „La Scala“). I. Bostridge'o įrašai solistui yra pelnę beveik visus svarbiausius tarptautinius įvertinimus, net 15 kartų jie buvo nominuoti „Grammy“ apdovanojimui. 2020 m. I. Bostridge'o kartu su dirigentu ir kompozitoriumi Thomu Adesu įrašytas F. Schuberto „Žiemos kelias“ („Pentatone“) įvertintas kaip geriausias metų vokalinės muzikos įrašas Tarptautiniuose klasikinės muzikos apdovanojimuose.

Tarp svarbiausių solisto šio sezono pasirodymų minėtinas Piterio Kvinto vaidmuo operoje „Sraigto posūkis“ Romos operos teatre; teatralizuotas F. Schuberto ciklo „Žiemos kelias“ atlikimas (režisierė Deborah Warner) Paryžiaus „Athénée Théâtre Louis-Jouvet“, B. Britteno „Karo requiem“ su Šv. Luiso simfoniniu orkestru, diriguojant Stephane'ui Deneve'ui; teatralizuotas J. S. Bacho „Pasijos pagal Matą“ atlikimas (režisierius Romeo Castellucci), diriguojant Kentui Nagano.

I. Bostridge'as yra buvęs Vienos „Konzerthaus“, Londono „Barbican“ salės, Liuksemburgo filharmonijos, „Wigmore Hall“, Hamburgo „Laeiszhalle“ rezidentu, taip pat pirmuoju Seulo filharmonijos orkestro rezidentu. Tenorui yra tekę dirbti su Vienos, Berlyno filharmonijų, Čikagos, Bostono, Londono, BBC simfoniniais orkestrais, daugeliu kitų, diriguojant žymiausiems dirigentams: serui Simonui Rattle'ui, serui Colinui Davisui, serui Andrew Davisui, Seiji Ozawai, serui Antonio Pappano, Riccardo Muti, Mstislavui Rostropovičui, Danieliui Barenboimui, Danieliui Hardingui ir kitiems.

Tenoras taip pat yra ir akademikas, jo knyga „Schubert's Winter Journey: Anatomy of an Obsession“ („Schuberto žiemos kelionė: apsėdimo anatomija“) išleido prestižinė Jungtinės Karalystės leidykla „Faber and Faber“. Jo naujausia knyga „Song and Self“ („Daina ir aš“) pasirodė 2023 metais. Solistas yra Britanijos imperijos ordino kavalierius.

Pagal askonasholt.com

Nors vis dar vadinamas jaunosios kartos atlikėju, valtornininkas **BENAS GOLDSCHIEDERIS** jau yra atlikęs daugiau nei 50 naujų kūrinų. Vien šiame sezone jam buvo patikėta groti per kompozitorės Annos Clyne kūrinio „Sirens“ premjerą kartu su Londono „Mozart Players“, taip pat per Laurence'o Orborno Koncerto valtornai premjerą kartu su „Manchester Camerata“. Tarp kitų ryškiausių pastarojo meto įvykių – Briano Eliaso Koncerto valtornai premjera Aldeburgo festivalyje kartu su BBC simfoniniu orkestru, diriguojant Sakari Oramo, taip pat pasirodymai su Tokijo filharmonijos, Aičio (Aichi), Upsalos kameriniais, Norvegijos radijo ir Londono filharmonijos orkestrais.

Gimęs Londone 1997 m., B. Goldscheideris studijavo Karališkojo muzikos koledžo Jaunimo skyriuje pas Susan Dent. 2020 m. su pagyrimu baigė studijas Bareboimo–Saido akademijoje Berlyne pas Radeką Baboráką. Valtornininkas pelnė laurus 2019 m. YCAT tarptautinėse perklausose, buvo 2016 m. BBC jaunųjų atlikėjų konkurso finalininkas, 2021–2022 m. sezone „Barbican“ nominuotas kaip ECHO kylanti žvaigždė.

Valtornininkas yra grojęs rečitalius daugelyje didžiųjų Europos koncertų salių, tarp jų – Amsterdamo „Concertgebouw“, Hamburgo Elbės filharmonija, Kiolno filharmonija, Vienos „Musikverein“, Pierre'o Boulezo salė, Londono „Southbank“ centras, „Wigmore Hall“. Solo B. Goldscheideris yra grojęs su „St.-Martin-in-the-Fields“ akademijos, BBC orkestrais, „Britten Sinfonia“, Birminghamo miesto simfoniniu orkestru, Liucernos simfoniniu, Miuncheno kameriniu ir daugeliu kitų prestižinių orkestrų.

Instrumentininkas yra ir atsidavęs kamerinės muzikos atlikėjas, pasirodęs su tokiomis žvaigždėmis kaip Danielis Barenboimas, Martha Argerich, Kirillas Gersteinas, Allanas Claytonas ir kiti Verbjė, Zalcburgo, „Intonations“ ir Barenboimo festivaliuose. 2025 m. valtornininkas buvo Barnesio muzikos festivalio rezidentas.

B. Goldscheideris taip pat rengia įrašus, yra įrašęs albumą kartu su Londono „Philharmonia“ orkestru, diriguojant Lee Reynoldsui. Jo albume „Legacy: A Tribute to Dennis Brain“ įrašyti nauji Huw Watkinso ir Roxannos Panufnik kūriniai. Atlikėjas yra pagrindinis „West-Eastern Divan“ orkestro valtornininkas ir pagrindinis „Camerata Pacifica“ narys, taip pat groja „Boulez Ensemble“, dėsto Antverpeno karališkojoje konservatorijoje, yra asocijuotas Karališkojo Velso muzikos ir dramos koledžo menininkas.

Pagal bengoldscheider.com

„Sergejus Krylovas užhipnotizavo klausytojus, grieždamas su pastangų nereikalaujančiu lyriškumu, nepaprastu grakštumu ir gyvu garsu, būdingu geriausių smuikininkų sėkmingiausiam grojimui“, – taip apie smuikininką virtuozą, Lietuvos kamerinio orkestro meno vadovą **SERGEJŲ KRYLOVĄ** atsiliepė „The Times“. Kerintis garso grožis, kunkuliuojantis muzikavimas ir intensyvus lyriškumas – tai savybės, užtikrinančios smuikininkui vietą tarp žymiausių šiandienos atlikėjų. Už išskirtinį indėlį į muzikos meno plėtrą smuikininkas yra pelnęs daugybę apdovanojimų, o 2022 m. Lietuvos kamerinio orkestro meno vadovą pagerbė Lietuvos nacionalinė filharmonija: jis apdovanotas I laipsnio garbės ženklu „Tarnauju muzikai“. S. Krylovas LKO meno vadovu ir pagrindiniu dirigentu tapo 2008 m., su šiuo kolektyvu surengė daugiau nei du šimtus koncertų visame pasaulyje.

Smuikininkas yra koncertavęs su žymiais pasaulio orkestrais, diriguojamais pripažinimą pelniusių dirigentų, kaip antai Vasily Petrenko, Fabio Luisi, Jukka-Pekka Saraste, Marin Alsop, Nikolajus Znaideris, Tonis Koopmanas, Roberto Abbado, Andrzejus Boreyko, Andris Poga ir kiti. Pats S. Krylovas diriguoja daugeliui orkestrų Jungtinėje Karalystėje, Italijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Izraelyje ir kitur. Smuikininkas yra Lugano konservatorijos (Šveicarija) profesorius; jis dažnai kviečiamas būti tarptautinių konkursų žiuri pirmininku.

Platus S. Krylovo repertuaras apima muzikines epochas nuo ankstyvojo italų baroko iki XXI a. avangardinių kompozicijų. Tarp S. Krylovo įrašų – Antonio Vivaldi „Metų laikai“ ir Nicolo Paganini „24 kaprisai“ („Deutsche Grammophon“), Krzysztofo Pendereckio smuiko koncertas „Metamorfozės“, diriguojamas kompozitoriaus (DUX), italų kompozitoriaus, dirigento, atlikėjo Ezio Bosso „Esoconcerto“ Venecijos „La Fenice“ teatre („Sony Classics“) ir daugelis kitų kūrinių. 2024 m. įtakingo Italijos muzikos žurnalo „Amadeus“ gruodžio mėnesio viršelis buvo skirtas S. Krylovui. Muzikas groja Antonio Stradivari 1710 m. smuiku „Camposelice“, jį maloniai paskolino Japonijos fondas („The Nippon Foundation“).

Pagal *filharmonija.lt*

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS (LKO), profesoriaus Sauliaus Sondeckio įkurtas 1960 m., yra vienas iškiliausių ir labiausiai pasaulyje įvertintų mūsų šalies muzikinių kolektyvų. Šiandien jo gastrolių keliai driekiasi aplink visą pasaulį – aplankytos beveik visos Europos šalys, Šiaurės ir Pietų Amerika, Pietų Afrikos Respublika, Australija, Japonija, Taivanas, Kinija, Libanas; tokios scenos kaip Berlyno filharmonijos ir Vienos „Musikverein“, Londono „Royal Festival Hall“ ir Romos „Santa Cecilia“, Amsterdamo „Concertgebouw“ ir Paryžiaus „Salle Pleyel“, Leipciogo „Gewandhaus“ ir daugelis kitų. LKO bendradarbiavo su daugeliu iškilų pasaulio menininkų. Nuo 2008 m. orkestro meno vadovu ir dirigentu yra žymus smuikininkas virtuozas Sergejus Krylovas.

LKO įrašė per 100 įvairiausio repertuaro vinilinių ar kompaktinių plokštelių, tarp kitų, lietuvių kolektyvo ir S. Krylovo įrašą, Antonio Vivaldi „Metų laikus“, išleido pasaulyje garsi klasikinės muzikos įrašų kompanija „Deutsche Grammophon“. 2024 m. išleista dar viena LKO, S. Krylovo ir Ezio Bosso kompaktinė plokštelė, kurioje įrašyti Johanno Sebastiano Bacho kūriniai.

Šių metų kovą LKO ir jo meno vadovas Sergejus Krylovas baigė itin sėkmingas gastroles Azijoje: Tokijuje (Japonija), Čonane (Pietų Korėja) ir Izmyre (Turkija) pristatytos trys skirtingos programos, daug dėmesio skiriant lietuvių kompozitorių – M. K. Čiurlionio, J. Naujalio, V. Bartulio, A. Martinaičio, F. Latėno, J. Tamulionio ir Ž. Martinaitės – muzikai. LKO koncertas kovo 26 d. festivalyje „Spring Festival in Tokyo“ koncertų salėje „Bunka Kaikan“ tapo įžanga į M. K. Čiurlionio paveikslų parodos atidarymą viename svarbiausių Japonijos muziejų – Tokijo Vakarų meno.

Pagal *filharmonija.lt*

Ansamblių **GIUNTER PERCUSSION** 1995 m. įkūrė Pavelas Giunteris (prieš tai ansamblis vadinosi „Vilniaus mušamieji“). Tai buvo pirmasis tokio pobūdžio perkusijos ansamblis, per savo ilgametę karjerą jis yra koncertavęs bene visuose svarbiausiuose Lietuvos festivaluose, taip pat Lenkijoje, Latvijoje, Danijoje, kitur. Ansamblis nuolat atlieka naujus šiuolaikinių Lietuvos kompozitorių kūrinius, daugelis autorių yra sukūrę muzikos specialiai jam.

Ansamblio įkūrėjas ir lyderis P. Giunteris – vienas žymiausių Lietuvos perkusininkų, jo repertuare dera klasikinė, šiuolaikinė, pasaulio ir džiaz muzika. Muzikas nuolat koncertuoja su svarbiausiais Lietuvos orkestrais, yra daugelio lietuvių kompozitorių kūrinių pirmasis atlikėjas. 2014 m. perkusininkas pelnė Lietuvos muzikų sąjungos teikiamą „Auksinio disko“ apdovanojimą.

Sergejus Krylovas užhipnotizavo klausytojus, grieždamas su pastangų nereikalaujančiu lyriškumu, nepaprastu grakštumu ir gyvu garsu, būdingu geriausių smuikininkų sėkmingiausiam grojimui.

—*The Times*

Nors oficialiai britų kompozitorius **Edwardas Elgaras** (1857–1934) savo **Serenadą styginiams e-moll, op. 20**, dedikavo vargonų meistrui ir mėgėjui muzikai Edwardui W. Whinfieldui, šis 1892 m. parašytas kūrinys tapo dovana kompozitoriaus žmonai jų trečiųjų vestuvių metinių proga. Tuo metu E. Elgaras dar buvo toli nuo vėliau jo laukusios šlovės – iš kūrybos neuždirdavo pakankamai, kad galėtų išlaikyti šeimą, išgyveno iš dirigavimo vietos ansambliams ir dėstymo.

Serenada tapo vienu kompozitoriaus proveržio kūrinių, taip pat pirmąja kompozicija, kuria pats E. Elgaras teigė buvęs patenkintas. Vieša kūrinio premjera įvyko 1896 m. Antverpene, o Jungtinėje Karalystėje kūrinys pirmą kartą atliktas tik 1899 metais.

Serenada pilna jaunatviškos gyvybės ir žavesio, kaip ir dera šiam žanrui, kūriniui netrūksta romantinės dvasios. Kompoziciją sudaro trys dalys: *Allegro piacevole*, *Larghetto*, *Allegretto*. Pirmoji dalis primena liaudišką šokį. Antroji – jausminga ir prakilni. Trumpas finalinis *Allegretto* – nelyg dviejų pirmų dalių aidas, pradingstantis į naktį tarsi skrajojantis sapnas.

Kritikas Ernestas Newmanas 1906 m. rašė, kad Serenada – vienas iš dviejų svarbesnių kompozitoriaus ankstyvojo periodo kūrinių (šalia koncertinės uvertiūros „Froissart“), visa kita – daugiau eksperimentai. Ankstyviausias kūrinio įrašas buvo padarytas 1933 m., pačiam E. Elgarui diriguojant Londono filharmonijos orkestrui.

1942 m., praleidę trejus metus Jungtinėse Amerikos Valstijose, kompozitorius **Benjaminas Brittenas** (1913–1976) ir jo ilgametis partneris Peteris Pearsas grįžo į Jungtinę Karalystę. Tuo metu B. Brittenas iš valtornininko Denniso Braino gavo prašymą parašyti kūrinį. Šis veikiausiai tikėjosi koncerto, tačiau vietoj to kompozitorius pasirinko parašyti dainų ciklą, kuriame lygiaverčiais partneriais pavertė balsą ir valtorną – taip gimė **Serenada tenorui, valtornai ir styginiams, op. 31**.

1943 m. B. Brittenas sunkiai susirgo, kelias savaites gulėjo ligoninėje, o tada išvyko į savo vasarnamį, kur dirbo prie operos „Peteris Graimsas“, taip pat parašė didžiąją dalį Serenados. Premjera įvyko „Wigmore Hall“ salėje, joje pasirodė D. Brainas ir P. Pearsas. Kūrinys iškart buvo priimtas puikiai. „The Times“ Serenadą pavadino „viena išskirtiniausių ir sėkmingiausių modernių britų kompozicijų“, o „The Musical Times“ apibūdino kompoziciją kaip „labai simpatišką ir neįprastą“.

Kompozitorius pasirinko šešių britų poetų tekstus, parašytus nuo XV iki XIX a., nakties, jos ramybės ir grėsmės tema. Naudojo „žodžių tapybos“ principą, siekdamas organiškai jungti muziką ir tekstą. Serenadą įrėmina valtornos prologas ir epilogas, tarp jų yra šešios dalys. Pirmoji, „Pastoralė“ pagal XVII a. poeto Charleso Cottono tekstą, pilna keistos ramybės. „Noktiurnas“ pagal Alfredo Tennysono žodžius kupinas naktinio šurmilio ir energijos. „Elegijoje“ pagal Williama Blake'o tekstą vėl itin reikšminga valtornos partija, šios dalies muzika tarsi pakylėja tekstą. „Laidotuvių giesmė“ sukurta pagal nežinomo XV a. poeto tekstą ir neturi jokių dinaminių nuorodų, išskyrus pradinį *come un lamento* ir, sekant P. Pearso pavyzdžiu, paprastai yra atliekama *mezza voce*. Išskirtinių pastangų iš balso ir valtornos reikalauja „Himnas“ pagal Beno Jonsono žodžius, dedikuotas Dianai, medžioklės deivei, o „Sonete“ Johno Keatso teksto intensyvumas sušvelninamas B. Britteno muzikos grynumu.

Kaip vaizdžiai yra rašęs muzikos apžvalgininkas Orrinas Howardas, **Leonardas Bernsteinas** (1918–1990) buvo tikras renesanso žmogus. Šeštąjį dešimtmetį jis kūrė itin produktyviai: pakeitė Brodvėjaus istoriją savo miuziklais „Nuostabus miestas“, „Vestsaido istorija“, operete „Kandidas“; parašė operą ir net papuolė į Holivudą, sukūręs muziką kino filmui „On the Waterfront“ („Uoste“), už kurį buvo nominuotas „Oskarui“. Tuo pačiu metu kilo ir jo dirigento žvaigždė.

1954 m. L. Bernsteinas dirbo prie dviejų didelių kūrinių – „Kandido“ ir naujos orkestrinės partitūros su solo partija smuikui. Planuotas kaip smuiko koncertas, opusas virto penkių dalių **Serenada smuikui, mušamiesiems ir styginiams** (pagal Platono „Puotą“), kūriniu, kuriuo L. Bernsteinas išpildė tiek anksčiau gautą užsakymą, tiek pažadą bičiuliui smuikininkui Isaacui Sternui. Premjeroje, kuri vyko Venecijos „La Fenice“ teatre, grojo minėtasis I. Sternas, dirigavo pats kompozitorius.

Serenada – vienas lyriškiausių L. Bernsteino kūrinių. Ir nors kompozitorius tvirtino, kad jis neturi „literatūrinės programos“, kaip daugybė jo kūrinių, ši kompozicija tiesiogiai susijusi su literatūra. Kūrinio penkias dalis įkvėpė septyni Platono „Puotos“ kalbėtojai – žymiausi Atėnų mąstytojai, analizuojantys meilės tikslą. Remdamasis Platono „Puotos“ forma, L. Bernsteinas muziką tam tikra prasme plėtojo taip pat – nauja medžiaga nuolat auginama iš prieš tai buvusios.

Birželio 19 d., penktadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Brolių Lucaso ir Arthuro Jussenų sveikinimas Vilniaus festivaliui

LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN
(fortepijoninis duetas, Olandija)

PROGRAMA

I

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)

Sonata C-dur fortepijonui keturioms rankoms, KV 521

Allegro

Andante

Allegretto

ROBERT SCHUMANN (1810–1856)

Andante ir variacijos dviem fortepijonams, op. 46

JÖRG WIDMANN (g. 1973)

„Margi lapeliai“ („Bunte Blätter“) dviem fortepijonams

„Fanfare“ („Fanfaros“)

„Fangspiel“ („Gaudynės“)

Walzer (Valsas)

„Danse macabre“ („Mirties šokis“)

„Rätsel“ („Galvosūkis“)

„Zirkusparade“ („Cirko paradas“)

II

CLAUDE DEBUSSY (1862–1918)

„Šeši antikiniai epigrafi“ („Épigraphes antiques“) dviem fortepijonams, L. 131

„Pour invoquer Pan, dieu du vent d'été“ („Šaukiantis Pano, vasaros vėjo dievo“)

„Pour un tombeau sans nom“ („Bevardžiam kapui“)

„Pour que la nuit soit propice“ („Kad naktis būtų maloninga“)

„Pour la danseuse aux crotales“ („Šokėjai su krotalais“)

„Pour l'Égyptienne“ („Egiptietei“)

„Pour remercier la pluie au matin“ („Dėkojant rytiniam lietai“)

FRANZ SCHUBERT (1797–1828)

Fantazija f-moll fortepijonui keturioms rankoms, D. 940

Allegro molto moderato

Largo

Scherzo. Allegro vivace

Finale. Allegro molto moderato

MAURICE RAVEL (1875–1937)

Valsas (*La Valse*), M. 72 (autorius aranžuotė dviem fortepijonams)

Fortepijoninis duetas

LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN

„Šie du olandai yra nepamirštami pasakotojai“, – taip apie pianistus **LUCASA** ir **ARTHURĄ JUSSENUS** rašė „Des Tagesspiegel“. Dirigentas Michaelis Schønwandtas po koncerto su pianistais pasakė: „Tai lyg vairuoti du BMW vienu metu!“ Legendinis batutos maestro seras Neville'as Marrineris teigė, kad klausantis šio nepaprasto dueto suvokiama, jog groja ne tiesiog du puikūs pianistai, bet vienas kito interpretaciją ypač jaučiantys ir į subtiliausius niuansus reaguojantys menininkai.

Nyderlandų pianistai L. ir A. Jussenai pasirodo ir kaip solistai, ir kaip fortepijoninis duetas. Muzikų šeimoje gimę broliai, dar būdami vaikai, grojo Nyderlandų karalienei Beatričiai, o 10-ies ir 13-os metų jau koncertavo Amsterdame „Concertgebouw“ scenoje su Nyderlandų radijo kameriniu orkestru, diriguojant Jaapui van Zwedeniui. Jussenai mokėsi pas Janą Wijną, Marią João Pires, Toną Hartsuikerį, Menahemą Presslerį, Dmitrijų Baškirovą. Dabar pianistų duetas koncertuoja su visais Nyderlandų orkestrais, taip pat Bostono, Filadelfijos, BBC Škotijos, BBC koncertiniu, Birmingamo, Leipcigo, Diuseldorfo, Barselonos, Londono kameriniu, „Camerata Salzburg“ orkestrais ir daugeliu kitų. Jie bendradarbiauja su tokiais dirigentais kaip Christophas Eschenbachas, Manfredas Honeckas, Andris Nelsonsas, seras Neville'as Marrineras, Jukka-Pekka Saraste, Yannickas Nézet-Séguinas, Jaapas van Zwedenas, Markusas Stenzas, Clausas Peteris Floras. Pianistai pasirodo Reingau, La Rok d'Anterono, Nyderlandų, Malmės kamerinės muzikos, Šlėzvingo-Holšteino, Kissingerio vasaros, „Schubertiade“, „Tivoli Stjernestunder“ ir kt. festivaliuose, gastroliuoja Japonijoje, Kinijoje, Pietų Korėjoje, Meksikoje. Jussenai lydėjo Nyderlandų karalių Vilhelmą Aleksandrą ir karalienę Maksimą per jų oficialius vizitus į Lenkiją ir Australiją.

Fortepijoninį išsilavinimą broliai įgijo gimtajame Hilversumo mieste, vėliau garsios pianistės Marios João Pires kvietimu išvyko studijuoti į Portugaliją ir Braziliją. Lucasas mokėsi pas Menahemą Presslerį (JAV) ir Dmitrijų Baškirovą (Ispanija), o Arthuras baigė Jano Wijno klasę Amsterdame konservatorijoje. Nuo 2010 m. pianistai yra pasirašę išskirtinę sutartį su „Deutsche Grammophon“ įrašų kompanija. Jų ketvirtasis CD, į kurį 2015 m. Jussenai kartu su „Academy of St Martin in the Fields“ orkestru ir dirigentu seru Neville'u Marrineru įrašė W. A. Mozarto Koncertus, pelnė „Aukštinio disko“ apdovanojimą, o „Gramophone UK“ įtraukė jį į „50 garsiausių Mozarto kūrinių įrašų“ sąrašą. Puikių įvertinimų sulaukė L. ir A. Jussenų įgrotas F. Poulenco ir C. Saint-Saënso kūrinių albumas.

2021–2022 m. brolių duetas rezidavo Berlyno „Konzerthaus“. 2022 m. sausį pianistai su Miuncheno filharmonijos kolektyvu ir dirigentu Johnu Storgårdsu pirmą kartą pasaulyje atliko specialiai jiems sukurtą Fazilo Say koncertą keturioms rankoms „Anka kušu“. 2022 m. pasirodė dueto albumas „Dutch Masters“ („Olandų meistrai“), kuriame pristatoma Nyderlandų kompozitorių kūryba. Šis albumas pelnė „Edison Klassiek“ apdovanojimą kamerinės muzikos kategorijoje, taip pat sulaukė publikos simpatijų prizo. 2024 m. pasirodė jų įrašas „Rêve“ – pirmoji suplanuotos trilogijos dalis, kurioje duetas tyrinėja mažiau žinomą prancūzų impresionistų repertuarą. 2025 m. gegužę pasirodė antroji trilogijos dalis „Cantus“.

2025–2026 m. sezone pianistų duetas yra Frankfurto simfoninio orkestro rezidentai. Šių metų vasarį įvyko ilgai lauktas L. ir A. Jussenų debiutas su Berlyno filharmonijos orkestru. Balandį jie grojo specialiai jiems sukurtą naują Andrew Normano dvigubą koncertą kartu su Bostono simfoniniu orkestru. Šiame sezone pianistų duetas taip pat koncertavo Azijoje, suplanuoti jų pasirodymai svarbiausiuose Europos klasikinės muzikos festivaliuose.

Pirmą kartą L. ir A. Jussenų duetą Lietuvos publika turėjo progą išgirsti dar 2018 m. Vilniaus festivalyje ir nuo to laiko šie pianistai čia yra ypač laukiami. Vėliau jie buvo sugrįžę į Filharmonijos Didžiąją salę sezono programoje, į 2022 m. „Gaidos“ festivalį, taip pat pasirodė 2023 m. Vilniaus festivalyje.

Rengė Rima Povilionienė, Rasa Murauskaitė–Juškienė

XVIII a. viduryje nepaprastai išpopuliarėjo muzikavimas keturiomis rankomis vienu instrumentu. Prie to labai prisidėjo **Wolfgangas Amadeusas Mozartas** (1756–1791) su seserimi Maria Anna (dar žinoma kaip Nanerlė), kurie tokį muzikavimo būdą išpopuliarino gastroliuodami Europoje. Grojantys keturiomis rankomis jie užfiksavo ir žymiajame Mozartų šeimos paveiksle, kuriame šalia jų stovi tėvas Leopoldas. Mozartas su seserimi grodavo kartu tol, kol ši ištekėjo ir jai nebebuvo leidžiama groti viešai.

Mozartas pirmąją sonatą keturioms rankoms parašė Londone 1765 m. – jam tada tebuvo devyneri. O jo **Sonata C-dur fortepijonui keturioms rankoms, KV 521**, – paskutinis kompozitoriaus užbaigtas kūrinys fortepijonui keturioms rankoms, datuojamas 1787 m. gegužės 29-ąja. Liūdnas sutapimas – tą pačią dieną Mozartas gavo žinią apie tėvo mirtį.

Sonata trijų dalių (*Allegro, Andante, Allegretto*). Elegantiškas, kilnus kūrinys šviesioje C-dur tonacijoje savo nuotaika šiek tiek primena „Mažąją nakties muziką“, parašytą keliais mėnesiais vėliau. Sonata išsiskiria savo polifoniškumu – muzikologų nuomone, taip Mozartas tarsi nusilenkė jaunystėje studijuotam Johanno Sebastianui Bacho „Gerai temperuotam klavyriui“.

Ilgą laiką vienintelis iš tikrųjų žinomas XIX a. kūrinys dviem fortepijonams buvo **Roberto Schumanno** (1810–1856) **Andante ir variacijos dviem fortepijonams, op. 46**. Originaliai ši kompozicija buvo parašyta dviem fortepijonams, veltinai ir dviem violončelėms, vėliau buvo išleista versija dviem fortepijonams. Prie kūrinio populiarumo ypač prisidėjo tai, jog Clara Schumann grodavo jį įvairiausiomis progomis kartu su kitomis savo laiko įžymybėmis – Johannesu Brahmsu, Antonu Rubinsteinu ir kitais.

Laiške draugui R. Schumannas apie šį kūrinį rašė: „Kūrinio nuotaika elegiška, manau, kad rašydamas jį jaučiausi melancholiškai.“ *Andante* tema melancholiška, melodinga, o variacijos charakteringos, kuriančios vis naują nuotaiką ar vaizdinį. Du fortepijonai čia nuolatos kalbasi, nė vienas nedominuodamas kito atžvilgiu. Kūrinys – elegantiškai virtuoziškas, atveriantis R. Schumanno lyrinį genijų.

„Kalbėtis su **Jörgu Widmannu** reiškia sutikti nepaprastai įnirtingai veikiančią protą ir žmogų, kuris į savo amatą žvelgia per Vakarų muzikos istorijos objektyvą“, – taip interviu su vokiečių kompozitoriumi ir dirigentu **Jörgu Widmannu** pradėjo muzikos kritikas Jonathanas Blumhoferis. J. Widmannas – vienas žymiausių mūsų dienų kūrėjų, kuriam yra tekę mokytis iš tokių meistrų kaip Heineris Goebbelsas ar Wolfgangas Rihmas. Šiandien jo kūriniai atlieka žymiausi pasaulio atlikėjai ir dirigentai, tokie kaip Danielis Barenboimas, Danielis Hardingas, Kentas Nagano, Andris Nelsonas, seras Simonas Rattle’as ir kiti.

J. Widmanno ciklas „**Margi lapeliai**“ („**Bunte Blätter**“) dviem fortepijonams – tai to paties pavadinimo vokiečių kompozitoriaus R. Schumanno 1852 m. ciklo replika. Abu kompozitoriai „margais lapeliais“ pavadino kontrastingų, tarpusavyje nesusietų kūrinių kolekciją.

Muzikos apžvalgininko Keno Hermanno teigimu, J. Widmanno „Marguose lapeliuose“ girdėti daugybės XX a. kompozitorių įtakos, o ypač – Conlono Nancarrow. Ciklą užsakė Rūro fortepijono festivalio fondas, keturias ciklo dalis per premjerą 2022 m. atliko broliai Jussenų fortepijoninis duetas, jie 2024 m. pirmą kartą atliko ir visą ciklą.

Pats ciklas, kurį kompozitorius vadina pirmuoju tikru savo kūriniu dviem fortepijonams, ištisias margas, ką pasakoja ir programiniai pjesių pavadinimai: „Fanfaros“, „Gaudynės“, Valsas, „Mirties šokis“, „Galvosūkis“ ir „Cirko paradas“. „Gaudynėse“, J. Widmanno teigimu, galima išgirsti, jog kūrinių per premjerą atlikę pianistai Jussenai – broliai. O „Galvosūkis“ – tai kompozitoriaus dovana jo operos „Babilonas“ libreto autoriui Peteriui Sloterdijkui 75-mečio proga.

Kaip ir daugelis XX a. pradžios prancūzų kompozitorių, **Claude’as Debussy** (1862–1918) buvo tarsi apkerėtas pastoralinių antikinės Graikijos vizijų, jo muzikoje šias vizijas įkūnija modalinės melodijos ir harmonija. Tokių nuotaikų lydimi ir jo „**Šeši antikiniai epigrafi**“

(„**Épigraphes antiques**“) fortepijonui keturioms rankoms, šešių dalių siuita, parašyta 1914 m. – vienintelis C. Debussy tais metais parašytas kūrinys. Kitą dieną po to, kai C. Debussy leidėjo asistentas atvyko pasiimti natų, Prancūzija įsitraukė į karą.

Daug ciklo muzikos atklysta iš gerokai ankstyvesnio laikotarpio – 1901 m. parašytų akompanimentų C. Debussy draugo Pierre’o Louyso erotiškiesiems „Les Chansons de Bilitis“ („Bilitis dainos“) eilėraščiams. Kompozitorius šiuos akompanimentus vertino, kritikai muziką vadino „išradingai archajiška“, todėl po daugiau nei dešimtmečio prie jų vėl sugrįžo. Šešis iš dvylikos minėtų akompanimentų C. Debussy pavertė spalvingomis ir įtaigiomis fortepijoninėmis pjesėmis.

Šiame cikle sudera modali harmonija, monotonija ir šokis, europietiška tradicija ir ilgametis kompozitoriaus domėjimasis egzotinėmis temomis, Azijos ir Afrikos kultūromis bei graikų mitologija.

Joks kitas žymus kompozitorius nepaliko tiek fortepijoninių duetų, kaip **Franzas Schubertas** (1797–1828). Muzikos istorikai spėlioja, kad taip atsitiko, nes jis laikytas labai vidutinišku pianistu, tačiau muzikavimas su draugais buvo svarbus kompozitoriaus būčiulių rato užsiėmimas. Iki F. Schuberto, kūrinių keturioms rankoms apskritai buvo suprantami tik kaip mėgėjų muzikavimo namuose repertuaras.

Vienas žymiausių F. Schuberto kūrinių fortepijoniniam duetui – **Fantazija f-moll, D. 940, fortepijonui keturioms rankoms**, sukurta 1828 m., paskutiniiais kompozitoriaus gyvenimo metais. Kūrinys buvo dedikuotas buvusiai F. Schuberto mokinei Caroline Esterhazy, kurią, pasakojama, kompozitorius buvo nelaimingai įsimylėjęs.

Fantaziją sudaro keturios dalys – *Allegro molto moderato; Largo; Scherzo. Allegro vivace; Finale. Allegro molto moderato*. Jos struktūra – tarsi tiltas tarp tradicinės sonatos ir laisvos simfoninės poemos formų. Kūriniui įtakos turėjo pirmtakų Mozarto ir Beethoveno kūriniai, taip pat – kompozitoriaus nugirstos romų melodijos.

Fantazijos pradinė tema artima F. Schuberto Styginių kvinteto C-dur – kūrinio, kuris parašytas tais pačiais metais, – antrajai daliai. Nors oficiali tonacija – f-moll, F. Schubertas nuolatos migruoja tarp minoro ir mažoro, kas įkūnija dviprasmišką kūrinio charakterį, buvimą tarp šešėlių ir šviesos, liūdesio ir džiaugsmo.

„Iš pradžių scenoje matyti tik savotiškas rūkas, pro kurį vos galima įžvelgti valsą šokančias poras. Pamažu rūkas ima sklaidytis, apšvietimas ryškėja, atverdamas didžiulę šokėjų pilną salę“, – tai dalis paties **Maurice’o Ravelio** (1875–1937) komentaro, palikto šalia vieno žymiausių jo kūrinių – **Valso (La Valse), M. 72**. Ši programinė nuoroda, rodos, tolima bet

kokioms kūrinio socialinėms ar politinėms implikacijoms, tačiau būtent valsas ir jo santykis su nemuzikiniiais kontekstais – vieni plačiausiai aptarinėtų visoje M. Ravelio kūrybinėje biografijoje.

Po kompozitoriaus mirties prancūzų muzikos kritikas Paulis Landormy pavadino Valsą „pačiu netikėčiausiu Ravelio kūriniu“, kuris atskleidė lig tol nepažinį romantizmo, galios, energijos ir ekstazės gelmę, slypinčią šio kompozitoriaus asmenybėje. Žymus britų kompozitorius George'as Benjaminas savo Valso analizėje rašė: „Buvo ar nebuvo šis kūrinys planuotas kaip Europos civilizacijos krizės, kurioje ji atsidūrė po Pirmojo pasaulinio karo, metafora, tačiau šiame vienos dalies kūrinyje užkoduotas vieno žanro – valsas – gimimas, irimas ir sunaikinimas.“

Nuo pat pradžių publika Valse girdėjo daugiau nei tik šokį pobūvio salėje. M. Ravelio studentas Manuelis Rosenthalis čia užčiuopė „mirties nuojautas“, kai kas kūrinių suprato kaip militaristinės kultūros kritiką. Visgi pats kompozitorius visą laiką neigė, kad Valsas yra pokarinės Europos refleksija, ir nors kai kas kūrinyje įžvelgė parodiją, karikatūrą arba tragišką aliuziją į imperijų griūtį, iš tikrųjų M. Ravelis čia kvietė ieškoti tik to, ką muzika gali išreikšti, – skirtingų garso struktūrų.

Valso, iš pradžių turėjusio darbinį pavadinimą „Viena“, idėja gimė dar 1906 metais. M. Ravelis kūrinio ėmėsi žymiojo impresarijaus Sergejaus Diaghilevo užsakymu, tačiau planuoto baleto taip ir neparašė. Išgirdęs šio kūrinio versiją dviem fortepijonams, kurią atliko pats kompozitorius kartu su prancūzų pianiste Marcelle Meyer, S. Diaghilevas Valsą pavadino „šedevru“, bet „ne baletu, o tik baleto portretu“. M. Ravelį tokia reakcija įžeidė taip smarkiai, kad po kelerių metų sutiktam impresarijui jis net atsisakė paspausti ranką.

Muzikologai kartais M. Ravelio Valsą vadina Johanno Strausso valsų dekonstrukcija, nes šiame kūrinyje išties galima išgirsti valsų karaliui įprastų muzikinės kalbos bruožų, įvilktų į M. Raveliui būdingą harmoniją ir ritmus. Kūrinio genezė įdomi dar ir tuo, kad kompozitorius vienu metu dirbo tiek prie orkestrinės, tiek prie kūrinio versijos dviem fortepijonams, tačiau jos abi iš dalies – nepriklausomos viena nuo kitos.

Valse gausu nefunkcinių akordų, aštrių disonansų, politonalumo užuominų – braižo, būdingo vėlyvajam M. Ravelio stiliui. Kūrinys pasižymi nuolatinio augimo: antroje dalyje pradžioje pristatytos temos grįžta fragmentais ir perkurtos, tačiau pati muzika darosi vis audringesnė – tarsi tikras „haliucinuojuantis salėje besisukančių šokėjų šokis“, kaip pats M. Ravelis Valsą ir vadino.

Birželio 20 d., šeštadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Vilniaus festivalio susitikimai. LNSO, choras „Vilnius“, brolių Jussenų duetas, Andrzej Boreyko

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas)

Valstybinis choras **VILNIUS**
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Artūras Dambrauskas)

Solistai: **LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN**
(fortepijoninis duetas, Olandija)

Dirigentas **ANDRZEJ BOREYKO**

PROGRAMA

I

CHARLES IVES (1874–1954)

„Neatsakytas klausimas“ („Unanswered question“)

JOEY ROUKENS (g. 1982)

Koncertas dviem fortepijonams ir orkestrui „Unisonu“ („In Unison“)

Neon Toccata

What If

Dark Ride

Solistai: LUCAS JUSSSEN, ARTHUR JUSSSEN (fortepijoninis duetas)

II

RICHARD STRAUSS (1864–1949)

Simfoninė poema „Don Žuanas“ („Don Juan“), op. 20

JOHANNES BRAHMS (1833–1897)

„Likimo daina“ („Schicksalslied“) chorui ir orkestrui, op. 54 (Friedricho Hölderlino žodžiai)

Langsam und sehnsuchtsvoll

Allegro

Adagio

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Valstybinis choras VILNIUS

Dirigentas ANDRZEJ BOREYKO

Apie **LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ** žr. 46 p.

Apie pianistus **LUCASĄ** ir **ARTHURĄ JUSSENUM** žr. 70 p.

VALSTYBINIS CHORAS „VILNIUS“ – profesionalų kolektyvas, pasižymintis atlikimo kultūra, įvairiapusiškumu ir nuoseklia edukacine veikla. Žengdamas koją kojom su aktualijomis, choras nuolat atsigręžia ir į praeities epochas. Ypatingą dėmesį kolektyvas skiria lietuviškos muzikos sklaidai, kasmet rengdamas šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūrinių premjeras, rūpindamasis jų įrašais. „Vilnius“ jau yra išleidęs 15 kompaktinių plokštelių, 300 kūrinių įrašų saugoma Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos fonduose.

Išskirtinė choro ypatybė – kūrybiškumo ir profesionalumo sintezė, gebėjimas perteikti muziką skirtingoms klausytojų auditorijoms, netradicinių renginių ir projektų įgyvendinimas. Visa tai lėmė, kad „Vilnius“ pripažįstamas vienu geriausių chorų Lietuvoje.

„Vilnius“, rūpindamasis choro meno sklaidą, su originaliomis programomis supažindina įvairias auditorijas. Choro koncertai skamba ne vien didmiesčių salėse, bet ir atokiausiuose šalies kampeliuose. Būsiami klausytojai auginami pristatant žaismingas programas specialiai vaikams.

Nuo 2011 m. valstybinis choras „Vilnius“ rengia Tarptautinį šv. Jokūbo festivalį, tapusį neatsiejama sostinės kultūrinio gyvenimo dalimi. Nuo 2015 m. chorui vadovauja žymus Lietuvos dirigentas ir pedagogas Artūras Dambrauskas, brėžiantis naujas kolektyvo menines trajektorijas, vedančias į inovatyvią, įvairiapusišką ir modernią kūrybinę veiklą.

Parengta pagal *chorasvilnius.lt*

Dirigentas **ANDRZEJ BOREYKO** – išskirtinė figūra šiuolaikinėje simfoninės muzikos scenoje, nuo 2019 iki 2024 m. buvęs Varšuvos filharmonijos orkestro ir choro meno vadovu. Šiame sezone jis vėl susitiko su Varšuvos filharmonijos orkestru prestižinio Tarptautinio Chopino pianistų konkurso scenoje. Prieš tai maestro aštuonis sezonus buvo „Artis-Naples“ muzikos vadovas.

A. Boreyko biografijoje – darbas su svarbiausiais pasaulio orkestrais, tarp kurių minėtini Milano „La Scalla“, Italijos nacionalinio radijo, Berlyno radijo simfoninis, Toronto, San Fransisco, Niujorko, Los Andželo filharmonijų, Klivlando, Seulo, „Sinfonia Varsovia“ ir daugelis kitų puikių kolektyvų. Dirigentas yra buvęs Jenos filharmonijos, Hamburgo, Berno, Diuseldorfo, Vinipego, Belgijos nacionalinio orkestro muzikos vadovas.

A. Boreyko garsėja kaip modernios ar neatrastos muzikos propaguotojas. Būdamas pagrindiniu kviestiniu Štutgarto radijo simfoninio orkestro dirigentu, parengė Arvo Pärto „Lamentate“ ir Valentyno Silvestrovo Simfonijos Nr. 6 įrašus („EMC Records“). A. Boreyko kartu su Londono filharmonijos orkestru parengtą Henryko Góreckio (1933–2010) Simfonijos Nr. 4 įrašą „Nonesuch“ išleido iškart po to, kai A. Boreyko padirigavo šį kūrinių per premjerą. Neilgai trukus įvyko ir amerikietiškoji Góreckio simfonijos premjera Los Andželo filharmonijoje.

Platūs A. Boreyko muzikiniai interesai nestebina – jaunystėje jis labai domėjosi viduramžių ir Renesanso muzika, buvo aktyvus senosios muzikos ansamblių „Res Facta“ ir „Baroque Consort“ narys. Studijuodamas Sankt Peterburgo konservatorijoje įkūrė vieną pirmųjų roko grupių Sovietų Sąjungoje, su ja grojo progresyvųjį roką.

2025–2026 m. sezone A. Boreyko dirigavo Čikagos ir Bostono simfoniniams, Vienos radijo, Štutgarto, Ispanijos radijo, Sidnėjaus ir Adelaidės, Bolonijos, Arturo Toscanini, George Enescu filharmonijų orkestrams.

Dirigentą sieja gražus ryšys su Lietuva – Vilniuje gimė ir augo jo tėvas, prasidėjęs sovietų okupacijai jis emigravo į Poznanę.

Parengta pagal *imgartists.com*

Lietuviškų šaknų turėjęs amerikiečių kompozitorius Aaronas Coplandas, dažnai diriguodavęs kito amerikiečių kompozitoriaus **Charleso Iveso** (1874–1954) kūrinių „**Neatsakytas klausimas**“, šį yra pavadinęs „vienu puikiausių kūrinių, kurį kada nors sukūrė amerikiečių menininkas“. 1908 m. Iveso sukurta kompozicija ne tik tapo esmine jo kūrybinėje biografijoje, bet ir vienu kertinių XX a. muzikinio atsinaujinimo liudijimų. Visgi, kaip ir daugelis kitų Ch. Iveso kūrinių, „Neatsakytas klausimas“ ilgai tūnojo šešėliuose, nežinomas ir nepakankamai įvertintas.

Savo knygoje „Amerikos muzika“ muzikos istorikas Gilbertas Chase'as vaizdžiai rašė, kad Ch. Ivesas kentėjo nuo „igimto originalumo konformistinėje aplinkoje“. Kompozitoriaus biografai tvirtina, jog originalų požiūrį į muziką Ch. Ivesas paveldėjo iš tėvo, karinio pučiamųjų orkestro kapelmeisterio. Tarp kitų įtakų, suformavusių individualų kompozitoriaus stilių, buvo amerikiečių liaudies muzika, bažnytinės giesmės, kompozitorius girdėtos vaikystėje. Apskritai Ch. Ivesą žavėjo visa muzika, kurią jis laikė autentiška, – nuo Brahmsio simfonijų iki regtaimų ar maršų. Ypatingą prielankumą kompozitorius jautė mėgėjams muzikantams – jų muzikavimo netobulumą mėgo savitai

„Likimo daina“ yra vertinama už savo techninį meistriškumą, balansą, talentingą melodingumą ir harmoninę kalbą. Vokiečių muzikologas Josefas Sittardas kūrinio kokybę apibūdino žodžiais: „Net jeigu Brahmsas niekuomet nebūtų parašęs nieko kito, tik šį kūrinį, jo vieno užtektų tam, kad kompozitorių būtų galima priskirti didžiausiems iš meistrų.“

Prieš pat pradėdamas savo **simfoninės poemos „Don Žuanas“, op. 20**, partitūrą, tuomet dar visai jaunas kompozitorius **Richardas Straussas** (1864–1949) dirigavo žymiąją Mozarto operą tuo pačiu pavadinimu. Spėliojama, kad būtent ši patirtis R. Straussą paskatino atkreipti dėmesį į šį siužetą ir pasirinkti jį savo simfoninei poemai.

Simfoninę poemą „Don Žuanas“ dideliame orkestrui kompozitorius parašė 1888 m., remdamasis 1844 m. austrų poeto Nikolauso Lenau sukurta istorijos apie žymųjį širdžių ėdiką versija. Lenau istorijoje Don Žuano pretenzingumas kyla iš jo troškimo rasti idealią moterį, kol galiausiai, supratęs šio tikslo utopiškumą, Don Žuanas pasiduoda melancholijai.

R. Strausso simfoninė poema prasideda galinga, energinga tema, kurią greitai keičia romantiškas solo smuiko epizodas, neilgai trukus pereinantis į drąsų herojinę temą. Šie trys motyvai simfoninėje poemoje nuolatos skamba vienas paskui kitą, lydimi meistriškos R. Strausso orkestruotės. Tačiau, sekdamas pasirinktą N. Lenau versija, kompozitorius įgyvendina ne didingą finalą, o ilgesingą, mašlią simfoninės drobės pabaigą, bylojančią apie artėjančią Don Žuano mirtį.

Simfoninės poemos premjera, įvykusi 1889 m. Veimare, kur tuo metu vos 25-erių R. Straussas buvo dvaro kapelmeisteriu ir dirigavo Veimaro operos orkestrui, sulaukė didelės sėkmės, ir „Don Žuanas“ iš karto išpopuliarėjo. Mūsų laikais šis kūrinys labai dažnai naudojamas orkestrų perklausose, nes kiekvieno orkestro nario partija itin ambicinga.

„**Net jeigu Brahmsas niekuomet nebūtų parašęs nieko kito, tik šį kūrinį, jo vieno užtektų tam, kad kompozitorių būtų galima priskirti didžiausiems iš meistrų.**

—Josefas Sittardas

Birželio 25 d., trečiadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

30-ojo Vilniaus festivalio uždarymo koncertas
Visi keliai veda į Vilnių.
Francesco Tristano, Gediminas Gelgotas, LNSO, LKO, NIKO,
„Jauna muzika“

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir dirigentas Sergej Krylov)

Ansamblis **NIKO**
(meno vadovas ir dirigentas Gediminas Gelgotas)

Vilniaus miesto savivaldybės choras **JAUNA MUZIKA**
(meno vadovas ir dirigentas Vaclovas Augustinas)

Solistas **FRANCESCO TRISTANO** (fortepijonas, Liuksemburgas)

Dirigentas **GEDIMINAS GELGOTAS**

PROGRAMA

I

GEDIMINAS GELGOTAS (g. 1986)

„Vertigo“ (Josepho-Nicholas-Panrace'o Royerio pjesės klavesinui „Le vertigo“ („Svaigimas“) rekompozicija) smuikui ir kameriniam orkestrui (2025)

Solistė DALIA SIMAŠKA (smuikas)

MICHAEL NYMAN (g. 1944)

„Trysting Fields“ („Slaptų pasimatymų laukai“) iš Peterio Greenaway'aus filmo „Drowning by Numbers“ („Skęstant pagal skaičius“, 1998), versija smuikui, altui ir kameriniam orkestrui (1992)

Solistės:

AUGUSTA JUSIONYTĖ-ZUOKĖ (smuikas)

JULIJA ANDERSSON (altas)

PETER GREGSON (g. 1987)

„Rekomponuota: Bacho siuita violončelei Nr. 1 G-dur, BWV 1007“: I. Preljudas; VI. Žiga („Recomposed: Bach – Cello Suite No 1 G major“: I. Prelude, VI. Gigue, 2021)

Solistai:

LIUDVIKAS SILICKAS (violončelė)

POVILAS PAUKŠTĖ (violončelė)

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Koncertas klavesinui ir orkestrui Nr. 7, g-moll, BWV1058 (1738, su Francesco Tristano kadencija)

Nèra tempo žymėjimo

Andante

Allegro assai

Solistas FRANCESCO TRISTANO (fortepijonas)

FRANCESCO TRISTANO (g. 1981)

„Pastoralė“ fortepijonui ir kameriniam orkestrui (2017)

„La franciscana“ fortepijonui ir kameriniam orkestrui (2017)

Solistas FRANCESCO TRISTANO (fortepijonas)

Atlieka LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Dirigentas GEDIMINAS GELGOTAS

II

GEDIMINAS GELGOTAS –

„Never Ignore the Cosmic Ocean“ („Niekada nepamiršk kosminio vandenyno“, 2011) chorui ir simfoniniam orkestrui

„Praisedance“ („Maldos šokis“, 2021) chorui ir simfoniniam orkestrui

Atlieka:

Ansamblis NIKO: Augusta Jusionytė-Zuokė (smuikas), Julija Andersson (smuikas), Dalia Simaška (smuikas), Agata Ursul (smuikas), Liudvikas Silickas (violončelė), Povilas Paukštė (violončelė)

Vilniaus miesto savivaldybės choras JAUNA MUZIKA

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Dirigentas GEDIMINAS GELGOTAS

„Vilniaus sarabanda“ chorui ir simfoniniam orkestrui (2023, Kristinos Sabaliauskaitės žodžiai)

Atlieka:

Vilniaus miesto savivaldybės choras JAUNA MUZIKA

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Dirigentas GEDIMINAS GELGOTAS

Liuksemburge gimęs pianistas ir kompozitorius **FRANCESCO TRISTANO** – menininkas, kurio kūrybinė veikla atspindi kadaise žymaus austrų kompozitoriaus Albano Bergo kolegai George'ui Gershwinui pasakytą frazę: „Muzika yra muzika.“ F. Tristano tiki muzikos universalumu ir netiki muzikos ribomis, todėl jo veikla apima ne tik atlikimo meną, bet ir kompoziciją bei prodiusavimą, balansuoja tarp klasikinės ir elektroninės, techno, šokių muzikos.

F. Tristano keliauja po pasaulį atlikdamas tiek barokinį, tiek šiuolaikinės muzikos repertuarą; jis rengia šokių muzikos įrašus elektroninės muzikos įrašų kompanijoms, tačiau tęsia ir ambicingiausią savo projektą įrašyti visą Johanno Sebastiano Bacho klavyrinę muziką. Menininkas tuo pačiu metu žavisi Bacho muzikos grynumu ir technomuzikos ritmais; sudėtinga triukšmų muzika ir efektais bei tembrais, kuriuos naudojo tokie kompozitoriai kaip Johnas Cage'as ar György Ligeti. Savo paties kūrybinę vaizduotę jis tyrinėjo albumuose „Idiosynkrasia“ (2010) ar „Tokyo Stories“ (2019).

Dar studijuodamas Niujorke, Juilliardo mokykloje, F. Tristano atrado niekada nemiegančio miesto technomuzikos sceną ir suprato, kad muzika yra vieta, kurioje neegzistuoja nei stiliaus, nei laiko ribos. Ten pat studijuodamas susidomėjo ir J. S. Bacho kūryba, atlieka baroko kompozitoriaus muziką kartu su savo ansambliu „The New Bach Players“ ir daro įrašus. Netrukus F. Tristano pradėjo bendradarbiauti su prancūzų kompanija „InFiné“, parengė pirmuosius įrašus, juose jungė fortepijoną ir elektroninę muziką.

Proveržiu F. Tristano kūrybinėje veikloje tapo 2011 m. pasirašyta sutartis su viena žymiausių pasaulyje klasikinės muzikos įrašų kompanija „Deutsche Grammophon“, ji išleido tris pianisto albumus. „Bach/Cage“ (2011) menininkas tyrinėjo Bacho ir Cage'o muzikos ryšius, nepaisančius kūrėjus skiriančių trijų šimtmečių. „Bach on a Long Walk“ (2012) F. Tristano atkreipė dėmesį į gerai žinomą istoriją, esą jaunas Bachas ėjo 300 km pėsčiomis, kad susitikytų su žymiu danų vargonininku Dietrichu Buxtehude. Šiame albume pirmą kartą fortepijonu įgroti pamiršti Buxtehude's kūriniai. „Scandale“ (2014) pianistas įrašė kartu su pianiste Alice Sara Ott, šalia kitų kompozitorių muzikos, šiame albume nuskamba ir paties F. Tristano kūrinys „A Soft Shell Groove“.

2017 m. F. Tristano pradėjo bendradarbiauti su įrašų kompanija „Sony Classical“. Tais pačiais metais pasirodė jo albumas „Piano Circle Songs“, kuriame atsiveria pianisto susidomėjimas prancūzų impresionistų muzika. Po albumo „Tokyo Stories“ F. Tristano toliau gilinosi į senąją muziką. 2022 m. pasirodė jo albumas „On Early Music“, kuriame atsiveria asmeniškasis menininko žvilgsnis į Renesanso ir ankstyvojo baroko muziką, taip pat nuskamba jo paties kūriniai, įkvėpti Baroko epochos. 2023 m. F. Tristano įkūrė įrašų kompaniją „intothefuture“, siekdamas įgyvendinti savo didžiausią ambiciją ir įrašyti visą J. S. Bacho klavyrinę muziką. Pastaraisiais metais pianisto įrašus išleido „Naïve“, naujausiame leidinyje įrašytos J. S. Bacho prancūziškosios siuitos.

Pagal francescotristano.com

Apie **LIETUVOS KAMERINĮ ORKESTRĄ** – žr. 64 p.

Apie **LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ** – žr. 46 p.

Ansamblis **NIKO** – styginių instrumentų grupė, žinoma dėl savo patrauklių ir originalių pasirodymų, atliekanti progresyviąją klasikinę muziką. NIKO 2006 m. įkūrė kompozitorius ir dirigentas Gediminas Gelgotas. Ansamblio nariai groja Lietuvos nacionalinės filharmonijos simfoniniame ir kameriniame orkestruose, aktyviai koncertuoja solo ir dėsto Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje.

Pastaraisiais metais NIKO debiutavo prestižinėse koncertų salėse ir festivaliuose, tarp kurių – „Carnegie Hall“ „Weill“ rečitalių salė, Leipcigo „Gewandhaus“, Ciuricho „Tonhalle“, Provanso didysis teatras, Londono „Saint Martin-in-the-Fields“ ir „Roundhouse“, Liepojos „Didžiojo Gintaro“, Odesos filharmonijų salės, taip pat Uzedomo (Vokietija), „Elverum“ (Norvegija), „Odessa Classics“ (Ukraina), Tulono (Prancūzija), Venturos (JAV), Vilniaus ir kiti svarbūs Europos ir JAV festivaliai. 5,5 milijono klausytojų per savaitę turinti radijo stotis „Classic FM“ 2018 m. transliavo tiesioginį NIKO pasirodymą Londone, o „BBC World Service“ pristatė dešimties minučių reportažą apie kolektyvą, pabrėždami NIKO išskirtinumą ir apibūdindami jį kaip „išties vertą dėmesio“. 2019 m. kolektyvas pasirodė ir rytinėje didelę auditoriją turinčio JAV televizijos kanalo „Fox TV“ laidoje.

2024 m. prestižinė įrašų kompanija „Warner Classics“ išleido naujausią ansamblio albumą „Consonance“. Ankstesni NIKO albumai įrašyti „Peermusic Classical“ (Hamburgas), „Paramount“ (Los Andželas) ir „Metropolis“ (Londonas) studijose.

2025 m. NIKO pradėjo ryškiu pasirodymu tarptautinės reikšmės istoriniame įvykyje – kai trys Baltijos šalys – Lietuva, Latvija ir Estija – sinchronizavo savo elektros sistemas su kontinentinės Europos sinchronine erdve. Jų pasirodymo klausėsi Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen, Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda, Latvijos prezidentas Edgaras Rinkevičius, Lenkijos prezidentas Andrzejus Duda. Ansamblis aktyviai reprezentuoja Lietuvą svarbių diplomatinių ir kultūrinių renginių metu Lietuvoje ir užsienyje – tai pasirodymai pasaulinėse EXPO parodose Astanoje (Kazachstane) ir Dubajuje (JAE), Europos Parlamente Briuselyje, užsienio monarchų ir valstybinių delegacijų priėmimai Lietuvoje, nacionalinių ir valstybinių apdovanojimų progos. Deleguotas visų trijų Baltijos šalių parlamentų, NIKO paminėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos šimtmečius Europos Komisijoje Strasbūre. NIKO taip pat pasirodė per Jo Šventenybės Dalai Lamos bei popiežiaus Pranciškaus vizitus Lietuvoje, koncertavo Norvegijos karalienei Sonjai.

NIKO bendradarbiauja su pasaulinio lygio atlikėjais, tarp kurių – Kristjanas Järvi, Davidas Geringas, Romanas Patkoló, Mari Samuelsen, Davidas Nebelis, Peteris Gregsonas, Ksenija Sidorova, Ole Edvardas Antonsenas, Janusz Wawrowskis, Francesco Tristano ir kiti.

2026 m. ansamblis NIKO pasitinka dvidešimtąjį koncertų sezoną. Jubiliejų lydi išskirtinės programos, suplanuotos Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Sakartvele, Lenkijoje, Šveicarijoje ir kitose Europos šalyse.

Pagal nicomusic.eu

Vilniaus miesto savivaldybės choras **JAUNA MUZIKA**, vadovaujamas dirigento ir kompozitoriaus Vlado Augustino – vienas ryškiausių ir pajėgiausių vokalinių kolektyvų Lietuvoje, 15-os tarptautinių chorų konkursų laureatas, *Grand Prix European* laimėtojas, rengiantis koncertus Lietuvoje ir užsienyje. Aukštas profesinis meistriškumas atnešė chorui platų tarptautinį pripažinimą, gastroles po Europą, Kiniją, Izraelį, Japoniją ir kt.

Chorą „Jauna muzika“ 1989 m. įkūrė kompozitorius ir dirigentas Remigijus Merkelys bei pirmasis choro direktorius Algimantas Gurevičius. Nuo 1992 m. choro meno vadovas ir dirigentas – kompozitorius V. Augustinas. 1994 m. „Jauna muzika“ tapo Vilniaus miesto savivaldybės chorų. Šalia *a cappella* repertuarų, choras dažnai koncertuoja su svarbiausiais Lietuvos, taip pat užsienio orkestrais.

Chorui dirigavo tokie batutos meistrai kaip Pinchas Steinbergas, Wolfgangas Gönenweinas, Noamas Sheriffas, Friederis Berniusas, Davidas Shallonas, Nicholas McGeganas, Andersas Eby, Vladimiras Ashkenazy, Werneris Pfaffas, Simonas Halsey, Hermannas Maxas, Rinaldo Alessandrini, Manfredas Honeckas, Williamas Boughtonas, Avneris Bironas, Johannesas Prinzas, Bo Holtenas, Bobas Chilcottas, taip pat žymiausi lietuvių dirigantai Saulius Sondeckis, Gintaras Rinkevičius, Robertas Šervenikas, Donatas Katkus, Modestas Pitrenas, Vytautas Lukočius. „Jauna muzika“ yra koncertavusi su žymiais solistais, violončelininku Marku Drobinskiu, dainininkais Robinu Bleizu, Eva Benvi, Bennu Schollumu, Adamu Zdunikovskiu, kantoriumi Josephu Malovaniu, lietuvių solistais Virgilijumi Noreika, Vladimiru Prudnikovu, Sigute Stonyte, Judita Leitaitė, Algirdu Janutu, kitais. „Jauna muzika“ yra bendradarbiavusi su grupe „Merope“, neoklasikos kompozitoriumi „Fume“.

Chorui teko dainuoti garsiausiose pasaulio salėse, tokiose kaip Miuncheno filharmonija, Dresdno kultūros rūmų didžioji salė, Ludvigsburgo teatro salė, Šv. Mato bažnyčia Budapešte, „Alte Opera“ Frankfurte, Berlyno filharmonijos kamerinės muzikos salė, Berlyno festivalio teatras, Šanchajaus didžioji opera, Tokijo „Metropolitano“ teatras.

„Jauna muzika“ ne tik aktyviai koncertuoja, bet ir pati yra reikšmingų projektų iniciatorė. Nuo 1995 m. kasmet rengia choro muzikos interpretavimo ir dirigavimo kursus, o nuo 2008 m. – jaunųjų kompozitorių kūrinų chorui konkursą „Vox Juventutis“.

Choro meno vadovas, dirigentas ir kompozitorius V. Augustinas – Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, pelnęs šį apdovanojimą už chorinių meno galių plėtrą ir sakralinės muzikos šiuolaikiškumą.

Parengta pagal *jaunamuzika.lt*

Kompozitorius, dirigentas ir pianistas **GEDIMINAS GELGOTAS** yra unikalus šiuolaikinės muzikos balsas, reprezentuojantis naują klasikinės muzikos kūrėjų ir atlikėjų kartą. Jo muzika yra skambėjusi prestižiškiausiose pasaulio koncertų salėse, tokiose kaip Berlyno „Konzerthaus“, Leipcoigo „Gewandhaus“, Paryžiaus Eliziejaus laukų teatras ir kitos. G. Gelgotui yra tekę pasirodyti tokioms asmenybėms kaip Dalai Lama ir popiežius Pranciškus.

Menininkas nuolatos bendradarbiauja su žymiais solistais ir kolektyvais. Jį galima matyti diriguojant Lietuvos nacionaliniam simfoniniam orkestrui, su šiuo orkestru jis pasirodė Ciuricho „Tonhalle“ ir Odesos filharmonijos salėse, o su Lietuvos kameriniu orkestru G. Gelgotui teko pasirodyti Didžiajame Provanso teatre.

G. Gelgotas yra ir ansamblio NIKO įkūrėjas bei meno vadovas. NIKO sėkmingai gyvuoja jau du dešimtmečius, rengdamas koncertus visoje Europoje ir perbraižydamas klasikinės muzikos ribas. G. Gelgotas taip pat inicijavo ir Lietuvos–Lenkijos jaunimo orkestro atsiradimą. Tai projektas, kuriuo siekiama skatinti dialogą ir bendradarbiavimą tarp šių dviejų šalių jaunųjų atlikėjų.

G. Gelgotos kūryboje susijungia minimalizmas, klasikinės muzikos tradicija ir šiuolaikinė estetika. Jo kuriamos garsinės patirtys yra ir giliai asmeniškios, ir labai universalios. 2024 m. „Warner Classics“ leidykla išleido albumą „Consonance“, kuriame G. Gelgotas pasirodo visais trimis savo kūrybiniais amplua – kaip kompozitorius, dirigentas ir pianistas. Be kūrybinės veiklos, G. Gelgotas dalijasi savo žiniomis su Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentais, yra Kompozicijos katedros docentas.

Baigiamajame jubiliejinio Vilniaus festivalio koncerte įvyks ypatingas susitikimas: viename koncerte pasirodys ne tik žymusis Liuksemburgo pianistas Francesco Tristano, Vilniaus miesto ansamblis NIKO, Vilniaus miesto savivaldybės choras „Jauna muzika“, bet ir net du orkestrai – Lietuvos nacionalinis simfoninis ir Lietuvos kamerinis. Neeilinei programai batuta vadovaus kompozitorius ir dirigentas Gediminas Gelgotas. Šis išskirtinis įvykis pažymės ne tik festivalio, bet ir ansamblio sukaktį – šiemet NIKO švenčia savo 20-metį.

Pirmoje koncerto dalyje F. Tristano kartu su Lietuvos kameriniu orkestru ir NIKO atliks **Johanno Sebastiano Bacho** kūrybą, už kurios savitas interpretacijas yra vertinamas visame pasaulyje – skambės baroko genijaus Koncertas g-moll, BWV 1058 su F. Tristano parengta kadencija. Savo ruožtu, NIKO pristatys naujas **J. S. Bacho, Wolfgango Amadeus Mozarto**, taip pat mažiau Lietuvoje žinomo prancūzų baroko kompozitoriaus **Josepho-Nicolas-Panrace'o Royerio** kūrinių interpretacijas. Skambės šių autorių muzikos rekompozicijos – technika, pastaraisiais dešimtmečiais vis dažnesnė šiuolaikinių kompozitorių kūryboje. Koncerte skambėsiančių rekompozicijų autoriai – **Michelas Nymanas, Peteris Gregsonas** ir pats **G. Gelgotas**.

Antroje koncerto dalyje susitiks Vilniaus miesto savivaldybės choras „Jauna muzika“ ir Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, jie atliks G. Gelgotos kompozicijas. Viena jų – **„Never Ignore the Cosmic Ocean“**, kūrinys, gyvuojantis keliomis skirtingomis versijomis. Jo versiją simfoniniam orkestrui užsakė estų dirigentas Kristjanas Järvi, premjera įvyko 2012 m., „Young Euro Classics“ festivalyje Berlyno „Konzerthaus“. Po premjeros Berlyne leidinys „Neue Musikzeitung“ kūrinių pavadinimą „sensacija“.

Išpūdingą koncertą užbaigs G. Gelgotos ir Kristinos Sabaliauskaitės kūrinys **„Vilniaus sarabanda“**, parašytas Lietuvos sostinei švenčiant 700-ąjį gimtadienį. Rašytojos K. Sabaliauskaitės teigimu, pačiame kūrinių pavadinime užkoduota fonetinė žaismė: „Juk Vilnius – vilnijantis, švelnus, vandeningas. Ir staiga – „sarabanda“ – visiškai kitoks, kontrastingas skambesys, tartum atskleidžiantis du skirtingus poliūs. Šokis, viena vertus, turi griežtą choreografiją, darančią jį atpažįstamą, tačiau šokant kūnas nemeluoja ir užvaldytas ritmo juda spontaniškai, nesurežisuotai: šitokiu būdu atsiskleidžia ir Erotas, ir Tanatas, ir pradžia, ir pabaiga, reprezentacija ir intymumas. Būtent šokio motyvas pasirodė labai gražus ir prasmingas mūsų kūriniui apie Vilnių.“

PROGRAMME

I

FABIAN KÜNZLI (b. 1984)

So klingt St. Gallen (The Sound of St. Gallen) for symphony orchestra (2025)

DANIEL NELSON (b. 1965)

Concerto for accordion and orchestra *The Ghost Machine Treatise* (2023/24)

Concerning the Transmutation of Souls

Concerning Machine Schematics

Concerning Ectoplasmic Residue

Concerning Parallel Worlds

Concerning Sprite Vapors

Concerning Electric Currents

Soloist: MARTYNAS LEVICKIS (accordion)

II

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)

Symphony No 5 in C minor, Op. 67, *Fate* (1808)

Allegro con brio

Andante con moto

Scherzo: Allegro

Allegro

SINFONIEORCHESTER ST. GALLEN

Conductor: MODESTAS PITRĖNAS

June 5, Friday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Opening of the 30th Vilnius Festival

Sinfonieorchester

St. Gallen,

Modestas Pitrenas,

Martynas Levickis

MARTYNAS LEVICKIS (accordion)

SINFONIEORCHESTER ST. GALLEN

(Switzerland, artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

Conductor: MODESTAS PITRĖNAS

This year's Vilnius Festival will open with a Swiss sound: three monumental compositions will be performed by the **St. Gallen Symphony Orchestra**, which has been led since 2018 by **Modestas Pitreñas**, the principal conductor and artistic director of the Lithuanian National Symphony Orchestra. Pitreñas will hand over these duties to the Italian conductor Pietro Rizzo in the 2026/27 season.

The St. Gallen Symphony Orchestra consists of about 70 musicians from more than 20 countries around the world. Renowned for its successful symphonic programme cycles, the orchestra currently resides in the Tonhalle, one of the most beautiful concert halls in the Lake Constance region. Known as an ardent performer of operas, operettas and musicals, the St. Gallen Symphony Orchestra also devotes considerable attention to various forms of chamber music, the cultivation of a young Classical music audience, and the promulgation of works by contemporary Swiss composers.

One such work is the soundscape *So klingt St. Gallen (The Sound of St. Gallen)* by the Swiss composer **Fabian Künzli**, which will be performed for the first time by the orchestra. With this work, the composer pays tribute to the canton of St. Gallen and its namesake capital city, full of hidden treasures and unique sounds. The work was composed in collaboration with local residents, who were invited to share their special sound experiences, which were incorporated into the score of *So klingt St. Gallen (The Sound of St. Gallen)*.

The concert will also feature *The Ghost Machine Treatise* by the Swedish composer **Daniel Nelson**, a powerful and rhythmically energetic concerto for accordion and orchestra. This opus with exceptionally colourful orchestration will be performed by the St. Gallen Symphony Orchestra and accordion virtuoso **Martynas Levickis**, who is much admired by Lithuanian audiences.

The concert will conclude with the Symphony No 5 in C minor by **Ludwig van Beethoven**, also known as the *Fate Symphony*, an important example of West European Classical music with exceptional cultural and artistic importance. Marking the boundary between Classicism and modern musical thinking, the work fundamentally considers the structural and artistic expression possibilities of the symphony genre. It also intrigues us with its four-note 'fate' leitmotif, accompanied by stories from the composer's life.

June 7, Sunday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Andrius Žlabys' Recital and Première with the Vilnius String Quartet

ANDRIUS ŽLABYS

(piano; Lithuania, USA)

VILNIUS STRING QUARTET

DALIA KUZNECOVAITĖ (1st violin)

ALGIRDAS ŠOCHAS (2nd violin)

KRISTINA ANUSEVIČIŪTĖ (viola)

VIKTOR REKALO (cello)

PROGRAMME

I

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Ouverture nach Französischer Art (Overture in the French style) in B minor, BWV 831

Ouverture
Courante
Gavotte I, II
Passepied I, II
Sarabande
Bourrée I, II
Gigue
Echo

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)

Piano sonata No 30 in E major, Op. 109

Vivace, ma non troppo
Prestissimo
Andante molto cantabile ed espressivo

Performed by ANDRIUS ŽLABYS (piano)

II

ANDRIUS ŽLABYS (b. 1977)

Movement for piano and strings (in memory of victims of the war in Ukraine)

Piano quintet (première)

Performed by ANDRIUS ŽLABYS (piano) and the VILNIUS STRING QUARTET

CONCERTS

'Every hall has subtle differences, which are determined by both the interior and the lighting. For example, the Lithuanian National Philharmonic Concert Hall is amazing. It resonates on its own, you don't even need to play ...' the pianist **Andrius Žlabys** said in an interview. But he will play: on the evening of 7 June, at the Vilnius Festival, on the stage of the Philharmonic Concert Hall! This internationally acclaimed, Grammy-nominated pianist, who lives in the USA, is known for his 'mesmerizing interpretation' (*The Plain Dealer*), 'multilayered musical perception' (*The Greenville News*), and 'refined artistry' (*The New York Sun*).

Žlabys performs with the world's most renowned ensembles, including the New York Philharmonic, the Boston Symphony, Cleveland and Buenos Aires philharmonic symphony orchestras, as well as distinguished soloists. He has appeared at the Avery Fisher Hall and the Carnegie Hall in New York, the Concertgebouw in Amsterdam, the Teatro Colón in Buenos Aires, the Wigmore Hall in London, the Musikverein in Vienna, and the Suntory Hall in Tokyo.

The first part of the concert is a piano recital featuring works by **Johann Sebastian Bach** and **Ludwig van Beethoven**. Well known for his renditions of music by Bach, tonight Žlabys will play the Overture in the French style in B minor, published in 1735. Beethoven's Sonata No 30 in E major is one of his last three works in this genre (1820), essentially a lyrical work saturated with the intimate Romanticism characteristic of his late work.

The second part will feature works by Žlabys himself, performed together with the **Vilnius String Quartet**. Several generations of musicians have played with this very active ensemble. The audience will hear a new work for piano and string quartet, and *Movement* for piano and strings, composed as a reaction to the events of 2014 in Ukraine. The piece grew out of these feelings and thoughts, and is dedicated to the victims of the war. Žlabys said at the time: 'I feel solidarity with Ukraine; after all, that threat also looms over Lithuania. There is a hidden sense of gloomy foreboding in this piece.'

June 10, Wednesday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

**The Illuminations.
Aryeh Nussbaum Cohen,
Hossein Pishkar,
St Christopher
Chamber Orchestra**

ARYEH NUSSBAUM COHEN (countertenor, USA)

Conductor: **HOSSEIN PISHKAR** (Iran)

ST CHRISTOPHER CHAMBER ORCHESTRA

(artistic director and principal conductor Modestas Barkauskas)

PROGRAMME

I

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)

String Symphony No 12 in G minor, MWV N 12

Fuga (Grave) – Allegro

Andante

Allegro molto – più allegro

Performed by the ST CHRISTOPHER CHAMBER ORCHESTRA

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1685–1759)

Aria *Eternal Source of Light Divine* from *Ode for the Birthday of Queen Anne*, HWV 74

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Church cantata *Ich habe genug (I have enough)*, BWV 82

1. Aria: *Ich habe genug (I have enough)*

2. Recitative: *Ich habe genug (I have enough)*

3. Aria: *Schlummert ein, ihr matten Augen (Fall asleep, you weary eyes)*

4. Recitative: *Mein Gott! wenn kömmt das schöne: Nun! (My God! When will the lovely, now! come)*

5. Aria: *Ich freue mich auf meinen Tod (I delight in my death)*

Soloist: ARYEH NUSSBAUM COHEN (countertenor)

ST CHRISTOPHER CHAMBER ORCHESTRA

Conductor: HOSSEIN PISHKAR

II

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1685–1759)

Aria *O Lord, Whose Mercies Numberless* from the oratorio *Saul*, HWV 53

PIETRO FRANCESCO CAVALLI (1602–1676)

Endimione aria *Erme, e solinghe cime... Lucidissima face (Lonely and Deserted Peaks... Most Radiant Face)* from the dramma per musica *La Calisto*

ANTONIO VIVALDI (1678–1741)

Motet *Clarae stellae, scintillate*, RV 625

Aria: *Clarae stellae, scintillate* (*Allegro*)

Recitative: *Coeli repletiam*

Aria: *Nunc jubilate*

Alleluia (*Allegro*)

SAMUEL BARBER (1910–1981)

Sure on this Shining Night, Op. 13 No 3, from *Four Songs* (words by James Agee)

MAURICE RAVEL (1875–1937)

Kaddish from *Deux mélodies hébraïques* (Two Hebrew Melodies)

ALBERT ROUSSEL (1869–1937)

Symphonette for strings, Op. 52

Allegro molto

Andante

Allegro

Soloist: ARYEH NUSSBAUM COHEN (countertenor)

ST CHRISTOPHER CHAMBER ORCHESTRA

Conductor: HOSSEIN PISHKAR

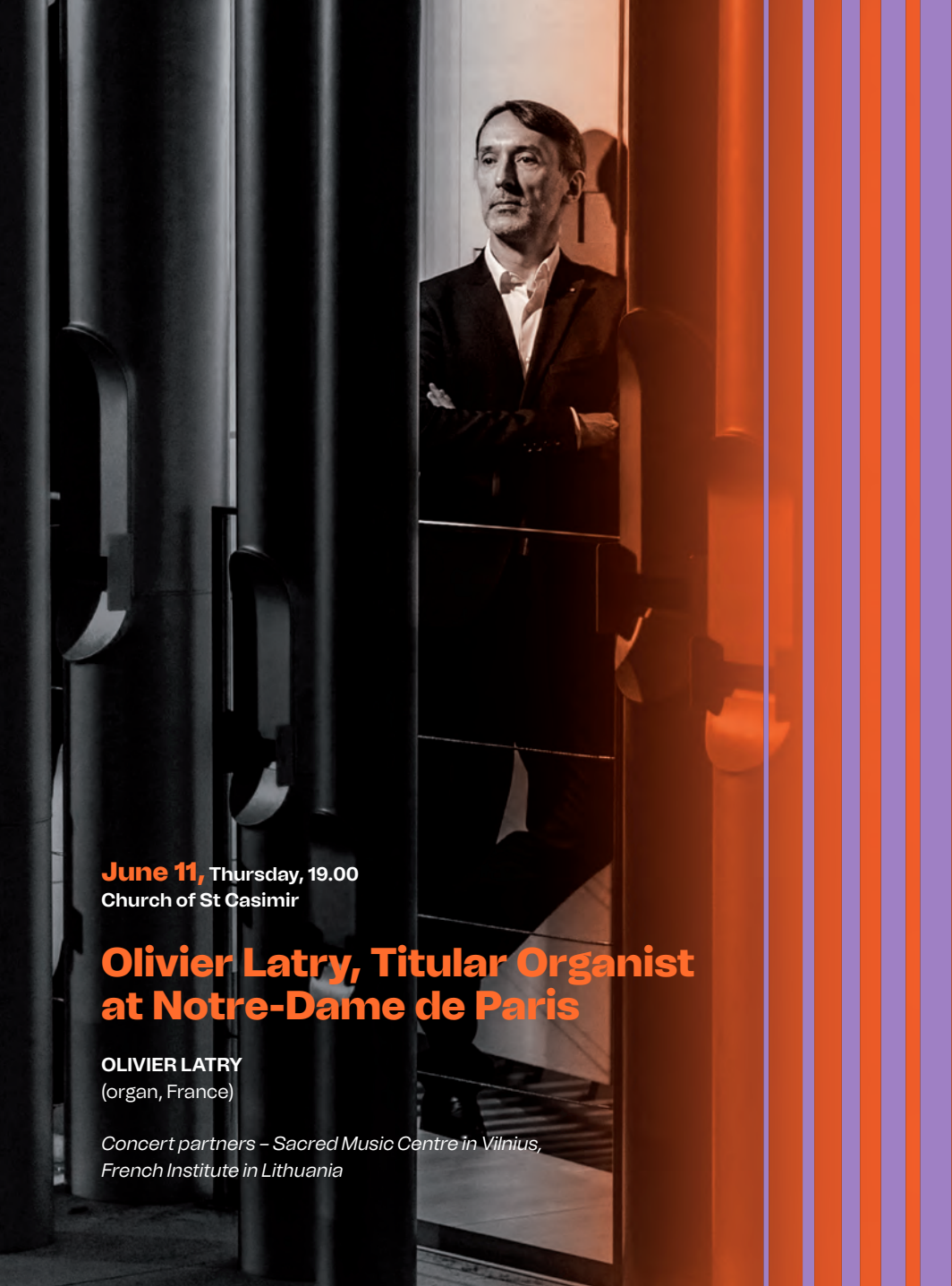
The Vilnius Festival programmes traditionally combine music from earlier and newer eras, with this stylistic panorama interpreted by the world's most renowned performers. This time, the festival will feature a rising star, the young countertenor **Aryeh Nussbaum Cohen** from the USA. Together with the **St Christopher Chamber Orchestra**, he will perform a selection of Baroque vocal music masterpieces, ranging from church music to magnificent arias and 20th-century vocal works. The meaningful programme will be complemented by orchestral music from the turn of the 19th and 20th centuries.

Aryeh Nussbaum Cohen has an extremely wide repertoire, from Baroque to contemporary music, with his 'astonishingly beautiful' and 'golden' (*The Guardian*) voice. *The New York Times* called him 'a young star' and 'a complete artist', while the *San Francisco Chronicle* wrote: 'He is extravagantly talented ... ready to set new boundaries for what is possible for singers with such a unique voice type.' Passionately committed to putting on unforgettable performances of stunning vocal beauty and dramatic repertoire, the singer has earned a reputation as being of 'a new generation of countertenors' (*Limelight*).

The experienced and versatile St Christopher Chamber Orchestra (artistic director Modestas Barkauskas), which has been interpreting Baroque and contemporary music for more than three decades, will be conducted this evening by **Hossein Pishkar**. Born in Iran, Pishkar is highly regarded for his talent in conveying rousing rhythms and majestic orchestral music since his studies in Düsseldorf in Germany, where he now resides.

Last year, the Italian press wrote that Hossein Pishkar is a very interesting young conductor who knows his craft, from his clear and precise gestures to his complete control of the stage. He learned the art of conducting from masters such as Riccardo Muti and Bernard Haitink, worked as an assistant to François-Xavier Roth and Sylvain Cambreling, and served as second conductor with the Cologne and Paris philharmonic orchestras and the Elbphilharmonie in Hamburg.

In 2017, the young maestro won the prestigious international competition for young conductors organised by the German Music Council in cooperation with the main music institutions in Cologne, and also received the Ernst von Schuch Family Foundation sponsorship award. Pishkar has appeared as a guest conductor with orchestras in Bonn, Stuttgart, Belgrade, Strasbourg, Lausanne, Granada, Qatar, and many other orchestras, and has made his debut in opera productions at the Royal Danish Opera, the Staatsoper Stuttgart, the Ravenna Festival, and elsewhere.

June 11, Thursday, 19.00
Church of St Casimir

Olivier Latry, Titular Organist at Notre-Dame de Paris

OLIVIER LATRY
(organ, France)

*Concert partners – Sacred Music Centre in Vilnius,
French Institute in Lithuania*

PROGRAMME

Sept Danses (Seven Dances) from the manuscripts in the possession of SUZANNE VAN SOLDT (1599)

DIETRICH BUXTEHUDE (1637–1707)
Passacaille (Passacaglia), BuxWV 161

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)
Concerto in A minor, BWV 593 (an arrangement of the Concerto for two violins in A minor, RV 522 by Antonio Vivaldi)
Allegro
Adagio
Allegro

JEAN-FRANÇOIS DANDRIEU (1682–1738)
Variations on the theme of the Christmas carol *Joseph est bien marié (Joseph is Well Married)*

CLAUDE BALBASTRE (1724–1799)
Air (an excerpt from the *Livre d'orgue de Dijon/Organ Book of Dijon*)

GASTON LITAIZE (1909–1991)
Scherzo

VINCENT PAULET (b. 1962)
Élégie (Elegy), dedicated to Olivier Latry

JEHAN ALAIN (1911–1940)
Litanies, JA 119

OLIVIER LATRY (b. 1962)
Improvisation

Performed by OLIVIER LATRY (organ)

The range of genres at the Vilnius Festival extends to the vastness of organ music, with masterpieces that have stood the test of time and radiate an aura of sacredness. This concert (ranging from the manuscripts possessed by Suzanne van Sold, perhaps the oldest source of Dutch keyboard music, to the great Baroque composers and the performer's own improvisations) is given by a guest from France, the renowned organ maestro from the Cathedral of Notre-Dame in Paris, **Olivier Latry**.

Olivier Latry became an organist at the famous cathedral at the age of 23, taking over the prestigious position from the legendary Pierre Cochereau. Even then, he was described as a thoughtful and courageous musician, who explored all possible areas of organ music, and was distinguished by an exceptional talent for improvising. Latry is recognised worldwide, performing not only as a soloist but also with the world's most famous orchestras under prominent conductors. His recording of Olivier Messiaen's complete organ works, and last year's César Franck album, were released by the prestigious Deutsche Grammophon label. Among his many other recordings, the following are particularly noteworthy: Camille Saint-Saëns' Symphony No 3 with the conductor Christoph Eschenbach and the Philadelphia Orchestra (Ondine); the album *Trois Siècles d'Orgue à Notre-Dame de Paris* (Naïve), featuring compositions by former and current organists at the Cathedral of Notre-Dame; a solo concert on the Rieger organ at the Paris Philharmonic (Warner Classics); the albums *Bach to the Future* and *Liszt Inspirations* (La Dolce Volta), and others.

The maestro's repertoire embraces not only music from the 17th to the 20th centuries, but also contemporary works. He is the first performer of works by prominent composers such as Esa-Pekka Salonen, Pascal Dusapin, Kaija Saariaho and Michael Gandolfi. This concert will also feature a composition by Vincent Paulet dedicated to Olivier Latry.

A portrait of a man with short, dark hair, wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is blurred, showing what appears to be a stage or concert hall setting.

June 12, Friday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Guests of the Vilnius Festival from Ukraine. The renowned conductor Oksana Lyniv and the piano virtuoso Dmytro Choni

DMYTRO CHONI (piano, Ukraine)

Conductor: **OKSANA LYNIV** (Ukraine)

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

PROGRAMME

I

BORYS LYATOSHYNSKY (1895–1968)
Symphonic poem *Grazhyna*, Op. 58 (1955)

FERENC LISZT (1811–1886)
Concerto for piano and orchestra No 1 in E flat major, S. 124 (1849)
Allegro maestoso
Quasi adagio
Allegretto vivace
Allegro marziale animato

Soloist: DMYTRO CHONI (piano)

II

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)
Symphony No 7 in A major, Op. 92 (1812)
Poco sostenuto – Vivace
Allegretto
Presto
Allegro con brio

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
Conductor: OKSANA LYNIV

One of the most distinctive and perhaps warmest traditions of the Vilnius Festival is the special attention paid to foreign guests, and the emphasis on their creative and biographical connections with Lithuania. This year, the Vilnius Festival welcomes performers from Ukraine: the pianist **Dmytro Choni**, renowned for his exceptionally subtle touch, and the conductor **Oksana Lyniv**, a member of a famous Ukrainian artistic dynasty.

Based in Vienna, Dmytro Choni is appreciated internationally for his impeccable technique, astonishing virtuosity and exceptional musical sensitivity. 'Choni creates a goosebump-inducing sound world,' wrote a UK magazine devoted to piano music. In recent years, Choni has won top prizes in international piano competitions, including the bronze medal at the legendary Van Cliburn International Piano Competition.

At this Vilnius Festival concert with the LNSO, Choni will perform the Concerto for piano and orchestra No 1 by **Ferenc Liszt**, a work that ushered in a new era of piano music, which he worked on with great diligence, leaving six manuscript versions.

Oksana Lyniv, the artistic director of the Bologna Opera Theatre and one of the founders of the Ukrainian Youth Festival, was the first female conductor to step on to the stage of the legendary Bayreuth Festival. She began her career as an assistant to the principal conductor at the Odessa National Opera, and later served as an assistant to the renowned Kirill Petrenko at the Bavarian State Opera. In 2016, Lyniv appeared as a guest conductor at the Graz Opera, later becoming the principal conductor there and at the Graz Philharmonic.

On the international scene, Lyniv is particularly admired for her innovation, precise technique and energy, which sometimes lead to unconventional interpretations of Classical works.

The concert will open with the symphonic poem *Grazhyna* by **Borys Lyatoshynsky**, one of the foremost 20th-century Ukrainian composers. The work is also known as a ballad, due to its evocative musical narrative. *Grazhyna* was composed to mark the centenary of the death of Adam Mickiewicz, one of the most famous Lithuanian-Polish poets (whose poem *Grażyna* inspired the symphonic poem).

The evening will be crowned by the Symphony No 7 by **Ludwig van Beethoven**, considered by the composer himself to be one of his best works. Although this symphony has a distinct and unique sound, the composer incorporated elements from some of his earlier symphonies: he borrowed from the famous Symphony No 5, known as *Fate*, the motoric force generated by a repeated rhythm; and from the Symphony No 6, the *Pastoral*, he borrowed the idea of depicting nature through musical sounds. Thanks to its exceptional dynamics and continuous rhythmic pulsation, this symphony is called 'a celebration of movement', conveying the energy that glorifies life.

June 14, Sunday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Faith, Hope, Love.
Mūza Rubackytė,
Kaunas State Choir,
Robertas Šervenikas

MŪZA RUBACKYTĖ
(piano; Lithuania, France, Switzerland)

KAUNAS STATE CHOIR and soloists
(artistic director and principal conductor Robertas Šervenikas)

Conductor: **ROBERTAS ŠERVENIKAS**

PROGRAMME

I

OLIVIER MESSIAEN (1908–1992)

Première communion de la Vierge (The Virgin's First Communion) from the piano cycle *Vingt regards sur l'Enfant-Jésus (Twenty Contemplations on the Infant Jesus)*

KRZYSZTOF PENDERECKI (1933–2020)

Ciaccona (Chaconne, in memoriam Giovanni Paolo II, transcribed for piano) from *Polskie Requiem (Polish Requiem)*

FERENC LISZT (1811–1886)

Le jeux d'eau de la Villa d'Este (The Fountains of the Villa d'Este) from the piano cycle *Années de pèlerinage. Troisième année. Rome (Years of Pilgrimage. Third Year. Rome)*, S. 163;

Bénédiction de Dieu dans la solitude (The Blessing of God in Solitude) from the cycle *Harmonies poétiques et religieuses (Poetic and Religious Harmonies)*, S. 173;

Performed by MŪZA RUBACKYTĖ (piano)

II

FERENC LISZT

Via Crucis (14 Stations of the Cross) for soloists, choir and piano, S. 53
(the parts are performed without interruption)

Introduction. *Vexilla Regis. O Crux, Ave!*

I Station. Jesus is Condemned to Death

II Station. Jesus Takes up his Cross

III Station. Jesus Falls the First Time

IV Station. Jesus Meets his Mother

V Station. Jesus is Helped by Simon of Cyrene to Carry the Cross

VI Station. Veronica Wipes the Face of Jesus. *O Haupt voll Blut und Wunden*

VII Station. Jesus Falls the Second Time

VIII Station. Jesus Meets the Women of Jerusalem. *Nolite flere super me, sed super vos ipsos et super filios vestros*

IX Station. Jesus Falls the Third Time

X Station. Jesus is Stripped of his Garments

XI Station. Jesus is Nailed to the Cross. *Crucifige*

XII Station. Jesus Dies on the Cross. *Eli, Eli, Iamma Sabacthani*

XIII Station. Jesus is Taken down from the Cross
 XIV Station. Jesus is Laid in the Tomb. *Ave Crux, spes unica*

Soloist: MŪZA RUBACKYTĖ (piano)
 KAUNAS STATE CHOIR and soloists
 Conductor: ROBERTAS ŠERVENIKAS

A meaningful tradition of the Vilnius Festival is to remember, reflect on and commemorate the **Day of Mourning and Hope** through music. At the 30th festival, this day, 14 June, will be commemorated on the stage of the National Philharmonic Concert Hall with several masterpieces of sacred music for piano, and with Ferenc Liszt's unique opus *Via Crucis* for piano, choir and soloists, which is rarely performed in Lithuania.

Most of the programme consists of piano music performed by **Mūza Rubackytė**, a tireless ambassador for piano music around the world. She will perform not only works by Liszt which have accompanied her throughout her life, but also part of the work for piano *Vingt regards sur l'Enfant-Jésus (Twenty Contemplations on the Infant Jesus)* by **Olivier Messiaen**, the prominent 20th-century French composer, as well as *Ciaccona (Chaconne, in memoriam Giovanni Paolo II)* from *Polskie Requiem (Polish Requiem)* by **Krzysztof Penderecki**. The composer himself transcribed for piano a movement from the magnificent work, and Mūza Rubackytė gave it its world première (the composer and the pianist maintained a deep friendship and a special artistic connection). This opus also enriched the performer's extensive discography, which has been recognised by prestigious awards: in 2025 a CD of Penderecki's work (*Evidence*) was released, performed by Rubackytė and the LNSO, featuring the ten-movement piano concerto *Resurrection*, as well as *Ciaccona*.

The highlight of the concert will be *Via Crucis* by **Ferenc Liszt**, consisting of 15 uninterrupted parts, interpreted by the pianist and the Kaunas State Choir, a regular performer of major works. This is a unique dramatic work that conveys the Via Dolorosa through music. As one of the most impressive examples of Liszt's late work, *Via Crucis* testifies to the composer's deep religiosity and artistic maturity. It stands out with its innovative harmony, expressiveness and inner tension, and combines choral, solo and piano music into a coherent spiritual journey in a unique way.

The concert conveys the theme of spiritual elevation, which Rubackytė personally experiences and conveys in her performances. There have been several periods in the pianist's life when she lived in the Cistercian monastery of La Prée in France, and, as she herself says, the experience helped her to delve into spirituality, and find connections with high art and universal love.

June 17, Wednesday, 19.00
 Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Dramatic Serenades. LCO, Ian Bostridge, Ben Goldscheider, Sergej Krylov, Giunter Percussion

IAN BOSTRIDGE (tenor, United Kingdom)

BEN GOLDSCHIEDER (French horn, United Kingdom)

SERGEJ KRYLOV (violin)

GIUNTER PERCUSSION (leader Pavel Giunter):

PAVEL GIUNTER
 TOMAS KULIKAUSKAS
 SIGITAS GAILIUS
 ANDRIUS REKAŠIUS
 EDGARS SAKSONS

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA
 (artistic director and conductor Sergej Krylov)

PROGRAMME

I

EDWARD ELGAR (1857–1934)

Serenade for strings in E minor, Op. 20

Allegro piacevole

Larghetto

Allegretto

BENJAMIN BRITTEN (1913–1976)

Serenade for tenor, horn and strings, Op. 31 (words by English poets)

Prologue

Pastoral. The day's grown old (words by Charles Cotton)

Nocturne. The splendour falls (words by Lord Alfred Tennyson)

Elegy. The Sick Rose (words by William Blake)

Dirge. Lyke-Wake Dirge (a 15th-century folk song)

Hymn. Hymn to Diana (words by Ben Jonson)

Sonnet. O soft embalmer of the still midnight (words by John Keats)

Epilogue

Soloists: IAN BOSTRIDGE (tenor), BEN GOLDSCHIEDER (French horn)

II

LEONARD BERNSTEIN (1918–1990)

Serenade for violin, percussion and strings (after Plato's *Symposium*)

Phaedrus. Pausanias – Lento. Allegro marcato

Aristophanes – Allegretto

Eryximachus – Presto

Agathon – Adagio

Socrates. Alcibiades – Molto tenuto. Allegro molto vivace

Soloist and conductor: SERGEJ KRYLOV (violin)

GIUNTER PERCUSSION

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA

The **Lithuanian Chamber Orchestra** and its artistic director, the violinist and conductor **Sergej Krylov**, the tenor **Ian Bostridge**, the horn player **Ben Goldscheider**, and the **Giunter Percussion** ensemble invite us to listen to serenades. In the Italian and French languages, a serenade means 'an evening song', and tonight the audience will hear how different various works in this genre can be.

Edward Elgar is associated with the revival of English musical culture. He developed his own individual style based on musical folklore and early English music marked by Neo-Romanticism. Elgar composed his vivid and lyrical Serenade for strings in E minor in 1892 as a love song for his beloved wife Alice. **Benjamin Britten's** *Serenade*, written in 1943, is a song cycle for tenor, horn and string orchestra. The composer used poetry by six English poets from the 15th to the 19th centuries in order to evoke images of the night.

The second part of the concert will feature the Serenade for violin, strings, harp and percussion (1954) by the American composer **Leonard Bernstein**. The violin dominates this work as the solo instrument; therefore, the opus is sometimes referred to as a violin concerto. Bernstein drew the inspiration for his Serenade for violin, percussion and strings from the work *Symposium, or On Love* by the Ancient Greek philosopher Plato.

Tonight's guests are the tenor Ian Bostridge and the horn player Ben Goldscheider from the United Kingdom. Bostridge collaborates as a performer of opera and chamber music with famous orchestras, conductors and theatres. His repertoire ranges from Baroque to the latest experimental works by contemporary composers, but he feels closest to the music of Benjamin Britten.

The young horn player Ben Goldscheider has given recitals in major European concert halls, including the Concertgebouw, the Wigmore Hall, the Pierre Boulez Saal, and the Elbphilharmonie and Cologne Philharmonic Hall. He has collaborated with Martha Argerich and Daniel Barenboim, and with renowned orchestras, and has taken part in the festivals at Verbier, Salzburg, Jerusalem, Berlin (Intonations) and Buenos Aires (Barenboim).

June 19, Friday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

The Brothers Lucas and Arthur Jussen Salute the Vilnius Festival

LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN

(piano duo, Holland)

PROGRAMME

I

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)
Sonata in C major for piano four hands, KV 521
Allegro
Andante
Allegretto

ROBERT SCHUMANN (1810–1856)
Andante and variations for two pianos, Op. 46

JÖRG WIDMANN (b. 1973)
Bunte Blätter (Coloured Leaves) for two pianos
Fanfare
Fangspiel (Game of Tag)
Walzer (Waltz)
Danse macabre
Rätsel (Riddle)
Zirkusparade (Circus Parade)

II

CLAUDE DEBUSSY (1862–1918)
Six Épigraphes antiques (Six Ancient Epigraphs) for four hands, L. 131
Pour invoquer Pan, dieu du vent d'été (To invoke Pan, god of the summer wind)
Pour un tombeau sans nom (For a nameless tomb)
Pour que la nuit soit propice (So that the night may be propitious)
Pour la danseuse aux crotales (For the dancer with crotales - antique cymbals)
Pour l'Égyptienne (For the Egyptian woman)
Pour remercier la pluie au matin (To thank the morning rain)

FRANZ SCHUBERT (1797–1828)

Fantasia in F minor, D. 940 for four hands

Allegro molto moderato

Largo

Scherzo. Allegro vivace

Finale. Allegro molto moderato

MAURICE RAVEL (1875–1937)

La Valse (Waltz), M. 72 (arranged by the composer for two pianos)

Performed by LUCAS JUSSEN and ARTHUR JUSSEN (piano duo)

Having already won the hearts and ovations of Lithuanian audiences, the energetic duo of the brothers **Lucas Jussen** and **Arthur Jussen** return to the National Philharmonic Concert Hall to give a recital. This duo are one of the most impressive duos on the international scene. The conductor Michael Schönwandt playfully described playing with them as 'like driving two powerful BMWs at the same time!'

The Jussen brothers have appeared with the world's most famous orchestras, such as the Concertgebouw, Boston, Philadelphia, Montreal, Sydney, Singapore, Shanghai, São Paulo, Monte Carlo, Elbphilharmonie, and other symphony orchestras. The duo have collaborated with renowned conductors, including Christoph Eschenbach, Andris Nelsons, Manfred Honeck, Jukka-Pekka Saraste and Yannick Nézet-Séguin. Deutsche Grammophon has signed an exclusive contract with them, and their albums have received excellent reviews. Their 2022 CD *Dutch Masters* won the Edison Klassiek award.

The duo will perform music spanning several eras: from the Viennese classic Wolfgang Amadeus Mozart and the Romantics Franz Schubert and Robert Schumann, to the French Impressionists Claude Debussy and Maurice Ravel, and the contemporary German composer Jörg Widmann. The next evening, on 20 June, the Jussen brothers will perform with the **Lithuanian National Symphony Orchestra** and the conductor **Andrzej Boreyko**.

June 20, Saturday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Vilnius Festival Meetings. LNSO, Vilnius State Choir, Jussen Brothers Duo, Andrzej Boreyko

LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN

(piano, Holland)

VILNIUS State Choir

(artistic director and principal conductor Artūras Dambrauskas)

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

Conductor: **ANDRZEJ BOREYKO**

PROGRAMME

I

CHARLES IVES (1874–1954)

Unanswered question

JOEY ROUKENS (g. 1982)

Concerto for two pianos and orchestra *In Unison*

Neon Toccata

What If

Dark Ride

Soloists: LUCAS JUSSEN and ARTHUR JUSSEN (piano duo)

II

RICHARD STRAUSS (1864–1949)

Symphonic poem *Don Juan*, op. 20

JOHANNES BRAHMS (1833–1897)

Schicksalslied (Song of Destiny) for choir and orchestra, Op. 54 (words by Friedrich Hölderlin)

Langsam und sehnsuchtsvoll

Allegro

Adagio

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

VILNIUS State Choir

Conductor: ANDRZEJ BOREYKO

The stage of the Vilnius Festival has been and continues to be a venue for many impressive encounters, and this evening it will bring together the conductor **Andrzej Boreyko**, the pianists **Lucas Jussen** and **Arthur Jussen**, the **Vilnius State Choir**, and the **Lithuanian National Symphony Orchestra**.

Lithuanian audiences have enjoyed Boreyko's interpretations many times. Vilnius is where the maestro's roots lie. 'It is an honour and a pleasure for me to conduct at the Lithuanian National Philharmonic Society. I am delighted to be able to share my knowledge and experience with the musicians of the Lithuanian National Symphony Orchestra,' says the conductor. During the 2025/26 season, Boreyko will conduct the Chicago and Boston, Sydney and Adelaide, Vienna and Spanish Radio, Arturo Toscanini and George Enescu philharmonic orchestras on the world's concert stages, as well as other symphony orchestras.

The energetic duo of the brothers Lucas and Arthur Jussen follow their recital on this stage the previous day by performing the Concerto for two pianos and orchestra *In Unison* by their compatriot, the contemporary Dutch composer Joey Roukens. The Dutch piano duo always receive thunderous ovations in concert halls around the world.

The concert also includes *Unanswered Question* (1908), one of the most famous works by Charles Ives, who is known as a pioneer and innovator of modern American academic music. Another work is Richard Strauss' symphonic poem *Don Juan*, composed in 1888. Notable for its particularly colourful orchestration, the opus marks a turning point in the composer's style and aesthetic views between his early works and his artistic maturity. The poem premièred in 1889 at the Weimar Opera House, under the baton of the composer himself. Some listeners booed, while others shouted their admiration. *Schicksalslied (Song of Destiny, 1868–1871)*, based on a poem by Friedrich Hölderlin, is one of Johannes Brahms' most striking works for choir and orchestra after *Ein deutsches Requiem (German Requiem)*: the music is characterised by a lucid and melodious lyricism, and conveys reflections on the fate of the individual and humanity.

June 25, Wednesday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

Closing of the 30th Vilnius Festival
All Roads Lead to Vilnius.
Francesco Tristano,
Gediminas Gelgotas, LNSO,
LCO, NICO, Jauna muzika

FRANCESCO TRISTANO (piano, Luxembourg)

NICO Ensemble
(artistic director and conductor Gediminas Gelgotas)

Vilnius City Municipality Choir **JAUNA MUZIKA**
(artistic director and conductor Vaclovas Augustinas)

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA
(artistic director and conductor Sergej Krylov)

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

Conductor: **GEDIMINAS GELGOTAS**

PROGRAMME

I

GEDIMINAS GELGOTAS (b. 1986)

Vertigo (Joseph-Nicolas-Pancrace Royer's pieces for harpsichord *Le vertigo* re-composition for violin and chamber orchestra (2025)

Soloist: DALIA SIMAŠKA (violin)

MICHAEL NYMAN (b. 1944)

Trysting Fields from Peter Greenaway's film *Drowning by Numbers* (1998), version for violin, viola and chamber orchestra (1992)

Soloists:

AUGUSTA JUSIONYTĖ-ZUOKĖ (violin)

JULIJA ANDERSSON (viola)

PETER GREGSON (b. 1987)

Bach Recomposed: Cello Suite No 1 in G Major, BWV 1007: I. Prelude, VI. Gigue, 2021

Soloists:

LIUDVIKAS SILICKAS (cello)

POVILAS PAUKŠTĖ (cello)

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Concerto for harpsichord and orchestra No 7, in G minor, BWV1058 (1738, with Francesco Tristano cadenza)

No tempo marking

Andante

Allegro assai

Soloist: FRANCESCO TRISTANO (piano)

FRANCESCO TRISTANO (b. 1981)

Pastoral for piano and chamber orchestra (2017); *La franciscana* for piano and chamber orchestra (2017)

Soloist: FRANCESCO TRISTANO (piano)

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA

Conductor: GEDIMINAS GELGOTAS

GEDIMINAS GELGOTAS –

Never Ignore the Cosmic Ocean (2011) for choir and symphony orchestra; *Praisedance* (2021) for choir and symphony orchestra;

Performers:

NICO Ensemble: Augusta Jusionytė-Zuokė (violin), Julija Andersson (violin),

Dalia Simaška (violin), Agata Ursul (violin), Liudvikas Silickas (cello),

Povilas Paukštė (cello)

Vilnius City Municipality Choir JAUNA MUZIKA

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Conductor: GEDIMINAS GELGOTAS

Vilniaus sarabanda (The Sarabande of Vilnius) for choir and symphony orchestra (2023, text by Kristina Sabaliauskaitė)

Performers:

Vilnius City Municipality Choir JAUNA MUZIKA

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Conductor: GEDIMINAS GELGOTAS

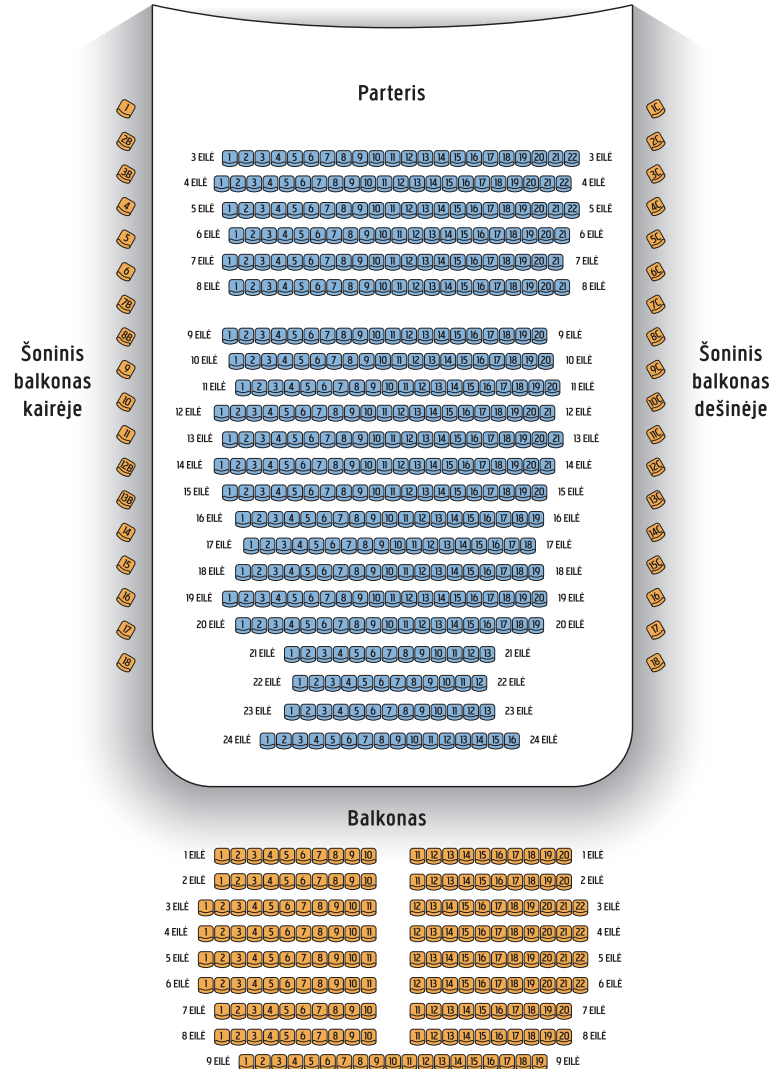
The Vilnius Festival will conclude with a powerful joint concert featuring the renowned Luxembourg pianist and composer **Francesco Tristano**, the **Lithuanian National Symphony Orchestra**, the **Lithuanian Chamber Orchestra**, the **NICO** ensemble, and Vilnius City Municipality's choir **Jauna muzika**, conducted by the charismatic **Gediminas Gelgotas**, who will also take part in this concert as a composer.

The main highlight of the Vilnius Festival's closing concert will be the appearance of the guest artist Francesco Tristano from Luxembourg, who combines seemingly distant and unrelated contexts in his music in a highly original and conceptual way. The pianist's big break came in 2011, when he signed a contract with Deutsche Grammophon, which brought out three albums by him. In 2017, Tristano began collaborating with Sony Classical, focusing not only on his performing career, but also on his work as a composer. In his music, various different historical and cultural contexts, musical experiences and historical periods merge into coherent, conceptual musical canvases.

Following performances of original works by Tristano, classics of contemporary music, and other compositions by Gediminas, the closing concert of the Vilnius Festival will be symbolically crowned by *The Sarabande of Vilnius*, a piece dedicated to the 700th anniversary of Vilnius. 'In this music, it was important to me not so much to create the sound of Vilnius as to convey it as I hear it when walking through my city, its Old Town, narrow streets, and squares,' says the composer. The piece's co-author, the writer Kristina Sabaliauskaitė, explained that she sought to choose Lithuanian words so that every European would have some understanding of what the piece is about, 'so that the Lithuanian words sound like magical incantations that do not overwhelm the music.'

SALĖS PLANAS / SEATING PLAN

SCENA

BILJETŲ PARDAVIMO INFORMACIJA

Bilietus į Filharmonijos rengiamus koncertus galima įsigyti:

Internetu: www.filharmonija.lt ir www.kakava.lt

Filharmonijos kasose, Aušros Vartų g. 5.

Kakava.lt kasose. Visas kasų sąrašas čia: <https://kakava.lt/kasos>

Bilietų rezervacija tel.: +370 614 41725, el. p. bilietai@filharmonija.lt

Visa informacija – www.filharmonija.lt

TICKETING INFORMATION

Tickets to concerts at the Lithuanian National Philharmonic Hall can be obtained:

Online: www.nationalphilharmonic.lt and www.kakava.lt

In person: at the National Philharmonic Box Office, 5 Aušros Vartų St, Vilnius

Kakava.lt box offices (addresses of all box offices: <https://kakava.lt/kasos>)

Reservation by telephone: +370 614 41725; by email: bilietai@filharmonija.lt

For more information: www.nationalphilharmonic.lt

Papildoma informacija lankytojams:

- Po trečio skambučio žiūrovai į salę neįleidžiami.
- Renginių metu fotografuoti, filmuoti ar daryti garso įrašus be organizatorių žinios draudžiama.
- Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.
- Rengėjai turi teisę keisti koncertų programas ir jų atlikėjus. Spausdinimo metu informacija teisinga. 2026 05 05

Visitor information:

- Latecomers are not admitted to the hall after the third chime.
- Unauthorised photographing/filming/recording on the premises is prohibited.
- For your information, the organisers will film and photograph the event for archival and broadcasting purposes.
- The organisers of the festival reserve the right to change concert programmes and performers. The information given here is correct at the time of going to press on 5 May 2026.

Repertuaras Jūsų mobiliajame telefone / For the repertoire on your mobile phone:

Naujienos socialiniuose tinkluose / For news, visit social media sites:

Tekstus parengė / Text editors
Rasa Murauskaitė-Juškienė

Spec. redaktorės / Editors
Justa Adomonytė-Šlekaitienė, Laimutė Ligeikaitė, Justina Paltanavičiūtė, Skirmantė Valiulytė

Kalbos redaktorė / Copy-editor
Rita Markulienė

Vertėja / Translator
Sonata Zubovienė

Anglų kalbos redaktorius / English language copy-editor
Joseph Everatt

Dizaineris / Designer
Kazimieras Dainovskis

Nuotraukų autoriai / Photograph credits:
Ryuya Amai, Arūnas Baltėnas, Marco Borggreve, Giuseppe Nuzzo Corso,
Susanne Diesner, Tomas Juškaitis, Dmitrijus Matvejevas, Oleh Pavliuchenko,
Mikhail Rashkovskiy, Sören L. Schirmer, Michał Zagórny, Edvardas Žičkus

VILNIAUS FESTIVALIS
www.filharmonija.lt

LIETUVOS NACIONALINĖ FILHARMONIJA
www.filharmonija.lt
Aušros Vartų g. 5, LT-01304 Vilnius
Bilietų kasų tel. +370 614 41725,
el. p. bilietai@filharmonija.lt

LITHUANIAN NATIONAL PHILHARMONIC SOCIETY
www.nationalphilharmonic.lt
5 Aušros Vartų St, Vilnius LT-01304
Box Office tel: +370 614 41725,
email: bilietai@filharmonija.lt

VILNIAUS FESTIVALIAI
www.vilniusfestivals.lt
T. Kosciuškos g. 10, LT-01100 Vilnius
El. p. info@vilniusfestivals.lt

VILNIUS FESTIVALS
www.vilniusfestivals.lt
10 T. Kosciuškos St, Vilnius LT-01100
Email: info@vilniusfestivals.lt

Spausdino / Printed by
UAB „Mardosų spaustuvė“

Festivalio rengėjai / Organisers of the Festival:

Festivalio rėmėjas / Sponsor of the Festival

VILNIUS

VILNIAUS MIESTO
SAVIVALDYBĖ

Partneriai / Partners:

LRT

LIETUVOS
rytas

7md

Bilietus platina / Tickets

kakava.lt